

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабрин 21-нээ гарана

ДУХЭРИГ

№22 (271)

2002
майн
30
Четверг
№ 61
(20571)

Зунай эхин
хүхэгшэн
могой
нарын
19
гарагай
5

Буряад Республика

МАМБЯ-ДАЦАН БУДЕТ ОСВЯЩЕН

31 мая и 1 июня состоится открытие Сартуул - Гэгэтуйского дацана «Дамба Брэйбулинг» - медико-астролого-реабилитационного центра. Здание нового дворца, построенное благодаря огромным усилиям настоятеля дацана, ламы Данзан-Нима - Матвея Рабдановича Чойбонова, примет гостей со всех уголков планеты. Ожидается их прибытие из Монголии, Японии, Югославии, а также почти из всех государств СНГ.

В рамках этого исключительно большого праздника будет проведена научно-практическая конференция, посвященная этому событию, и 840 - летию великого Чингисхана. Будут заслушаны доклады докторов наук -

тибетолога Дмитрия Игнатьевича Буряева, историка и фольклориста Сергея Шагжиевича Чагдурова, монголоведов Булата Раднаевича Зоригтуева и Батира Сопомовича Дугарова, племянника одного из основателей Академии наук Монголии, знаменитого математика, дооромбо ламы Гэлэг Жамцо Цэвэгийна - Евгения Лубсановича Бадмаева, полковника КГБ, участника Великой Отечественной войны Тимофея Занаевича Гармаева и других.

Молебны пройдут как в новом здании дацана, так и на вершине святыни бурят-монголов - знаменитой горы Бурин-хаан.

Дарима ЭРДЫНИЕВА.

Арадай Хуралай
XXII сесси

ДЕПУТАДУУД УЯЛГАНУУДАА БЭЕЛҮҮЛБЭ

Арадай Хуралай хоёрдохи зарлалай һүүлшын, хорин хоёрдохи сесси үнгэржэ, депутатууд түүхын болзорто уялгаа бээлүүлжэ дүүргэбэ гэшэ.

Дүрбэн жэлэй туршада манай парламентын энэ зарлал Буряад Республикын хуулинуудые зохёон гуримшуулха хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулаханинь арсашагүй. Мэргэжэлэй талаар, үйлэбэринүүдые эрхилжэ ябаһан дүй дүршэлэй талаар, ниитын ажал ябуулгада эдэбхитэй байханаараа энэ зарлалай депутатууд яһаа һайн бэлэдхэлтэй байгаа гэжэ тэмдэглэмээр. Депутатуудай олонхын нютагай өөрын хүтэлбэриие толгойжо ябаа. Тэрэшэлэн депутатуудай зариманинь дахинаа Арадай Хуралай һуналгада хабаадаха дуратай байханаа мэдүүлжэ байна.

Һүүлшын сесси дээрэ мүн лэ шухала асуудалууд шийдхэгдэ. 2002 оной бюджетэ заһабари нэмэлтэнүүд оруулагдаа, мүн 2001 оной бюджет гүйсэдхээн тушаа хуули абтаа. Түрүүшын уншалгаар «Буряад Республикадахи муниципальна бүридэлүүдэй толгойлошод тушаа» хуули харагдаба.

Газар тухай асуудал мүнөө үедэ олоной анхарал эзлэнэ. «Гүрэнэй болон муниципальна мэдэлдэхи газар дээрэ байһан барилгануудай участогуудта үнэ сэн тогтоохо» гэхэн Буряад Республикын хуулиин проект, тэрэшэлэн «Ашагта малтамалуудай хэбтэштэй нютагай газарые эдлэлгэдэ үгэхэ гурим ба эрхэ» гэхэн хуулиин проект зүбшэн хэлсэгдэ.

Буряад Республикадахи муниципальна бүридэлүүдые бии болгохо, усадхаха гү, али хилыень хубилгаха, нэрыень һэлгэхэ гуримууд тушаа хуулиин проект түрүүшын уншалгаар харагдаба.

«Буряад Республикын хүндэтэ эрхэтэн» гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгожо байха хуулиин проект хоёрдохи уншалгаар абтаба. Хоёрдохи уншалгаар Буряад Республикадахи референдум үнгэргэхэ гурим харагдаа.

Ушөө шухала олон хуулинуудай проектуудые хараханаа гадна депутатууд Президент А.В.Потаповай зууршалһан мировой судьянарые томилхо шийдхэбэриие зүбшөөгөө.

Сессийн түгсэхын урда депутатууд 2002 оной нэгдэхэ кварталда гүйсэдхэгдэхэн республикын бюджет тухай правительствын соносхол анхаралдаа хадуужа абаа.

Николай НАМСАРАЕВ.

ИЮНИН 1 - УХИБУУДЫЕ ХАМРААЛГЫН УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

Ухибуудые хамгаалгын Уласхоорондын үдэр алая хөөрхөн үүгэдэе баярдуулханы. Энэ һайхан дэмбэрэлтэ үдэртэ зориулагдаһан зугаа нааданууд хаа хаанагүй эмхидхэгдэхэ. Угдэе һандэр Соведай талмайһаа эхилхэ. Үглөөнэй 10 сарһаа үдэр эдэри дэмгэдэжэ, эдэрб конкурс, мурьсөөнүүд захиалха юм. «Мисс Очаровашка» конкурс гэхэн соёлой байшанда «Мисс Очаровашка» конкурс

үнгэрэгдэхэ. Хотын соёлой болон амаралгын паркнууд соо ухибуудатэ зориулагдаһан хэмжээ ябууланууд бэлэдгэнхэй. Үдэршын 5 сарта КСК-гай ордон соо «Фестиваль семьи» үнгэрхөөр хараалагдана.

Ц. НАДЦАЛОВА.

ИТАЛИДА БУРЯД БӨӨ МҮРГЭЛ ШУДАЛНА

Бүхы дэлхэйдэ мэдэжэ манай Дуурисха удаган Н.А.Степанова һаяхан Италиһаа бусаба. 1998 ондо үнэнэй үүсхэл оролдолгоор энэ буряад бөө мүргэл институт байгуулагдаа һэн. Энэ үедэ тус институт уласхоорондын хоёр ехэ хуралдаа үнгэргөө, монгол туургата арадуудай эртэ урдын мүргэл шүтөө эхилхэлгэ талгаар эрдэмэй ажал энэ ябуулагдаана. Парма хотодо бөө мүргэлэй шоуа хургаалай туулу хуудад. Битэндэ хэшээлүүдые үнгэргөөб, эмшэлээб. Верона хотын университетэдэ буряад мүргэлээр семинар үнгэрөө. Буряад-монгол хэргэ тухай помтоймни (итали хэлэн дээрэ хоёрдохи хэлэнь) танилсаа, ехэ һонирхоо. Энэ ехэ мүргэл үгээд, хандан зоние эмшэлээ һэм. Италийн ондоо нотатуудһаа хүнүүд эмшэлүүдхэе олоор эхилэ байна. Итали урид ошоходомни, үри хүүгэдые эмшэлхэ хээд, удаань ухибуутэй болоһон тухайгаа гадан түрэлхид намайе ехэ баярдуулаа, - гэжэ Ананьевна хоорэбэ.

Буряадайнгаа нэрэ солые үргэжэ, бүхы дэлхэйгэр хуужа байһан Дуурисха удаган һаяар Монгол орон хүржэ, ехэ мүргэл хэхэ хүсэлтэйгөө үгээд, Зундаа Австри уриагаар ошохо эрхэ юм. Буряадайнгаа Италида «Амгалан тайбан тухоһон эрхүүд» гэхэн уласхоорондын ехэ хуралдаанда амгалансаха.

Туяна САМБЯЛОВА.

БУРАГ ДЭЭРЭ: Н.А.Степанова аргалһан хуули хуули.

ВЛАДИМИР ПЕТОНОВОЙ ДУРАСХААЛДА

Зориулагдаһан баярай митинг Ленинэй үйлэсэдэ, 70 жэлэйн хүндэлдэ, өөрын ажаһууһан гэрэнь хажууда үнгэргэгдэжэ, уран зохиолшод, Улаан-Үдэ хотын олоһинтэ, захиргаанай хүтэлбэриилгэдэ, соёлшод олоор хабаадаба. Уран зохиолшо Владимир Петонов, Улаан-Үдэ хотын мэр Г.А.Айдаев, мэрэй орлогшо, Онын Боохоной нотагаархидай нэгдэлэй түрүүлэгшэ В.Б.Прокопьев, республикын соёлой министрэй орлогшо А.С.Пискунов, композитор, ВЦРК-гай харюусалгата секретарь Б.О.Цырендэшиев, түрэлхидын, басаганинь арадай нэдые һайханаар дурсажа, баян эдлэл, бодолтой поэт, ниитын эдэбхитэн байһан тухайнь тэмдэглэ.

Олон зоний халуун алыга ташалга дор ажаһууһан гэрэнь ханада хара мрамор (ганит) шулуун дээрэ һийлэхэн үгэһүүдтэй дурасхаалай самбар үгэргэдэ. Шэнэ номойн суглуурбарин хэблэгдэхэ байһан тухай хэлэгдэ.

Үдэршын 16 сарһаа бэлэгтэй нэдые дурасхаалай үдэршэ Үндэршын номой сауда үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэ. Бэлигта ОРБДОЕВА.

Буряад Республикын Президентын тушаалда кандидатуудаар дэбжүүлэгдэж, бүридхэлдэ абтагшадтай хоорондо БГТРК-гай каналнуудаар 2002 оной майн 28-наа июниин 21 хүрэтэр агаарай долгино гараха сагай хубаариин ГРАФИК

№ п/п	Ф.И.О.	ТР		РР	
		Түлбэригүй 19.30-19.45	Түлбэритэ 20.55-21.10	Түлбэригүй 7.40-7.50	Түлбэритэ 7.20-7.30
1.	Антонов Р.И.	31.05	28.05	29.05	29.05
		05.06	04.06	31.05	04.06
		14.06	10.06	10.06	18.06
2.	Громов А.Г.	04.06	30.05	06.06	30.05
		29.05	03.06	11.06	11.06
		20.06	13.06	19.06	19.06
3.	Дагбаев И.Б.	30.05	06.06	04.06	28.05
		11.06	07.06	13.06	03.06
		19.06	20.06	21.06	14.06
4.	Кардаш А.И.	03.06	29.05	05.06	13.06
		10.06	17.06	14.06	17.06
		18.06	19.06	17.06	21.06
5.	Потапов Л.Р.	07.06	05.06	28.05	31.05
		17.06	11.06	03.06	05.06
		21.06	18.06	18.06	06.06
6.	Семенов Б.Ц.	28.05	31.05	30.05	20.06
		06.06	14.06	07.06	07.06
		13.06	21.06	20.06	10.06

Буряад Республикын Президентын тушаалда дэбжүүлэгдэж, бүридхэлдэ абтагшадтай хунгуулиин урда тээхи идхалгын материалнууды 2002 оной майн 28-наа июниин 21 хүрэтэр «Буряад үнэн» сониндо толиллогын ГРАФИК

№ п/п	Ф.И.О.	Идхалгын материалнууды толиллогын үдэрнүүд			
		Түлбэригүй		Түлбэритэ	
		четверг	пятница	четверг	пятница
1.	Антонов Р.И.	30.05	07.06	06.06	14.06
2.	Громов А.Г.	20.06	14.06	30.05	21.06
3.	Дагбаев И.Б.	13.06	14.06	20.06	07.06
4.	Кардаш А.И.	13.06	31.05	13.06	31.05
5.	Потапов Л.Р.	06.06	07.06	13.06	14.06
6.	Семенов Б.Ц.	06.06	21.06	20.06	21.06

«АЛТАРГАНА - 2002»

ВНИМАНИЕ!
Совет РОО «Алхана» извещает, что 29-30 июня с.г. в пос. Агинское состоится бурятский фестиваль «Алтаргана-2002».

На предстоящем летнем празднике в Аге соберутся представители всех бурятских регионов и диаспор России, а также сородичи из-за рубежа.

В программе фестиваля: конкурсы бурятских фольклорных коллективов, традиционной бурятской юрты, выставка-конкурс, ярмарка изделий народных умельцев, а также соревнования по конному спорту, бурятской борьбе и стрельбе из лука.

Гвоздь программы – конкурсные выступления исполнителей народных песен, конкурс песен композиторов на тему «Ага-шотагчи», гала-концерт лауреатов

и дипломантов конкурсов фестиваля «Алтаргана - 2002».

Для гостей участников фестиваля разработана большая культурная программа: вечера отдыха, деловые приемы и встречи, другие зрелищные мероприятия.

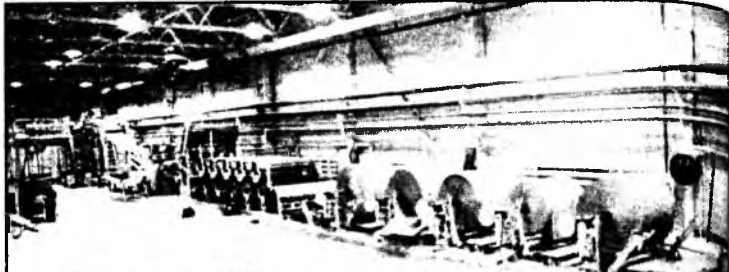
В целях организации участия землячества на данном фестивале (помимо официальной делегации Республики Бурятия) Советом РОО «Алхана» создан штаб при представительстве Агинского Бурятского автономного округа в г. Улан-Удэ (ул. Лимонова, 4 ост. Трамвая № 4 «медицинский факультет БГУ»).

На рабочих заседаниях штаба рассматриваются вопросы подготовки землячества к фестивалю (в рамках ее прог-

раммы), формирования состава делегации, организованного сбора и выезда участников фестиваля в Агинский округ.

Штаб намерен по мере поступления заявок, предложений от землячков - агинцев, желающих выехать на фестиваль, заняться вопросами аренды железнодорожного вагона (маршрутом Улан-Удэ - Могойтуй, Могойтуй - Улан-Удэ), а также автобусов (Улан-Удэ - Агинское, Агинское - Улан-Удэ).

Оплата за транспортное обслуживание (туда и обратно) по предварительным данным составляет 800 руб. с человека. Желающим выехать на фестиваль необходимо заранее подать заявки и предложения в штаб при представительстве округа (тел. 26-52-00).

«БҮРЯАДАЙ 10 ЭРХИМ БҮТЭЭЛ»

Буряадай 10 эрхим бүтээл зүйлнүүдэй конкурс заншалта боложо, дахинаа удаадахи шалгалтата уржадэр эхилбэ. Түрүүшын шатын харалгада үйлэдбэрийн техникескэ шүлгэлэй бүтээлнүүд дурагдаба.

Улаан-Удын «Теплоприбор» гэнэн акционериз бүлгэм жэл бүри энэ конкурсо да хабаададаг, энэ заводой бүтээлнүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг. Соргоор халуун уһа дамжуулахда, тэрэнэй дулаанине гамнаха тусхай хоёр приборнууд мүнөө жэл комиссийн анхаралда табигдаба. Нүүдэй үедэ хүн зон гаргашаа наринаар тоолодог болоходоо, имьгал үлүү гаргаша арьбалха янза бүрийн оньһон түхээрэлгэнүүдэ үйлэдбэридоо, гэр байрадаа тодожо эхилэе хаям. Ушар тийм энэ энэ заводой приборнуудые дуратайгаар захина. Ганса манай республикада бшэ, мүн Саратов, Красноярск, Кемерово, Братск хотонуудай коммунальна албанууд Улаан-Удын «Теплоприбор» бүтээлнүүдэ олоор захидаг болонхой.

Улаан-Удын судна бүтээлгэн завод мүнөө жэл далайн онгосонуудай якорь сэгнэлтэдэ табиба. Энэ шухала зүйлөөр манай завод Алас Дурнын, Астраханиин уһан замай хэрэглэмжэ хангадаг.

Нүүдэй үедэ Улаан-Удын олон байшанууд «Окна Ксения» гэнэн бүлгэмэй гоё найхан сонхонуудаар шэмэглэгдэжэ байна. Гоё байханаа гадна энэ сонхонууд харуул, үйлсын шуураа отто табигдгын, мүн хүйтэн агаарһаа гэр байрые найнаар аршаддаг гэжэ фирмын түлөөлөгшэ өөрингөө бүтээлнүүдэе магтана. Нимэ сонхонуудые табиолһон зон, үнэхөөрөөшье, эрхимээр сэгнэлэ.

Мүн лэ нимэрхүү шанартай сонхо, үдэнүүдэе Улаан-Удые Лопастной завод бүтээлэ. Тэрэ бүтээлнүүдэе жшээтэ зүйлнүүдэ харалгын комиссида дурдахаба.

Түрүүшын жэлнүүдэе тус конкурсо олон предприниууд хабаададаг бэлэй, зүгөөр мүнөө жэл үйлэдбэрийн үсөөн түлөөлөгшэд шэнэ бүтээлнүүдэ олоной сэгнэлтэдэ табиба. Нэгдэхээр, заводууд жэл бүри шэнэ бүтээлнүүдэе зохионогй, хоёрдохоор, лауреат болоһон коллективүүд дахинаа үндэр нэрэ зоргын түдөө оролдохо һонирхолгүй болоһоо хаям.

Конкурс үргэлжээр. Эдэ хоол, хүнгэн промышленностиин эд бараа бүтээлэ коллективүүд, мүн туризмын талаар хүдэлдэг эмхи зургаанууд ооһэдынгоо туйлаануудые харуулаха юм.

Николай НАМСАРАЕВ.

«НАЯН НАВАА» – НАЙДАЛАЙМНАЙ ДУУН

Дуун гэшэ хүнэй сэдхэлье табажа шадаха, хүсэ шадал оруулаха шэдтэй, хурган хүмүүжүүлэхэ хүсэтэй. Мүнөө залуу үетэниие харахада, хуушанай буряад дуунай аяага нугалбариниень харуулажа шададаггүй. Хатар гэхэдэ, монгол хатар үхибүүдтэ заана, буряад арадайнгаа ажамидал харуулан хатар дайралдадаггүй. Найрхан, тэсрэн аяага доро зүг шэггүй мэтэ арбаганалдадаг болоһонхой. Манай буряад арад зон хэр угһаа энхэ амгалан, намдуу тайбан байдалые харуулан аалихан дуу бурханһаа заяалан хоолойгоороо жэнгиүүлэн хангиурдадаг байһан. Уула хадые сууряатуулан, уһа гооһонгоо долгиной нэгдэн, дуулаададаг хэн. Уужам талынгаа һэбшэн һалхинай аяагые татадаг байһан гэшэ, энэи энэ байгаантатаа нягта холбоотой байһые харуулаха. Шотагаа магтаһан, морисо суурхуулан, аба эжы, инэг дурал тухай дуунууд олон байгаа. Олон найхан дуунуудай дундаһаа хэзээдэшье мүнхэ дуун – «Наян наваа». Буряад зоной этгэл найдалай дуун. Мянган жэлэй урда тээһээ эхилжэ дуулагдадаг топ гүнзэгй удхатай дуун. Нүүдэл һуудаатай буряад монголшууд түби дэхэиё тойрон, шэмэг найхан газарые бэдэржэ шотагдадаг байгаа. «Наян наваагаа» дуулажа, зориг хүсэ ородог хэн. Хүшлэн, залуу илгаагүй «Наян наваагай» аяагые хангиурдадаг

байһан. Нэгэ үе энэ дуун дарагдаашье һаа, мүнөө бадаран дэлгэржэ захиаланхай. Хойшонхи түмэн жэлдэшье мүнхэрэн, буряад зоной нүр һүүдэе харуулаха юм. «Наян наваа» ном боложо, түүхын баримта болобо. Шэнхээнэдэ «Наян наваа» ансамбль байгуулагдаа. Энэ ансамбль байгуулан зорилго хадаа залуу үетэндэ буряад ёһо заншалаа мэдүүлэхэ боһоно.

Нэгэ харын хугасаа соо байгуулагдаһан ансамбль зургадахи харын арбан хоерой үдэр оперо болон балладэ театрта бэлгээ дэлгэжэ. Урданайһаа һэрэгжэ байһан «Урлал» ансамбль болон бусад хатарнадые талаан бэлгээ харуулаха. Буряад зоной хубсаһан харуулагдаха. Гоё найханаар оһон, уран нарина бэрээдэн урлаагые харахат. Шэгхээн буряадууд хадагалжа ябан соел урлаанһаа шууһан оньһые дэлгэрүүлэхэ хүсэлтэй. Манай концертад ахай абгайнар шотагайнгаа дууе эдэлүүлэхэ. Үргэн олон уншанһад, харагһад, таа бүтэдэндөө урданайнгаа ёһо заншал һонирхуулжа, нодэ нэйтнай хужар, шэхэнэйтнай шэмэг болгон «Наян наваа» найдалай һүүдэ дуун нарат юртэмсэдэ эдэлэн сууряата мүнхэрхэд ёһотой.

Наян - Наваа наюулай Жааханайнай аяага, Наян - Наваа хоёрнай Заяанайнай шотаг лэ. Батожаргалай Сэрэгмаа.

ХИЛЫН ХАРУУЛАЙ ОЙН БАЯР

Россин хилын харуулай сэрэгэй байгуулагдаһаар 84 жэлэй ойн баяр һая тэмдэглэгдэбэ. Манай республика дотор хилэ харууһалгын ганса отряд бшэ юм. Отряд хадаа Хяагта шотагта 1924 оной декабрь нарада байгуулагдаһан түүхэтэй. 78 жэлэй туршада, эдлэр 1270 км заңда турэнги хилые аршана. Үдэр бүхэндэ 200 хилын харуушадһаа бүридһэн зуун бүлэг зон хилэ шалгажа, гүрэн турын, арад зоний амгалан байдал сахина. Хяагтын хилын харуулай отрядуудта зоригтой бэрхэ хүбүүд албаяа гарадаг юм. Найндэрэй урда тээ Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Е.Ханхалаев түрүүтэй бүлэг делегационожо, бэлгүүдэе барһан байна. Тийгэжэ отряд шэнэ компьютертай болоо.

Ц.НАДЦАЛОВА.

ХҮСЭЭЭ ТУРЦАЖА...

Май харын тэн багта Сибириин военин округтой сэрэгэй командалагша генерал-полковник Владимир Болдыревой удардалга доро Хяагта хотын сэрэгэй подразделениин баазануудай шэгэн дээрэ мото-стрелково поли байрлажа, ехэ һуралганууд үнгэрһэн байна. Бшүүрэй, Хяагтын, Эдлэн аймагһаа, Улаан-Удэ хотоһоо 700 хүн сэрэгэй алба гараһан үе сагаа дахин һанажа, анханайнгаа хүсэ шадал туршаа гэс. Тийгэдэ полиин командирнууд, тэднэй орлогшонор бүхы Сибириин округһоо албанда татагдаһан юм. Эдлэр хэдэн үдэрэй туршада эдлэб янзын һуралгануудые хэжэ, майн 16-да услоно дашсанаи добтолого дараха гэнэн зорилгооо амжалтатайгаар дүүргэ.

«Оундэ нүүдэй үедэ нимэ һуралганууд олоһорооб?» гэнэн асуудалданай генерал-полковник Владимир Болдырев ингэжэ харюусабан байна: «Мүнөө сагта манай гүрэн армида анхаралаа хандуулажа эхилэ. Буряад Республикын Президент Леонид Потаповтай нягта холбоотойгоор ажалаа ябуулнабди. Саашадаа энэл заһгаараа хүдэлбэл, эрхим һэн».

Аркадий БАТОМУНКУЕВ.

Выборы кандидата на должность
Президента Республики Бурятия

АНТОНОВ

Владимир Иосифович - ученый, педагог, общественный деятель Республики Бурятия

Владимир Антонов руководит Национально-гуманитарным институтом Бурятского государственного университета.

В.И. Антонов зарекомендовал себя как крупный специалист по политическим и правовым вопросам. В качестве эксперта-аналитика

принимал активное участие: - в разработке и обсуждении проекта Конституции Республики Бурятия (1993-1994 года);

- в разработке проекта Концепции национальной Республики Бурятия (1996-1997);

- в теоретическом

внимании уделил повышению качества образования и научной подготовки молодых специалистов, кадров для будущего (студентов и стажеров, аспирантов и соискателей).

Как яркий и сильный публицист, Владимир

Родился 18 июля 1950 года в селе Эгита Гравнинского района. Мама была учительницей, отец работал в системе потребительской кооперации. Жизненный принцип - **СПРАВЕДЛИВОСТЬ и ИСКРЕННОСТЬ.**

В 1968 году окончил Можайскую среднюю школу Гравнинского района, в 1974 - Московский государственный университет им. Ломоносова. Посвятил себя остатка науке и просвещению. Владимир Антонов становится признанным профессионалом-новатором не только в России, но и за рубежом. Среди партнеров нашего талантливого молодя ученые Московского

университета, Санкт-Петербургского университета, Российского университета дружбы народов, Тартуского университета (Эстония), Амстердамского университета (Нидерланды), Института социологии Хагенского университета (ФРГ) и др.

Доктор философских наук, профессор, академик Академии гуманитарных наук и Национальной академии ювенологии, заслуженный деятель науки Республики Бурятия Владимир Антонов вместе со своими единомышленниками вышел на качественно новый уровень развития науки и образования в родной Бурятии. С 2002 года

обосновании и практической реализации концепции бурятского языка как государственного (с 1994 года по настоящее время);

- в разработке регионального (республиканского) аспекта Федеральной программы развития русского языка и культуры (1997-98 гг.).

Большую известность и славу не только в России, но и за рубежом (Германия, Япония, Монголия, США, Казахстан) В.И. Антонову принесли написанные им яркие и незабываемые портреты политических лидеров президентов, премьер-министров.

Профессиональный ученый и опытный педагог Владимир Антонов особое

вниманию по-особому убедительно, в живых красках, всегда описывает деятельность сельских руководителей и тружеников, деятелей культуры и спорта, ученых, организаторов науки, руководителей вузов и т.д.

Владимир Антонов внес заметный вклад в дело возрождения и пропаганды идей буддизма, будучи членом редколлегии журнала и альманаха «Буддизм» (1991-1994 гг.).

Владимир Антонов женат. Супруга - Оюуна Анатольевна, ученый-социолог, работает в ВСГТУ.

(Материал опубликован на бесплатной основе).

БАЗАР БАЗАРГУРУЕВ-РОССИН ЧЕМПИОН!

Мурьсөөнэй эрхим барилдааша, Россин чемпион Базар Базаргуруев

Батор Базаров (баруун гарһаа)

Анатолий Гулгенов (зүүн гарһаа)

Шэдэжэрхибэл...

Росси Федерациин долоон федеральна округуудай 1985-86 онуудта түрэн 133 эдир барилдаашад Буряад Республикын түб хото Улаан-Үдэд түрүүшынхнээ үнгэргэгдэн Россин чемпиондад түрүү һуури ээлхын түлөө мурьсөөндэ хабаадаа. Эдэнэй тоодо Саха - Яхад, Чечен, Зүүн Осети-Алани, Ингушети, Хальмаг, Татарстан, Тыва, Карачево-Черкес болон Буряад Республиканыуудай, Амурска, Оренбургска, Брянска, Московско, Кемеровск, Новосибирск, Самарска областнуудай, Красноярска хизаарай, Агын болон Ханта-Мансийска тойрогуудай түлөөлэгшэд ороһон байна.

Эдэнэр хоёр удаа өөһэд өөһэдын федеральна округуудай болон Бугуруслан хотодо үнгэргэгдэн шэлэлгын мурьсөөнүүдгэ шалгаржа, Россин чемпиондад түрүү һуури ээлхын түлөө мурьсөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртөө. Хэрбээ урдань нимэ мурьсөөнүүд дээрэ шэгнүүр бүхэндэ 20-25 хабаадагшад байһан наа, харин энэ удаа шэлэлгын турим яһала орёдоуулагдажа, шэгнүүр бүхэндэ тус тустаа 12 барилдаашад ороһон байна. Тинмэнэ манай хотодо үнгэргэгдэн чемпиондад Россин энэ наһанай (1985-86 онуудай) эгээл эрхим түлөөлэгшэд хабаадаа гэжэ омогорхогоор. Тэдэнэй тоодо Европын чемпион, Россин чемпиондад 4 удаа түрүүлэн, гэхэтэй хамта өөрынгөө наһанһаа аха залуушуулай дунда Россин чемпион болоһон Адам Батыров, хоёр удаа Россин чемпиондад абаргын солодо хүртэн Адамай аха Шамиль Батыров (хоюулаа Дагестан), Красноярскын Максим Машинников, Зүүн Осетинин Сослан Челохсаев, Георгий Кетаев, тэрэл Дагестанай Заур Темирхапов, Резван Гаджиев, манай республикын абарга бүхэнэр Батор Базаров, Анатолий Гулгенов гэгшэд ороно. Хабаадагшадһаа гадна хэдэн олон хүндэтэй айлшад уригдажа, мурьсөөнэй ябасада онсо шэнжэ оруулаа. Эгээл эрхимүүдыг элирүүлэн шэлэхын тула ерэн судьянарайше дунда хэдэ хэдэн уласхоорондын экстрас классай мэргэжэлтэд байна һэн.

Түрүүшын үдэрэй үдэшин 5 сагта мурьсөө пээлгын баяр ёһолол ехэ гоёор, халуунаар үнгэргэгдөө. Республикын гүрэн түрын толгойлогшодой хэлэн, захинан дулаан үгэнүүдэй удаа хатарай театр «Бадма сэсэг», «Вдохновение», «Виват» ансамблнууд болон бусад айлшадтай урда гоё найхан хатар наадаяа дэлгээгэ.

Түрүүшын үдэрэй үдэшин 5 сагта мурьсөө пээлгын баяр ёһолол ехэ гоёор, халуунаар үнгэргэгдөө. Республикын гүрэн түрын толгойлогшодой хэлэн, захинан дулаан үгэнүүдэй удаа хатарай театр «Бадма сэсэг», «Вдохновение», «Виват» ансамблнууд болон бусад айлшадтай урда гоё найхан хатар наадаяа дэлгээгэ.

Түрүүшын үдэрэй үдэшин 5 сагта мурьсөө пээлгын баяр ёһолол ехэ гоёор, халуунаар үнгэргэгдөө. Республикын гүрэн түрын толгойлогшодой хэлэн, захинан дулаан үгэнүүдэй удаа хатарай театр «Бадма сэсэг», «Вдохновение», «Виват» ансамблнууд болон бусад айлшадтай урда гоё найхан хатар наадаяа дэлгээгэ.

Түрүүшын үдэрэй үдэшин 5 сагта мурьсөө пээлгын баяр ёһолол ехэ гоёор, халуунаар үнгэргэгдөө. Республикын гүрэн түрын толгойлогшодой хэлэн, захинан дулаан үгэнүүдэй удаа хатарай театр «Бадма сэсэг», «Вдохновение», «Виват» ансамблнууд болон бусад айлшадтай урда гоё найхан хатар наадаяа дэлгээгэ.

Түрүүшын үдэрэй үдэшин 5 сагта мурьсөө пээлгын баяр ёһолол ехэ гоёор, халуунаар үнгэргэгдөө. Республикын гүрэн түрын толгойлогшодой хэлэн, захинан дулаан үгэнүүдэй удаа хатарай театр «Бадма сэсэг», «Вдохновение», «Виват» ансамблнууд болон бусад айлшадтай урда гоё найхан хатар наадаяа дэлгээгэ.

дээрэ тулалдаанууд эхилэмээрэ зал соо дүүртэр сугларһан зоной анхаралыг дууһан татажа, олон зоной, хоригшодой ханаа зобоожо шадаа гэхээр.

Бүхы дээрэ мурьсөөнэй туримаар бэеин арбан хоёр шэгнүүртэ уулзалганууд үнгэргэгдөө. Өөр өөрынгөө шэгнүүртэ илажа гараһан барилдаашад август харын эхээр Вильнюс хотодо үнгэргэгдэхэ Европын чемпиондад хабаадаха, хоёрдох һуури ээлһэн хүбүүд 3-дахы Бүхэдэлхэйн эдиршүүдэй спортын наадануудта хабаадаха гэнэ уряалаар урмашуулагдаһан байна.

Манай республикаһаа Россин чемпиондад хабаадаха эрхэдэ 7 хүбүүд хүртэн байна. Эдэхэдгэ гэхэдэ, Владимир Вильмов, Виктор Банзаракцаев, Солбон Цыренов, Евгений Цыдымеев, Батор Базаров, Анатолий Гулгенов, Мэргэн Балмацаренов гэгшэд болоно. Үшөө тинхэдэ мурьсөө үнгэржэ байһан гадна гээд, эдэ долоон хүбүүдгэ гадна үшөө 12 барилдаашад тус мурьсөөндэ хабаадаха Бурядад командын бүридхэдэ оруулагдаа. Бүхы дээрэ 19 хүн болоно.

Харин Дагестанай команда аяар 23 барилдаашадһаа бүридһэн байна.

Тингээд мурьсөөнэй дүнүүдээр түгэхэлэй уулзалгануудта эгээл эрхимүүд хабаадаа.

42 кг. Дагестанай бүхэ Резван Гаджиев Самара хотын Артур Мамадалиевта шүүхэ арга нэгэшье үгэнгүй, 10:0 гэнэ тоотойгоор шүүжэ, чемпиной нэрэ зэргэдэ хүртөө. Тэрэнэй нүхэр Гаджи Гаджиев хүрэл медаль зүүхэ талаантай байгаа.

46 кг. Эндэ финалда Москвагай хоёр түлөөлэгшэд уулзажа, Гамзат Сайпудинов Магомед-мирза Магомедов нүхэрөө бүдэрүүлжэ, Вильнюс хотодо үнгэргэгдэхэ Европын чемпиондад ошохо билет захиха уялгатай болоо. Харин Израил Баркенхоев энэ шэгнүүрэй хүрэл медаль түрэл Ингушети ороноо абаашаа.

50 кг. Манай Володя Вильмов хахад финалда Дагестан Республикын барилдааша Гасан Магомедовэй шоргыень шоройдуулжа финалда гарабашье, эндэ баһал дагестан бүхэ Европын чемпион Адам Батыровгай уулзахадаа, арайл урагшагүйдөө. Тингэбэньшье энэ Володин горитой ехэ туйлалта болоно гэжэ тэмдэглэхээр.

54 кг. Адамай аха Шамиль Батыров дүүгэнгэй туйлалтыг дэмжжэ, баһал алтан медаль нотагаа абаашаха болоо. Мүн лэ Дагестанай Мурат Айсаяев болон Красноярскын Алик Матосян хоёр удаадахи һууринуудга гараа.

58 кг. Зал соо сугларһан зон энэ шэгнүүрэй түгэхэлэй уулзалга

юунһэшье ехээр хүлээгээ Ушар юуб гэхэдэ, эндэ түгэхэлэй уулзалгада Россин хоёр удаа чемпион Красноярскын бүхэ Максим Машинников манай бүхэ Базар Базаргуруевтэй уулзаа юм. Базар нэрэ зэргээр дээгүүр нүгөөдүүлһээ нэгэшье сухарингүй, харин арга шадала мэхэ гохоёо дүүрэн хэрэглэжэ ханаагаа дүүрэн табижа, харангадай аргагүй халуу дэмжлэг доророһоор орожо, 3:0 гэнэ тоотойгоор илажа чемпиной нэрэ зэргэдэ хүртөө. Тэрэнэй илалтыг түрүүшын тренер Бато Балмаевич Базаров мүнөө хоригшонь Федор Николаевич Махутов хоёр ёһотойгоор хубаалдаа эрхэтэйнууд. Базар өөрөө Агын тойрогой Шулуутай нотагай юм. Арбадахи классай удаа нааша ержэ хорилго хэжэ эхилһэн намтартай. Энэнэй урда тинхэ ехэ туйлалтануудыг Базар үзөөгүй байгаа һэн.

Мурьсөөнэй дүүрэн хойно Россин спортивна барилдааны Федерациин дүрэ буялалдалтын барилдаанай таһагыг даагыг Эрнэ Агаев Базарай харуулаа барилдааг ехэ үндэрөөр сэгнэ һэн. Европын чемпиондад медальгүй бусаха ёһогүй гэжэ найдамтай тобшолол хээ.

Энэл шэгнүүртэ Хальмаг түлөөлэгшэ Юсуп Махидин хүрэл медальда хүртөө.

63 кг. Россин хоёр удаа чемпион Батор Базаров хахад финалда арайл урагшагүйдөө хүрэл медальда хүртөө. Харин Москвагай түлөөлэгшэ Валерий Казиев, Зелимхан Харунов (Дагестан) бүдэрүүлжэ, алтан медальгай энгэр үбсүүр шэмэглээ.

69, 76, 85, 100 килограммайн шэгнүүрүүдтэ Зүүн Осети Алапин түлөөлэгшэд Александр Джалжиев, Сослан Айдаров, Георгий Кетоев, Сослан Челохсаев гэгшэд түрүүлжэ гараа. Харин эгээл хүндэ 120 килограммайн шэгнүүртэ Амурска областин Ирбек Коргяев илалта туйлаа.

Манай командын Анатолий Гулгенов - дүрбэдэхн, Евгений Цыдымеев - табалдаа Александр Обшолов зургаадахи һууринуудыг өөһэдэньшье шэгнүүрүүдтэ эзэлэ.

Мурьсөөнэй эгээл эрхим барилдаашанай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ Базар Базаргуруев хүртөө. Тэрэ Буряад Республикын Президент Л.Потаповай тусхай шаанда хүртэн байна. Бүхы дээрэ мурьсөөн дээдэ хэмжээгэ үнгэрөө гэжэ тоолохоор Тингэбэньшье Базар Базаргуруевта Европ чемпиондад алтан медальгэ бусахынь хүсэбди.

Лопсон ГЕРГЕНОВ
БАТОМУНКУЕВАЙ

Идентификация
БУХГАЛТЕРСКИЙ
Страховая
Отрасль (вид)
Организация
Орган управл
Единица изме
1. Обязатель
Страховые пл
расходы на о
Уменьшение ре
отчисления в
расходы на в
прочие доход
Результат от
010-020-030-
в реализации
Привычка (уб
-160-170-180-
Налог на при
Привычка (уб
ставка прибы
периода) (стр
СПРАВОЧНО
Привычка на
по обяз меди
связанными с
направленно
Экономия сред
7050-060-070-
Генеральный
Главный бух
Аудитор
Минфин

БҮРЯАД ҮНЭН

30.05.2002

ДҮХЭРНИ

№22 (271)

Идентификационный номер налогоплательщика 0323100475 для годовой бухгалтерской отчетности за 1996 г.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС СТРАХОВОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

на 1 января 2002 г.

Дата (год, месяц, число)

Страховая организация	Государ. унитар. пред. «Республ. медиц. страховая комп	по ОКПО	46113034
Отрасль (вид деятельности)	Обязательное медицинское страхование	по ОКОНХ	96210
Организационно-правовая форма	Государственное предприятие	по КОПФ	42
Орган управления государственным имуществом	Комитет имущественных отношений по РБ	по ОКПО	31616901
Единица измерения		руб	по СОЕИ
Адрес	г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 29	212814, 210392	

КОДЫ	
по ОКУД	0710001
2002/1/1	

АКТИВ		На начало года	На конец года
I АКТИВЫ			
Дебиторская задолженность по операциям	200	5	106
в том числе прочие дебиторы	202	5	106
Прочая дебиторская задолженность, платежи по которой ожидаются в течение 12 месяцев после отчетной даты	220		445
в том числе задолженность участников (учредителей) по взносам в уставный капитал (75)	224		445
Основные средства (01.02)	230	357	515
в том числе оборудование и хозяйств. инвентарь	232	357	515
Запасы	250	4	6
в том числе расходы будущих периодов	256	4	6
Денежные средства	270	8	1888
в том числе расчетный счет (51)	272	8	1888
ИТОГО ПО РАЗДЕЛУ	290	374	2960
БАЛАНС (110+120+150+160+170+180+190+200+210+220+230+240+250+260+270+280)	300	374	2960
ПАССИВ			
I. Капитал и резервы			
Уставный капитал (85)	410	102	547
Нераспределенная прибыль прошлых лет (88)	460	60	
Нераспределенная прибыль отчетного года (88)	470		29
ИТОГО ПО РАЗДЕЛУ II	490	162	576
III. Страховые резервы			
Резерв по обязательному медицинскому страхованию	550		1737
Резерв предупредительных мероприятий (93)	560		131
ИТОГО ПО РАЗДЕЛУ III	590		1868
IV. ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Прочая кредиторская задолженность	660	212	516
в том числе задолженность перед персоналом организации (70)	664	76	313
задолженность перед государственными внебюджетными фондами (69)	665	44	137
задолженность перед бюджетом (68)	666	92	55
ИТОГО по разделу IV	690	212	516
БАЛАНС (сумма строк 490+590+690)	700	374	2960

Генеральный директор **Б.В. БАНДЕЕВ**
Главный бухгалтер **С.Б. ЦЫДЕНЖАПОВА**

Идентификационный номер налогоплательщика 0323100475 для годовой бухгалтерской отчетности за 1997 г.

СЧЕТ О ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТАХ СТРАХОВОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

О ОБЯЗАТЕЛЬНОМУ МЕДИЦИНСКОМУ СТРАХОВАНИЮ

за 1 января 2002 г.

Форма № 2а - страховщик по ОКУД

Дата (год, месяц, число)

Организация	Государ. унитар. пред. «Республ. медиц. страховая комп	по ОКПО	46113034
Отрасль (вид деятельности)	Обязательное медицинское страхование	по ОКОНХ	96210
Организационно-правовая форма	Государственное предприятие	по КОПФ	42
Орган управления государственным имуществом	Комитет имущественных отношений по РБ	по ОКПО	31616901
Единица измерения		руб	по СОЕИ
Контрольная сумма			

КОДЫ
0710002

1. Обязательное медицинское страхование	10	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Страховые платежи	10	320235	141364
Расходы на оплату медицинских услуг	30	(314240)	(138521)
Изменение резерва оплаты медицинских услуг (+ -)	40	(1737)	
Отчисления в резерв финансирования предупред. мероприятий	60	(991)	(138)
Расходы на ведение дела	70	(4670)	(2747)
Прочие доходы, связан с операц по обязат. мед. страхованию	80	1444	(193)
Результат от операций по обязат. мед. страхованию (10+020-030+040+050-060-070+080-090)	100	41	151
Нераспределенные доходы, кроме дооценки финанс. вложений	190	63	
Нераспределенные расходы, кроме оценки финанс. вложений	200	30	11
Прибыль (убыток) до налогообложения (строки 100+140+150-160+170-180+190-200)	210	74	140
Налог на прибыль и иные аналогичные обязательства	220	45	56
Прибыль (убыток) от обычной деятельности (строка 210-220)	230	29	84
Чистая прибыль (нераспределенная прибыль (убыток) отчетного периода) (строки 230+240-250)	250	29	84
СПРАВКИ			
Превышение прочих доходов, связанных с операциями по обязат. мед. страх. над прочими расходами			
Связанные с операциями по обязат. мед. страх. отчисления на пополнение страховых резервов	270	1444	193
Экономия средств на ведение дела (строки 010+020-030+040-050-060-070+270)	280	29	151
Генеральный директор Б.В. БАНДЕЕВ Главный бухгалтер С.Б. ЦЫДЕНЖАПОВА			

**ЭДИР ЖУРНАЛИСТНУУД
ЭРХИМЭЭР АЖАЛЛАНА**

«Бурятия молодая» гэнэн хүүгэдэй информационно түбэн байгуулагдаһаар 10 жэл үнгэрөө. Эгээл мүнөө жэлэй хугасаа соо түб ойн баяраа тэмдэглэнэ. «Аяар холын 1992 ондо хүүгэдэй болон эдиршүүлэй сонин гараа һэн», - гэжэ түбнэ ударидагша Людмила Будажаповна Доржиева дурсан хөөрэнэ. Тэгд тэрэ газетнэ уданшьегүй гарахана болиһон байгаа. Юуб гэхэдэ, гүрэн соомнай элдэб хубилааланууд эхилжэ, газетнэ байха хүнэй ажамадархань хэсүү болоо һэн. Тиибшье, эдир гуурһа баригшад олошоржол байгаа. Мүнөө дээрээ эдир журналистнуудай лигэ байгуулагданхан. Хурамхаанай, Бэшүүрэй, Зэдын, Сэлэнгын, Ивалгын аймагуудай үхибүүд ангэдэ ородог болонхой гэжэ тэмдэглэе. Людмила Будажаповнагай дүнгэлтөөр урган гараһан үхибүүд олон, тэднэй тоодо Лилия Иванова, Валерия Намсареева гэхэ мэтэ залуу бэрхэ журналистнууд болоно. Түбнэ дүрдэ хургуулинуудта хурадаг үхибүүд бии, нэрлэбэл, Женя Цыденова, Чимита Цыгуева. Мүнөө жэл дүрбэн шабинарын алтан болон мүнгэн медальтайгаар дунда хургуулиа дүүргэжэ байна. Ойн баяр тэмдэглэхэдэ, танса хүхихэ бэшэ, харин хэлэн ажалаа шэнжэлэн, эрээдүйнгээ байдалай түсэбүүдые хараада абаха болоно. Недондо жэл «Алтан гуурһан» гэнэн республикын хүүгэдэй слет түрүүшынхнээ үнгэрөө һэн. Мүнөө жэл хоёрдохи слет эмхидхэхээр хараалагданхай. Тийхэдэ Болгари гүрэн ошохо гэнэн урилга абтанхай. Август нарада Забайкалийн эдир журналистнуудай зунай хургуули нээгдэхэ. Эдир журналистнуудай хүүлэй туйлалта хадаа «Алтан гуурһан» гэнэн регион хоорондын 8-дахи слетто хабтаадага болоно. Слет Томск хотодо үнгэрөө юм. Тийгэжэ 63-дахи хургуулин 10-дахи классай хурагша Баир Намжилон, 49-дэхи хургуулин 8-дахи классай шаби Вика Орбодоева, Хурамхаанай лицейн табадахи классай хурагшад Жанна Цыдендоржиева болон Алена Базарова гэгшэд Буряад оронго эдир бэшээшэдые түлөөлһэн байна. Ударидагшань Ирина Батомункуевна Очирова слет тухай иигэжэ хөөрэнэ: «Нэн түрүүн Томск хото хаража, ехэтэ һонирхообди. Томско областин губернатор Виктор Кресс ержэ, фестиваль нээһинийн һайшаалтай байгаа. Тийгэжэ ажалнай эхилэе. Хамта дээрээ 8 студи ажаллаа, студи бүхэн 2 бүлэгтэй. Радиогой, телевиденийн, газетн болон рекламн студиууд гэжэ тэмдэглэе. Хүүгэдтэ, залуушуудта зориулагдаһан газеттэ, радио болон теле-дамжууланууд олоор табигдадаг байна. Тэднэй дунда шанга тэмсэл болодог. Гадна багшанарта, ударидагшадта зориулагдаһан семинар үнгэргэгдөө. Журналистикын хүндэ хүнэр асуудалууд зүбшэгдөө. Томскын мэр Александр Макаровта Улаан-Удэ тухайгаа ном, календарь бэлэг баряабди. «Телевидени» гэнэн студида ажаллаһан Баир Намжилон һанамжатаа хубаалдана: - Томск хото хүржэ ерэхэдмнай, маанадые ехэ халуунаар угтаа. Буряад орон тухай һайн мэдэхэ гэжэ ойлгооб. Манай студимнай «Пестрая камера» гэжэ нэрлэгдэе. Студийн гэгшүүд оорын программа бэлдэе. «Обменяю ли я чупа-чупс на сигарету» гэнэн программа бэлдэжэ, июнь нарада, Казахстанда үнгэргэгдэхэ залуушуулан информационно форумда урилга абааб. Программа бэлдэхэдэ, монгаһаа эхилээд, бүхы ажалыень ооһодоо хэдэг байгаабди. Томскын телевиденигэй танилсаабди. Манай нотагта хүүгэдые дэмжэһэн нимэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэдэг һаа, һайшаалтай байгаа. Вика Орбодоевагай хооронһоо: - Би радиодо тудаб. Бидэ ооһодоо һонин-һонин дамжуулануудые, ушарнуудые зохион бэлдэжэ, эфиртэ гараһан байһабди. Хандаһан зомнай манай асуудалуудта дуратайгаар харюусадаг байгаа. Фестивальда хабтааһандаа ехэ баяртайб. Эдир журналистнууднай ехэ амжалта туйлажа, шаглануудта хүртэһэн байна гэжэ онсолдо. Үхибүүд Томск хото ошохо хэрэгтэнь туһа хүргэһэн зондо халуун баярые хүргэнэ. Тийгээдшье ходоодоо туһалжа байдаг Залуушуулан хэрэгүүдэй хороондо, Эрдэм ухаанай болон хураасалай министрствэдэ, хотын захиргаанда, «Буряад үнэн» хэблээн байһанда һайниие хүргэнэ һэн.

Ц.НАДЦАЛОВА.
Р.Н.БАЗАРОВАЙ фото.

Аудиторское заключение дано фирмой ООО «Гарант-Аудит». Лицензия аудиторской фирме выдана Приказом Минфина РФ № 300 от 7 декабря 2001 года, номер лицензии № 009386

Захааминай аймагай 75 жэлэй ойн баярые угтуулан

БАГША, СЭРЭГШЭ, УРАН ЗОХЁОЛШО

Эрбн сэрбэн хада ууланууд саһан малтайга мүнэн дуулгануудаараа, орьел хабшал хабсагайнуудаараа огторгой өөдэ сороохилһон Сарьдагай хормойдо Далахай нотагай Мүльһэтэ голон ой тайгын сарам зураануудые үнгын амтан жэмсүүд: үхэр шодон, алирһан эдэгэн, нэрһөнһэ эхлээд, эмтэ домто һамараа даажа ядаһан хушануудаар хүрээлгэдһэн хэлэг талмайнуудай нэгэндэ гэхэ гү, ондоогоор Шодоомо гэжэ байсын хормойдо Бадмын түрэлхидэй үбэлжөөнүүдэй гэрнүүдһэ утаан огторгой өөдэ сорготон харагдажа байдаг бэлэй. Эгээ энэ Мүльһэтэ голдо Түхэнэй Тооро нотагаһаа хонгоодор обогой Хохо гэжэ эрэ хүн орьел үндэр Сарьдагые дабажа, наашаа ерээд, эндэхин тунга ногоондо талгалһан үхэр мал Мүльһэтын аршаанһаа ундаа харяжа, тобир тарган байха гээд Шодоомын бооридо буусаяа түхээрһэн түүхэтэй. Хоһын Сарьдагай хабшал үндэрөөр Захаамин орожо ерһэн газарые Хоһын дабаан гэжэ нэрлэнхэй. Бадмын түрэлхид Түхэнһөө ерһээр юһэн үе боложо байна.

Бадма Шойдокович

Бадма эбингэйнь хэлһээр 1920 ондо биһэн жэлдэ сагаалһанай удаа дүрбэ хоноод түрһэн болоно. Хорин ондо февралын 20-до сагаалаа. Тийхэлээрэ Бадма февралын 24-до түрөө. Хяатгын педучилищница һуража байһанаа, 1937 ондо нотагаа ерээд, паспорт абаха гһэһинийн 17-той болошоод, паспорт абахаа ерһэн зондо яла түдүүнэ гэлсэхээн, Далахайда ошожо, сомон үбэлдэй дэбтэр соо 1921 ондо түрһэн гэжэ зуһуулаад, нэгэ наһа доотуур паспорт абаһан байха юм. Салдаган ябаһан оюутанда яла түдхэ мянган хаанаһаа байха һэм даа.

Түрһебгү Шойдоковичтой гэр бүлдэ тон ехэ һандарал болоһон ушарһаа Утаата-Далахайн эхин хургуулида һурахаа орооһые һаа, хам һуужа һуража шадаагүй Юуб гэхэдэ, ибнигын аха Лубсан нагасынхень хулааг гээд, табяад эбэртэ бодо малынь, зуугаад хонидыень жэжэ малтайнь Санагада намнажа абаһаад, хулааг гэгдһэн биһэ дунда шадалһанай малнуудтай арбан нэгэн мянган малнууд болгожо алаба ха. Эрхүү турала ехэ үлсэхэлэн боложо байна гээд, Сарьдагые дабуулжа, шарга мореор тийшэ зөөжэ абаһаһан юм. Лубсан нагасыень гурбан жэлээр Баргажада сүдһэн байгаа. Түрһэн дүүргээд бусахадань, 1937 ондо дахин тушаагаа, Красноаркын ой соохи гулаагта хошорон һаага гһэһэн саарһан ерһэхэй.

Шойдокович Долгоргой гэр бүлые адуу малаа колхоздо тушаагаагүй һаан, хулааг болгохоннай гэжэ айлгаад, 1932 ондо жэжэ малнуудтайнь 30-аад эбэртэ бодо мал нэгэ азаргын хореод адуу, табяад хонидыень хоер дүр удаа дараа ержэ, намнажа абаһаад, ондоо Пүбэтын голы колхоздо тушаажарһан байгаа. Тийгэжэ хоер гэр бүлын юһэн багашууд үдэн хооһоор хүд дээрэ гараһан гүб даа. Бадмын дайнаа бусахада, «Улаан Далахайн» адуун соо Хайдабай Долгоргой борогонууд гэжэ ехэ олон адуун ябадаг һэн.

Бадма Шойдокович 1946 оной майн 17-до нотагаа бусаад, Дабаатын эхин хургуулин эрхитгэһээр 1946-47 һуралсалай жэл хүдлөөд, дүрбэлдхи класс дүүргэһэн найман багашуудые: Базаров Бадмажаб, Дарижапов Бадмажаб, Жалсареева Пүрбэ, Цыренов Михаил, Цыренова Хандажаб, Цыденова Дарима, Цыденжапов Бадмажаб, Шойдокова Ринчин гэгнээд Санагын долоон жэлэй хургуулида һурахыень абаад, өөрөө гээд буряад хэлэ литературын багшаар хүдлэхөө ошонон байгаа. Тийгэжэ Санагын дунда хургуули сооһоо орой гарангүй 1993 оной сентябрь болотор голдуу түрлхи литература заахыгаа хажуугаар 1959 оной сентябрь һараһаа түд хургуулингаа гол завучаар 1980 оной сентябрь болотор, наһанайгаа амаралтада гаратараа хүдлөө. Тийгэжэ Бадма Шойдокович хургуулингаа һуралсалай таһагые дааһаар хүдлэжэ байхадаа, шабинарые үгтһэн даабарингаа удхые өһөөдөө багшын тубалжагүйгөөр ойлгожо, түрэн тушаагаа тобиолол хэжэ һурахынь түлөө ехэ оролдосо гаргахыгаа хажуугаар, бэһинье багшанарые өһөөдһөнөө предмедүүдэр гү, хэһээлэй үедэ үгтһэн темүүдээрэ үхибүүдэй өһөөдөө тобиолол хэжэ һурахынь түлөө оносолон заадаг ба энэнь бодото байдал дээрэ бэлүүдхэ аргануудта багшанараа хургадаг һэн. Тийгэжэ хамта дээрэ хургуулида габин жэл, түрэйи тоодо Санагын дунда хургуулида дүшэн табан жэлэй туршада шабинараа буряад хэлэ литературада һураа.

Бадма Шойдоковичто хураһан олон тоото шабинар эдэб мэргэжэлэй дээдэ хургуулинуудые дүүргэд, Буряад Республика сооһооһые, ондоо биһэ областнуудаар хаа хаанагүй хүдлэн, Тэдэһэй зарим нэгые тоолобол, Семен Очирович Никифоров, Станислав Цыренович Бальжанов, Джангар Дугарович Доржиев, Раднон Мунгалович Дымпилов, Владимир Радасевич Соктоев, Владимир Давыдович Порхов, Дашинима Будасевич Будасев, Виктор Самбуевич Батусев, Сэнэ Цыренович Ринчин, Байр Бимбаевич Цыденов, Виктор Цыренович Бухаев, Виктор Хлабасевич Аюшев, Ольга Санжеевна Шойдокова, Дарима Гармаевна Доржиева, Римма Нагбаевна Дымбылова, Хандажан Очировна Хартаева, Гарма Ринчинович Мижиддоржиев, Виктор Хандажапович Дансарунов, Лубсан Бадмаевич Шойдоков болон бусад хүнүүд болоно.

Бадма Шойдокович 1960 ондо Доржо

Банзаровай нэрэмжэтэ багшын дээдэ хургуули дүүргэһэн юм.

1952 ондо «Уран Душ» гэжэ Монгол, Түхэн, Санага гурбанай уулзуур дээрэ оршодог эгээл дүшэтэй алли уулын нэрээр уран зохёолой эмхи бии болгоод, бүлэг үхибүүдээр хүдлэжэ эхилһэн байгаа. Тэдэ шабинар сооһоо Мэлэ Самбуев табан жэлэй туршада түд эмхин хэһээлнүүдтэ хабаадаад байхадаа, тон һайн шүлэгүүдые бэшэдэг болоһон юм. Дүшөөд наһатай болотороо шүлэгүүдэй, поэмнүүдэй арбан ном буряад, ород хэлэн дээрэ Улаан-Үдэдэ, Москвада толилуулжа үрьдэ. Поэдэй гээдгдһөнэй удаа үшөө гурбан номынь хэблэгдэ. Ехэ түргэн зургаан поэмнүүд, табан сонедүүдэй гүрлөө бэшгэдһэнхэй. Дүрбэн сонед бүхэниний арбан табан дуун бүхэнһөө бүридэнэ.

Бадма Шойдокович хурагша Аюша Донов «Дуулахал дайдам Захаамин» гһэһэн шүлэгүүдэйгээ дэбтэр соо ехэнхидэ арадай аман үгын маягтайгаар бэшгэһэн удха түгэлдэр бүтээлнүүдээрэ мэдээжэ болоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Гушаад шүлэгүүдын композиторнуудай дуунай аялгада орууланхай, тэдэһиниень хаа хаанагүй дуулалдажа байдаг.

«Уран Душын» түрүүшын гэшүүдэй нэгэн

IV республиканская конференция молодых писателей БМАССР, декабрь 1952г.

буряадай Островский гэжэ нэрлэгдһэн Федор Цыденович Цыденжапов болоно. Хэды хэсүү байдалда ажаллаһые һаа, табан ном: расказуудай «Ангурида», «Сэсэн дархан», «Тэнгэриннэ элин» согсолбори хэблүүлэ. «Үбэлжөөндэ байхадаа» «Эмтэй дом», «Тэнгэриннэ элин» туужанууд хэблэгдһэнхэй.

«Уран Душын» үдэрнүүдһэ эхлэжэ, Бадма багшада хураһан Владимир Нимаевич Данжалов тон баян хэлтэй шүлэг поэмнүүдые бэшэхэһэ гадна нүхээдэйгөө зохёолнуудта рецензи бэшэдэ «Буряад үнэн», «Морин хуурта», «Ажалай тутта» ходо толилуулжа байдаг, нотагайнгаа сууга ангуушан, дүшэн бартахы баабгайе бурханай болгоһон мэргэн Шагын образые «Мэргэн Шагжа» гһэһэн роман соогоо олон талаһаан харууланхай.

«Уран Душын» бэшшые гэшүүд Давеев Михаил Сыбанович, Цыбиков Александр Цыреновичевич, Дампилова Хандажаб Дармаевна, Дармаева Санжай-Хайда Долгоржаповна, Очиров Николай Цыденович, Доржиев Михаил Цыбикович, Мархаева Таиса Хандуевна, Намжиллова Роза Барновна, Тогмитова болон бусадтай зохоохи эдэбхи далижан, зула мэтэ бадаржа байһандань уран зохёолшо Бадма Шойдоков гүйсэд эгтгэлтэй ябадаг.

Бадма Шойдокович шабинараа зохёол бэшгэ аргануудта хургажа эхилхэдэ, өөрөө зохёол бэшгэ бодолтой болоод ябаа.

1949 ондо республиканы гэгээрэлэй яаманай түлөөлөгшэ Цэй-Жаб Цыдыпович Цыдыповий Бадма багшын хэһээлнүүдтэ ороходонь, Михаил Пришвинэй ангууд тухай биһынхан расказуудые буряадшалаад, хэһээлэй үедэ үхибүүдтэ уншуулжа, удхыень хоөрүүлхэдэһэ һайнаагаад, номой хэблэгдэ эльгэхыень дуралдаа. Тийгээд эльгэхыень Пришвинэй «Лисичкин хлеб» гһэһэн ан амнтал тухай расказууд «Үнэгэнэй хилэмэн» гһэһэн нэртэйгээр хэблэгдһэн байгаа. Энэһнһэ уламжалаад, Голубевагай «Мальчик из Уржума» гэжэ повестине буряадшалаад, эльгэхыень һаһал хэблэжэрхөө һэн. Энэһэй удаа Илһагай «Четвертая высота» гэжэ Гуля Королева тухай повестине буряад болгоод, Почтоор эльгэхыень номой хэблэгдэ хурогүй юм гү, харгындаа хосороо юм гү, үгы болоһоо. Тийгээд Бадма багша өөрөө расказуудые бэшэжэ, «Урогуудай һүүдэ» гэжэ нэртэйгээр хэблүүлэ, һүүдэнь «Селын тубалаша» гэжэ расказуудай согсолбори аргануудта шабинараа хургажа һамбаандаа өөрөө шүлэгүүдые бэшэжэ ороо. Тэдэнь «Санага тоонто нотагайн» гһэһэн шүлэгүүдэй согсолбори боложо хэблэгдһэнхэй. Тийгээд

шүлэглэмэл зохёолоор дайн байлдаан соогуур фашистуудые һүнөөлсэһэн баатарнуудай габьяа харуулханы хэсүү байха гэжэ ойлгоод, прозоор зохёол бэшэхэ гэмэ шиндһэн байха. Тийгэжэ багшанар тухай повесть бэшэдэ, 1968 оной «Байгаль» сэтгүүдтэй 4-хи, 5-хи дэбтэрнүүд соо хэблүүлэ. Тэрэ һамбаанда «Алдар Солон» орденуудай дүүрэн кавалер Дамчиев тухай повесть дээрэ хүдлэжэ дүүргэдэ, түрэн хэблүүлэ. Тэрэ повесть 1971 ондо Буряадай комсомолой шанда хүртөө. «Дархан солон» гэжэ нэртэйгээр барлагдан байха.

Бадма багша тэдэ повестинуудые бэшэжэ һамбаандаа, Эсэгэ ороноо хамгаалгые дайнда хабаадаһан сэрэгшые харуулды зорилго урдаа табаа. «Санага» гһэһэн зохёол дээрэ хэдэн жэл хүдлөөд, түрэн хэблэгдэ хэлсэлгэдэ табыа һэн.

Оун тухай бэшэхэ гһэһэн, түрэн тухайтаа удаан ухаан соогоо олон тэһэһэн нгнжэлдэ бодотоор тобиожо, хайшаа юумэн болохоо хаб гэжэ эли болоһон хойнонь гууры харандаашаа барижа, бэшэжэ эхилдэг. Бэшэхэ үедөө түрүүн тобиолгоһонһоо таа ондоо болгожорхихо ушар дайралдадаг. Тийгэжэ хэдэн удаа түрэн хэблэгдэ, заһаа ушарнууд али болоон байдаг тухай Бадма багша дурладаг. Ямар нэгэн бүтээл дээрэ хүдлэжэ, гарһаа гаргаагүйгөө һалдаагүй үедэ нэгтэрүү зантай хүн. Тиймэл хэдаа буряад хэлэ, уран зохёолой багшаар хүдлэжэ байгаад, арбан дүрбэн ном хэблүүлэ. Бадма Шойдоковичын хоер роман хэблэжэ бэлдэхэдэ, түрэнэй зохёол бэшгэ ондо аргануудынь һайн мэдэжэ абаһан байха. Трилогиний гурбан роман соо аяр нахар героинууд оронхой. Герой бүхэни дүүргэһэн үүргэ тааруулан харуулжа гэмэ хэсүүхэн ажал. Уран зохёолшо «Санага» бага заһаад, «Тоонто нота» гэжэ нэрлэгдэ трилогингөө гурбадахы дэбтэрһэн болгоһон байна. Наһанайгаа энэ зохёолоо гушан долоон жэлэй туршада үдэр бүр үглөөнэй табан саһаа үглөөнэй долоон сэт болотор хүдлөөд, ажалдаа ондоод байһан юм. Бэшэ сагаа хургуулидаа гүсэд зорюулга багшанарайнгаа хэһээлдэ орожо, тэдэһэн дүй дүршэлтэй танилсажа, өөрынгөө ондоо хэһээлнүүдые үнэгэргэжэ, «Уран Душын» хэһээлэй үедэ үхибүүдтэ зохёолнуудта зүбигн хэлсэжэ, багшанарайнгаа хоёрдхон хэһээлнүүд тушаань заабари үгэхэ ба һай талыень бэшэ багшанарай халан абахын түд тобиолгохо, үшөө түрэлхидтэй хүдлэжэ Бадма багша үдэрэй дүүртэр бэшэжэ байгаа.

Бадма Шойдокович даие бэрэ дабалсагараһан тула түд бүтээлнүүдтэ гол геро болосоно.

Трилогингөө гадна сэрэгшэ баатаршалга ба зан абаринуудые харуулжа табан туужа: «Хилын харуулан», «Дарин амтан», «Пүниннэ зүргэнүүдээр», «Дайннэ түрүшын үдэрнүүдтэ», «Дайнай дүүрэмсэр» гһэһэн нэртэйгээр бэшэдэ, «Хилын харуулан» гһэһэн туужануудтай дэбтэр оруулжа хэблүүлэ. Бадма багшанай хамта дайсание сохилсоһон нотагайн хубуу Дамдин Гарбаев «Дарин амтан», «Пүниннэ зүргэнүүдээр» гһэһэн туужануудынь гол геро болоно. Уран зохёолшо өөрөө эдэ хэб туужанууд соогоо ондоо нэртэйгээр героинь боложо оролсоо.

Бадма Шойдокович наһанайта амаралтада гараһанайнгаа удаа «Бадануу» гэжэ эхээр хүнэй хуби заяа харуулжа роман дээрэ хэдэн жэл хүдлэжэ түгээдэ. Гадна залуушуулай инаг дуран тухай залуу гэр булнүүдые харуулжа туужануудые: «Оюун», «Өөрөө зорюулга», «Хүүхэмни, хүлссын даа», «Дуран тудуу», «Хойто эх» гһэһэн нэрнүүдтэй бэшэжэ «Знамя труда» газетын уран зохёол «Ажалай тут» гһэһэн хабсаргалтада хэб жэлэй туршада баранинь гаргуулжа хэблүүлэ. Уран зохёолшо зохёолнуудые бэшэхэдэ гадна ехээлүүдтэй ба үхибүүдтэй уулзалгануудые үнэгэргэжэ, нотагауудаар ябалсажа, олонингэ хүдлэмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсада.

Фаше балмануудые һүнөөлсэһэнхэй түлөө Бадма Шойдоков «Сэнэ» орой хамгаалгын дайнай 1-хи шатын», «Алдар Солон 3-хи шатын» орденуудтай шагнаданхай. Багашуудые эрдэм бэлдэ һураха талаар габьяатай байһанай тула ондо «Буряадай АССР-эй хургуулин» габьяата багша гһэһэн хүдлэтэ нэрэ зүр үршөөгдөө һэн. 1971 ондо «Хүндлэл» тэмдэгэ орденоро, 1978 ондо «СССР-эй гэгээрэлэй отличник» гһэһэн тэмдэгтэй шагнагдаа. 2000 ондо «Хани барисаев» ордендо хүртэһэй. «В.И.Ленинэй түрүүн 100 жэлэй ойтэй дашарамдуулан, габьяата ажалай түлөө» үшөө «Фронтвик» тэмдэгээр урмануулагданхай. Наһан соо дүшөөд эдэб грамотануудта хүртэһэй ондо Росси уран зохёолшодой холбоо гэнүүн болонхой. 1996 ондо «Буряад Республикай арадай уран зохёолшо» гһэһэн хүндэт нэрэ зүр уран зохёолшо үршөөгдһэнхэй.

Бадма Шойдокович наһанайнгаа Пришвин-Ханда Доржиевтайнгаа хургуулида үхибүүдтэ хүлын дүрөөд, гарын гэгнэжэ хүргэһэнхэй.

Владимир НАМСАРАЙ уран зохёолшо

«УНА... Жара... Хэжэнгэ... тугазинган... мугазинда... үедэ... хойлой зүй... хой найм... ретайшу... шэжэ түрг... Нютагта... бодоа хүй... хилһон, г... хахан му... олоод, ура... Бадма баг... Тэрэнэй... ээжэ бай... эржэ, х... ан ниг... баба, хэ... эбаби, -... эдэхэд... Хулеэгдэ... нүүдтэй... юдинн... эдэ, уһа... оосоо хэжэ... «Ута хэлэ... лангахан х... лангаһаа х... даажарх... Манай... гарые... лгар шаг... бадаг һон... үдэеөөр... гэг хотгуу... ээжэ тула... гэлэрэгүй... иража, ол... арень, - г... САГА... Дүшөөд... үрһээр та... багшанарай... гэрнүүдтэй... болгодоһон... хархоор са... үр. Удэртөө... гһаа. Нэгэ... үгһэн намд... багыемнай... олоһонгоо... долждо х... олохо һэн... юмни бээд...

«УНАНИЙНЬ БУСАЛААГҮЙ...»

Жара гаран онуудай үеэр хэн хаш. Аймагай түб Хэжэнгэ тосхонон голой урда бөдөхи айллууд өөһдэйн магазинтай боложо амархан юм. Шэнээр нэгдэхэн энэ магазиндаа Замбала ахай гэжэ алдартай наһажаал үбгэн нэгэ үедэ хүдэмэрлэн бэлэй. Тус магазиндаа эдэ хоолой зүйлнүүднээ гадна боошхоор асарагдаһан улаан ари наймаалагдадаг болобо. Үнэгүй улаан архида дуртайшуулаа эдэб амһартануудые баряад, тэрэ магазин гэшэ түргэн ошоодог нааб даа.

Нютагтаа хонон хадхуур үгэтэй гэжэ суурхалан Володя хүйхэржоон хэдэн хоногто архидажа, ажалаашы орхилоо, гэртэшые байхаяа болиһоной удаа хүршөө баяхан мүнэ зээлээр абажа, толгойгоо заһаха юумэтэй болоод, урда бөсын магазиндаа улаан архи наймаалагдана гэжэ дуулаад, тиншээ түргэһэн дугшаха тооной ошобо ха. Тэрэнэй магазиндаа ороходонь, ута гэшын оошор түлээжэ банба. Амитан аргатай гэдэгтэл, эдэб ушарнуудые төрөжэ, хүнүүдые энээлгэжэ байтараа, наймаалагдаһан илгэжэ үгэлбэ ха: - Ахатан уһаяа бусалгаад, холихоёо янабта, хэдэн хоногто уруугаа нуужа зутаржа байһанаа эрэлби, - гэхэдэнь, оошорто байгшад дарья табилдан энээдэхэдэнь, шэл амһартаяа наймаалагшада һарбайба ха.

Хүлээгдэгүй ушар дуулаһан Замбала ахатан хорон эдэ түгүүдтэн яжа харюуаһаа тээлмэрдэн алдабашы, Володин һарбайһан тэрэ амһартынь саашан этэрээ, - Хүлээ, уһамни үшөө бусалаагүй, - гээд, удаадахи хүнтэй тоосоо хэжэ эхилээ хэн.

«Ута хэлэн хүзүү орёохо», - гэдэгтэл, Володя ахатанһаа хилгэһан харюу абаад лэ хоһоор үлээжэ байба. Замбала ахатанһаа хаа-нахан нэжээдые урьһаар абаха аргаяа ингэжэ гхаажархөө хэн.

«...СВОЙ ПАРЕНЬ»

Манай нютагай мэдээжэ нэгэ ахатан ажалайнгаа магартые почтодо монтерээр эхилэн бэлэй. Ахатан магар шагтануудтай хүхэ үнгэтэй пиджагтай ажалдаа үбгэд хэн. Нэгэтэ энэ нүхэрнай ээлжээтэ салингай һүүлээр түлээдөөрөө «хатуу харые» нилээд барижа садаһанай удаа эһонгогуу гэр тээшээ гэхшүүдэ ха. Харгы замай хоолооо элээ тулаад, харшын хажууда хэбтэһэн ха. Хүсэддүүрэн түлээгүи хүйхэрнай гахайн гэдэһэндэхи хүхэнүүдые нэража, олон шагта гэжэ һанаад: - Энэшни манайһи, свой парень, - гэхэн юм.

САГАЙ ГҮЙДЭЛ ТҮРГЭН ДАА

Дүшөөд онуудай үеэр хүдөө нютагуудтамнай радио түргөөр тодхогдожо эхилээ гэшэ. Түрүүшын үедэ маганаарай, колхозой ноёдой, ажахын түрүүшүүлэй түрүүдэй газра бахананууд зоогдожо, урһаар холбогдоһоной һүүлээр хальбагар табатта адли аад, холбогор саарһан хара түхэрэлтэнүүд ханада үлгэгдэдэг гээд. Үдэртөө дамжууланууд ород хэлэн дээр хэгдэдэг гээд. Нэгэтэ хүршындөө ороходомни, гэрэй эзэн Долгод түшэн намда хандажа, ингэжэ гуйһан юм. Хоршогор энэ магымнай болуулал даа. Үгэ хүүриеньше ойгоногүйб, холбогдоһоноод халанагүй. Ядахын сагта харагдаха янаба. Долгод хүгшэн мүнөө мэндэ ябаа һаа, 110 наһатай болохо хэн. Мүнөө телевизор хаража нуухадаа, хэлэһэн түшэн бэелүүлэгдээ гэхэ байгаал даа.

Петр БУЯНТУЕВ, ажалы ветеран.

Гунгаа ЧИМИТОВ

ШЭНЭ БАСНИ

ОЙН ДАРГЫЕ НУНГАЛГА

Эндэхи ой хүбшынхиг Элдэб ан арьятаг Хуулиша эзэнэ һунгаха Хуралдаандаа сугларба ха. Дарга болохо дуратайшуу Дан олон байшаба. Нэгэ һуурида хорёод ан Нэрэ обогоо дэбжүүлбэ. Нунгалтын урдаги тулалдаан һуларгагүй, шангадаа хэн...

Бэлнэгдэһэн хэрэлдээн, Бэе бэе харгалган, Буха ехэ нашалдаан, Булай муухай алалсаан Хэдэн хоногой туршада Хэмгүй эхээр һүжэрөө хэн. Эзэн дарга болохоёо Эрмэлзэдэгнь юушлэм? Хүбшэ ойн амитагай Хүшэр хүндэ байдалые Хүнгэдэхын түлөөдэ Хүсээ зорюулаха һанаа гү? Али эзэн хаан болоод, Ан амитагаа дарлажа, Хабая үзэн жаргаха Хара богол байгаа гү? Али зоргоороо аашалжа, Абаха, эдихэ, нүжэлхөө Хамтын, һангай зөөриие Хам шүүрхээ түсэблөө гү?

Ан арьятагай зан абари Анхантай зэрлиг хаям даа. Харин хүнэй абари зан Хайшаа боложо байгаа юм? Ан арьятаг шэнги Арба-хорёороо үрдилдэн, Ямбата ноёд һайд болохо Яатараа тухашарна гэшэб!

ХАЙРАТАЙГААР ХӨӨРӨӨ НЭН ХАНГАЙ

Дээдэ Түнхэн гүүлдэг Хойтогол түрэл нютагтаа нилээн айлшалаад, Улаан-Үдэ гэртээ бусахаяа «Ниловкын» автобусто нууха һанаатай ябагаар аалихан һалирбаб. Толгоймни үбдэхэ гэшэнь аргагүй. Түнтэр, тантар гэхээр гэшэжэ ябахадомни нэгэ бүдүүн шэнэһэнэй хажууда бүгдээрхэн, хүбхэ урғашаһан таабай хүн нуужа нуухадаа яахабши. Би түрүүндээ энэ хүниие хараһандаа, балай шэхээр сошоолгүй, Хангай эзэн һууна ха юм даа гэжэ ойлгоһондоо.

- Сайн, сайн, наашаа ерөжэ һууд даа, хубаа! - гээб. - Зай, ши нэрэтэй солотой хүн, юундэ ябагандаа орошоо гэшэбши? - Угы, тээд, нотагтамнай бензин солярка гэшэнь үгы юм байна. Аяар дала гаран модо, аймагай түб Хэрэндэ тушаан боложо ямар нэгэ машинын ошоодо, баанха, бензин хэхэ амһаргаа баряад, бензин захижа, жолоошоние гуйжа байһан зоние харахадаа хайрлахаар байгаа хэн. Арай гэжэ асаруулаһан бензинээрнэ хүргүүлжэ ябахань баһа аягүй юм гү? - гээб. - Тиймэл даа, тиймэ. Байра байдалнай ингэжэ муудашоолдаа, шиниш хэлээшэ зүб. Юу хаража, юутэр сэдхэлээ дүүргээбши?

- Харахаһаа байтагай хоёр шэхэмни дүлирөөд, хоёр нүдэмни үбөөд, арай гэжэ урдахия хаража ябанаб. - Юундэ? - Тээд мүнөөхи хара муухай спиритнай хаана ошохо нэм. Хаанаһаашыб нүхэдни абаад лэ эрэнэл даа. Энэ муухай хоротой могойниш хаа-яагүй гүлдиржа, айл танижа сахариглаад, бооходой боложо орошоо юм гү? Гайхааш!

- Тийгээ, тийгээ, тээд эдэ худалдажа байһан зонини нүгэл хэжэ байнабди гэжэ мэдэнгүй. Мэдэжэ байбашы, хороо хэжэл үгэхэ. Энэ хороншоонь хэды гэр бүлын хэрэлдээн, хэды залуу хүнүүд наһанһаа урид наһа барашана гэшэб. Ши мухариһаһан урда түргэн гэртээ харижа амара. - Зүб лэ хэлэнэт, Хангай баабаймни. Гэртээ харижа ябанал гэшэб.

- Зай, тэрэнше тэрэ, хуули сахигшадай ажал гэшэ, өөһдөө мэдэжэ байгаа абяагүй ябадаг зон бээтэ эдэшин. Би юундэ шамайе хүлээжэ һуугаабши гэхэдэ, нэгэ хэдэн захяа заабари үгэхэ һанаатай. Шимни «Буряад үгэндэ» хүдэлэн ха юмши, тэрэ «Дүхэригшынгээ» хуудаһанда бэшэжэ үзэл даа. Дээдын зургаанай ноёд сайд уншаад ойлгожо болохо аалам.

- Юун тухай? - Шанга даа, хубаа. Миниш досоо ехэл урма дурамни хухаршоод ябанал даа. Энэ жэл болотор багахан гүрөөһэн бадангаемни хуу алажа дууһа. Тэрэ үнгэлэй, үнгэлэй гээд, үсэгдээр гараһан инзагадтайнь, эр эмэгүй хуу хюдажа хаяа. Нэгэ хоёр бадангаа хада соогуур хоргодожо ябана хэн.

Тээдэниемни мүнөөхи «Улаан дэбэртэ» оруулаха гэжэ дуулгыш. Тэрэнһөннь гадна һойр шубуудай наадажа байһан нарһан тужа, түймэртэ орохоһоо долоон дороор хуу отологдожо, ашаанай машинада тээгдээдэ «Болдэогой» (Култук) станцида үдэр нүнгүй буужа, хитадуудай гарта орожо байһыень мэдэнэб. Ийнээр байтараа шэнэһэн модондоо орожо захилахы, моода болоо юм гү? Түрүүн ондатра, һүүлээрнэ бадангаа үндэһөөрнэ үгы хэжэ хаяад, мүнөө модондоо орожо байна. Мүнгэнэй түлөө хүн гэшэ юушы хэжэрхихэ байнал даа. Зарим нэгэһини гезар ууаһые худалдахаар ашаадаг. Хожомой хойно энэ мүнөөнэй зон үхибүүдтээ гохигор бэхигэр хуһаар гэр барижа үгэхэл юм бээ даа. Юундэ гамнаха хайрлахааа ойлгодоггүй зон гэшэб. Нютагаймнай зөөри өөһэдэһинэй зөөри гэжэ энээхэн дүрбэн үгэ юундэ ухаандаа хабшуудатгүй юм. Ондоо тээһэ ерһэн дээрмэшэдые огто нотагтаа оруулангүй байха байгаа. Бури зүрхэмни үбдэнэ. Энэ хабартаа нэгэ халуун ороной шубуу харабагүйб. Урданинь яһаа олоороо ерэгшэ бэлэй. Тэрэ мүнөө нуур горходоо зуута татажа залаабди, хатаагаабди гээдээ, али олон жэжэ амитадые хоротоо гэшэб. Зэбэ, тула заһаһадай харьяда наадажа захилахатайнь адли, зүдэртэрөө уһа зайгаашад, һахашад дүүрэн. Тээд иингэ байһан хойноо хаанһаа үдэжэ юм. Яахадаа ингэжэ хүн зоноймнай ухаан һамараа гэшэб. Ядахын сагта арса, сагаан дали, арһа шүрбөөһө, алюминий гүмээр, модо шулуугаа хуу хитад юбуулжал байха, шэгшын шэнээн зузаан арһые саарһан шэнги нимгэн болоторн татажа һунаагаад, һөөргшэ тандаа яһаа үлгэһөөр арһан дэгэл болгоод худалданал ха юм. Тэрэниие гүрэн түрэмнай ойлгодоггүй юм гү? Тэрэнше тэрэ, мүнөө сагта энэ нарһан модонни хайртай. Нэгэ бүдүүн нарһа ойр тойрон харахагүйш. Халаг даа гэхээр байна. Ноёд гэшэдынь нүдөө хармаандаа хээд ябадаг юм гү? Бури мэдэхгүйш!

- Хангай баабай, ганса манай Хойтогол нотагта иимэ байдал тогтошоо гэжэ һанаа гүт? Иимэ байдал бүхы Буряадтамнай харагданал даа. Та, Хангай эзэн хэн хойно Бурхан баабай Шаргай ноёнтоо хамһаад, модо хууулан, худалдаһан зоние зэмэлхээ янабта?

- Зарим хэдынь зэмэлээдые үзөө һэмди. Тини зон бүхэниие яжа баранинь зэмэлээшэ даа. Нюргандан нүгэл үргэллээдэ лэ ябуулабди. Иингээдэ хожомоо нэтрүү нэгэ хомхойдон бүхы наһаараа ханажа ябахарнь нилээн лэ хүрэхэб. Нютагаймнай зөөри, өөһэдэһинэй зөөри гэжэ ойлгог, - гээб.

- Зүбтэй юумэ хэлэнэт. Тийгээбэл, танайнгаа захяа заабарие оролдожо хүргэхэб. Зай, уулзатараа баяртай.

Элбэг МАНЗАРОВ.

«АРТИСТЫ»

байрлаха тусгаар баригдаһан нэгэ зэмьээтэй.

Аба хайдаг гэшэмнай эрэ хүнэй ажабайдалда тохөөдөхө хүндэше, хүндэтэйше хэрэг бэлэй даа, гэхэшые гурбан нүхэднай гэрһонь гарахада, халта халамгайнууд мордохон байба. Замайнгаа тэгэндэ моридоо амарууддаг, заншалгай газартаа сэржэмээ үргэжэ, ашаагаа халта «хунгэлдэ» гээд, саашалжа мордобо. Ойн нүдэндэшые харагдахагүй зүргэһөөр хойно-хойноһонь һубарижа, тайгын хүүсэ хөөрлэдһөөр ябатараа дундаа ябаһан Гармань: - Хубаа, уншаагүй бээш? Яагаа абяагүйбши? - гээд, гэдэргээ харахадань, хойно-һонь эзгүй мориин ашаатаа дахаад ябажа ябаба. - Нэй-е! Галсан, байгыш! Энэ Дарманнай үгы! - гэжэ урдаа ябагшааа оолгожо байлаба. Гэдэргээ эрьежэ, Дармангаа мориной жолооһоо баряад, мориңдээрһэнь нэгэ наришга шэршгидэ дүнгэжэ уяжархөөд, ерһэн зүргөөр эрьежэ ошобо. Нэгэ хэды ябатрын урдаһаань ябаган Дарма гэшэхэлжэ ербэ.

- Энэ яагаабши? Юундэ ябагалбаш? Моринһоонь һажажа унашахаар үхибүүн бээш ха юмши?

- Заа, юундэ һажаба гэшэбши. Тэрэ хоёр шэрэнгийн хоорондуур таанарай гарахада, минни сэндэгэр ашамагууд торосоодоод, гэдэргээ боложо, тойроод гаралгандаа, нэгэ шэнэһэнэй бүдүүн гэшүүһэндэ үбсүүгээрээ тулаад, эмээл дээрһэнь ходоршооб. Хоёр һугаараа үлгэлдөөд, үндэршэнги, арай гэжэ дэбхэржэ буугааб. Моримни таанараа дахаад лэ, ябаһаараа ябашана бэлэй. Дарма нүхэдэһингөө тэрэ үдэшын наадан болоһоор, энээдэһээр, отогтоо хүрэжэ буубад. Зэмьээхэн гэрһын тэрэл хэбээрээ, хубсаһаяа хатааха, хоолоо шанана шэрэм табяатай, бишыхан хабирга пещентэйхэн. Ашаагаа буулажа, моридоо уяжархөөд, талаа түлэжэ, сайгаа шанабад. Үнжэгтэй һайхан сайгаараа, хатуу хараараа сэржэмээ үргэжэ, хоолоо баряад хоноод бэд даа.

Агнуурише наашатай. Хэдэн хоног агнабад.

Нэгэтэ үглөөгүүр бодоод, галаа түлэжэ, нэжээд табатгаа үдэһэнэйнгөө шүлэ аягалжа, шэрэм дээрээ табиад, загнуутай сайгаа халахыень табилсаад, гаража ноур гараа угаагаад, орожо эдээлхээ түхээрбэд, Шэрэмэй дээрхи сахаригууд абтаатай. Тэрэн тушаань дүлэн халта соробхиан. Галан Гарма хоёр табатуудтай шүлэсэ абажа, эдээлжэ захилабад, Дарма таг тушаа, пещэн дээгүүр, һургааг зэргэлүүлжэ хэһэн наарай дээгүүр, доогуур юушыб бэдэрнэ.

- Эдээлыш, үгы, юугээ бэдэржэ байгаабын, орой боложо байна ха юм, - гэжэ Галсан ганирба.

- Табаттай эдеем хэнтнай хаана хээб? - гэжэ Дарма сухалтай һөөргэдэб.

- Шиний эдесе хэн яаба гэшэб. Хаана табихан хүмши? - Тээд тэрэ шэрэм дээрэл табяа бэлэй.

Дармын табаттай эдэн хааншые үгы, нүхэдынь хоёр табатһаань хубааладажа, үглөөнэй хоол баряад, агнахаа гарабад.

Тийһээрше үдэшэ боложо, отогтоо гурбан ангуушад суглаарад, үдэрһингөө ябадал хөөрлэдһөөр шүлэсэ шанажа, шубуун дэңгээ носоогоод, эдээлхээ һуубад.

- Энэ баһа юугээ бэдэр-шэбши?

- Табагнй үгы. Үшөө нэгэ хууха табат асараа бэлэй, тэрэм хаанаа орошобо гэшэб?

Эдээлжэ һууһан Гарма: - Угы, ши артист болобо гүш? Ши маанарые хүхээрхээ хүбшэ гараагүй юм бээш? Нэгэ харахадань, шэнэһэнэй мүйсэртэ үлгөөтэй һинжэлээжэ байха, нэгэ мэдэхэдэ, табаттай эдэһиниш үгы болошохо. Мүнөө табгынь бүхэлээрээ үгы болошобо, - гэжэ гэмэрһээр эдээлэнэ.

Ийгэн-тингэн эдээлжэ, асарһан хэрмэнүүдэ үбшэжэ, үлгэжэ, Дармангаа ушарал гайхалсан, һэжэглэн һагад хөөрлэдһөөр хонобод ха юм. Үглөөдэһын Дарма похондоо эдэ табига үгэһэн сайр табигаа газараһаа олобди, тийгээдыше ушар байдалынь элиржэ захилаба даа.

- Угы, үсэгдээр үглөөгүүр юундэ шэрэмэй сахаригууд абтаатай байгаа һэм, - гэжэ юумэ тухайһан Галсанай асуухада: - Би нээгээд, табаттай шүлэсэ табяа һэм, - гэжэ Дарма хэлээд лэ... ойлгожорхибо...

Бадма баабай, Дармын тэрэхэн хууха табгынь хайшаа орошонон болоно?

Зай, нигээд лэ, дахин «уулзатараа» баяртай, Бадма баабай! Танай танил Николай ШАБАЕВ.

Захаамнай аймагай 75 жэлэй ойдо

Хада уулаар хүрээлэгдэн хангай тайга Захаамнида хабтагай ехэ тала үгы гээд ханахаар. Үнэн дээрээ тиншэ бэшэ. Сэхир голый хоёр эрьсэр хабтайжа тэнинхэн Сагааны тала - Улаан-Болдогһоо Болхойн адаг, Номто-Голһоо Андага хүрэтэр - гайхамаар ехэ тала байдаг.

Хэмжүүрээрээ үшөө ехэнье гү гэхээр үшөө нэгэ захагүй үргэн тала Сагааны талаһаа зүүлжээ. 10-аад модо зайда, нэмжэдэг. Энэмнай Сагаан-Моринной харьата газар - Хонтобойн тала гэшэ.

Номто-Голой дабаан дээрэхи урда, хойто жалгануудһаа эхнэ абаад, аргамжа мэтэ нарихан горхон, Нууд гэшэ, зүүлжээ урдаһаар, замдаа Хүйтэн булагай шэл шэнги уһатай, урда хойто жалгануудай бусад горхонуудаар ниллэхээр, Зэмхын - Хушуундахи зодой элбэгтэй Олон-Нуурта шуджаа ороод, тэндээшэ шэнгэ хүсэ абажа гарахалаа, бүри үргэн гол боложо, зүүлэдэг. Нуудай зүүн эрьсэдэ минин шотат Сагаан-Морин тосхон түбхнэгэн байдаг.

Нуудай баруун эрьсээ урда Займаг хүрэтэр, баруун зүүн тээшээ Олон-Нуурһаа Хуһан-Толгой хүрэтэр нэмжнэн хотогор ехэ талыс Хонтобой гэжэ ойлгобо еһотойбди.

Хотогор баян Хонтобойдоо Хони, малыньше элбэг даа...

Зунай зулгыда нэгэ дахин шоргаяа тэнилгэдэг малшад. Хонтобойнгоо болдог тойрожо зуһалаанда түбхнөөд, тогоонийнгоо архи уухалаа, нигэжэ дуудалдадаг бэлэй.

Хони, малынь нээрээше элбэг хэн. Болдогой урда хониной нэгэ отара, баруун гэшэ нэгэ гүүртэ, зүүн тээшэ хоёр-гурбан гүүртэ зуһадаг байгаа.

Тэрэ үсын колхозой нэгэ гүүртэдэ 110-120 толгойһоо үсөөн бэшэ мал тоолодохо, Нуудаймнай зүүн эрьсэдэ, тушаа хойномнай, үндэр гүбээ дээрэ, Урбаан гэдэг хууринда үшөө нэгэ гүүртэ.

Тингээд байхалаа, эбэртэ малай 5 гүүртэдэ 550-600 толгой үхэр мал Хонтобойн хотогорто багтаад бэлшэжэ зуһадаг байһан болоно. Нэгэ отара хонин-хэдынье толгой байһыень хананагүйб.

Колхозоймнай бүхы баялг нигээд лэ бэшэ, үшөө 6-7 гүүртэ мал бусад тээгүүр зуһадаг байгаа.

Болдогой баруугаар, займаг зайгаад, заримдаа хабсагайн хормойгоор, хэдэн азарга адуун бэлшэдэг бэлэй.

Энэл даа, хотогор хайхан Хонтобоймни. Юуб гэхэдэ, би хүн боложо мэдээ орохоһоо хойшо 2-дохн класс дүүргэтэрээ, зун бүхэни Хонтобойдоол үнгэргэһэн хүм, гэшэн наһанайм эгээд түлэг алтан дэлхэйн альган шэнги хабтайһан Хонтобойдоо үнгэрһэн юм даа...

Үглөөгүүр нэрхэдэш үдхэн сагаан манан Наран, хаанаб даа, тэндэ, Хуһан-Толгойһоо наагашагуур, байдаг газартаал бни хэбэртэй. Хэлтыд гэхэн бишыхан хара зуһаланайнгаа гэшхүүр дээрэ али олон абяа шагнаархан, нүдөөрөө нара бэдэржэ нууд гэхэш...

Гараа тэнилгэбэл альган харагдахаа болишоно гэхээр үдхэн манан, мүнөө бодоходом, зун бүрил байдаг гэшэ хэн ха...

Болдогой араар, ехэнье бэшэ хаа, үдхэнөөр ургаһан шэнгэн ой сооһоо, тэрэ, хойно, Урбаан тээһээ, халта зүүгээр - Бахын жалгаһаа хүхын дуунай хүгжэм эзэлнэ...

Жаргалтайл хаһадамни борьбо дээрэмни болхоһон, хотогор хайхан Хонтобоймни...

Болдогой-Габаһаа Нууд тээшээ яараһан Хонтобойн бишыхан горхоной эрьсэдэ нэгэ дороо 2-3 гүүртыхидэй заахан-заахан зуһалангууд. Баруун захын, үһээлжэ барихан тэбхэр хара гэрхэн соо, юуцнынь юм, хүн байдаггүй хэн.

Тэрэмнай Хонтобойн хүүгэдэй «штаб» бэлэй. Унтажа бодобол, тиншээ зүлгэхэн, ошоходош хэн нэгэн ерэнхэй хүлээжэ нууха, үгынье хаа гансаараа эршөөд буслада хүлээхэн. Тэрэ гэрэй үһэйн тээг бүхэлдэ хэлэ-хэлдээрээ хараасгайн гэрнүүд жэрнжэ, шуран, хурдан хараасгайнууд үһээгээр орон-гаран, туха забгүй үймэлдэжэ, ороходош шаг шууян - баһал нэгэ ехэ «концерт» боложо байдаг бэлэй.

Маанарай хорогуйе галабта тааһан хараасгайнууд маанарыс балай анхардагньегүй хэн.

Нэгэтэ хараасгайн уурхайһаа үндэгэхэнүүдэ абаад ябаһаар баригдажа, «эделһэн» байхадни. Тэрэ гэрээр хараасгайнуудаа дайлахаяа болижо, нааданайнгаа хоорондуур

тэднээ харууһалдаг, аршалдаг болоо хэмди. Тэндэмнай тэдэнэймнай хоёр ехэ дайсаининь бни бэлэй: харсага, тинхэдэ манай муура.

Панахаламни, юуцнэб даа, харсага, саг үргэлжэ, хараасгайнуудтамнай довтолжо байдагаар ханагдана.

Муура маанарта үлдүүлэ үлдүүлээр тиншэ харгыһаа болижо, хээгүүр зайдаг болоһон юм. Хонтобойн талаар дүүрэн, хуурайшалан, бутануудай хоорондуур,

нэрэгэй хэн бэлэй), Сэмжэд эын дүү Буда-Жаб, тинхэдэ Ханда эзы (Ханда Жамбаловна) Буда-Жабай үсын гэшэ гү, али халта дүүмэр Даниил хүбүүнээрээ, манһаа халта дүү басаганаараа, тингээд манайхин, гээд зуһажа байгаа.

Сэмжэд Жимбсевагай гурбан хүбүүд - миншил үсын Сэрэн-Дабаа, нэгэ заа доогуур Намсарай, хаял хүлдэ орожо ябаһан Солбон, Ханда эзын Долгор, би-нингээд лэ наадажа жаргадаг бэлэйбди.

Николай ШАБАЕВ

Нэгэтэ үглөөнэй ялгалса хээд ержэ, буугаа гэртээ табижархёод, хайшаашы юм, гаража ошоһон байгаа. Пая болоһон Сэрэн-Дабаагай орожо ерэхэдэ, нэрээд хэбтэһэн Долгор бодобо юм ха. Тэндэ табяатай буу обёорһон Сэрэн-Дабаа тэрэниень абаад, шэнжэлжэ хууна. Долгорой унтаһан ороо заһажа, хүнжэлөө үргөөд байха үсдөн, гэнтэ буунь наяржа, буугай тобшо Долгорһоо һөөм хажуугаар, хүнжэлын соо сохёод, саада ханаланы «пяс» гэжэ орошобо... Бурханайл харалтаар гэнэ болоогүй юм даа. Даниил ахатан олоол «эделһэн» байха даа. Эжынь, Ханда эзы, хатуу хүн юм хэн. Ажалда бэрхэ, шинраг, үндэр бэетэй бэлэй. Залуудаа эмниг хургажа ябаһан, үрэг мори шэхэдээд, баряад байха шадалтай хэн, гээд хөөрөлдэгшэ. Урдаа байһан эршүүлэйшые мори шэхэдээд байха гэшэ хомор байһан байха.

Долгор Хандуевна ветврач мэргэжлэй болоод, шотагтаа ажаллаа, мүнөө Улаан-Үдэтэ хүүгэдэ харалсаад хуудаг юм.

Маанараа наададаг Намсараймнай шахтер, гэр бүлөөрөө Закаменск хотодо ажаһууна...

Нэгэтэ бишыхан Солбон хаанаһаашыб нэгэ алха олоод, тэрэингэ бодоһо унажа хуугаад, алхаараа тоншожо хуутарад, юугээшые юм тоншо жорхёод, одоо хуугай, шаһаан болоо агша бэлэй...

Солбон Чимитович мүнөөшые болотор тэрэ алхаһаань халаагүй, модоор айхабтар гоёор дарха хэдэг. Улаан-Үд хотодо тухай эрдэмэй хургуули дүүргээд шотагайнгаа дуида хургуулида хүүгэдэ ура, дарханай хэшээлүүдые үнэргэдэг багша болонхой, эжынгээ буусала эзэн боложо түбхнөө.

Хирэ болоод лэ Сагаан-Моринһоо велосипедээр Мэс ахай ерэхэ.

Ята-сала, гоешы гэшын, минин тухай үндэр сахаригуудтай, барилдамни, түлхэдшые хаа, ябадаһамни яһалаар хүрэхэ, тезд «ошо, аба» гэжүүлэһэн айдһан хүрэхэ, тойроод лэ халахагүйб, элбээдшые үзэхэб.

Нэгэтэ шүрхэй агшажа ерэ гээд, намайе дахуулаад хойшоо, Таха нуур тээшэ ошободни. Нуур багаар Нууд зайгаад ябаһаар байгараа нэгэ шүрхэй торгожо намда үгөөд:

- Ошо гэртээ, шанажа байгты. Би үшөө ябад гээд ерэхэб, - гэбэ.

Би гүйлээөөрөө шахуу гэртээ ержэ, шүрхэйгөө эжылдэ үгэжрхёод, нэмээхэ гаража, баруун хоһон гэр соо, ханда түшүүлүтэй велосипедтэ ошобод. Аһалдажа, дээрнэ гаража жуужа абаад, садатараа, ханда түшүүлээтэй түмэр морёор, наадажа абаа агша хэм.

Будажаб абгай, Даниил ахатан, Мэж ахай гурбан ээлжээгээр маанарыс хуулгаад ябуулдаг болобо. Эрьюулгы оломло баран ошожо, гурбан ехэнүүлнэ уһанда орохо, энлэ, гарасын тээ хэдэнүүр, сээд, урасхал эрьсын зүүн тохой сохёод эрьсэдэжэ мушхарха, багтай байхалам аюултайгаар хараглатшы бэлэй.

Маанарыс дүтэ хүргэхэгүй, заримдаа үшөө дээгүүр, шабартай оломоор ошохо уһанда ороходоо маанарыс захалдан оруулха. Эндэ гүнзэгы, гэбэшы урасхалын намдуу, билэ эрье шадар гурбан ехэнүүлнэ гүнзэгылдэ. Амьдрал ошохымсмай хоридог хэн. Маанарта урда горхоннай одоо хүрөөд үлэһэн байхала даа.

Мэс ахай Мэлын 7 жэлэй ШКМ-д нуража байхалаа, тэрэл үнгэрһэн хабарайнгаа амаралтада, Баян-Голдо хуудог Сэлэн үбгэнэй түлэ тайралсаад, хүлһынь эгэ велосипед абаһан байгаа, хожомны намда тингэжэ хөөргэһэн хэн.

Минин хүмүүжэл болон саананхи хүнэ ваяндамин гол үүргэ дүүргэһэн хэдэн хүнүүд тунһа энлэ хэлэгүйдэ аргагүй болодобо.

Урдаандаа Сагааны дээдэ хажуулаа Мүрэнһоо Долгор Убуунова Сагаан-Мориндо, Шодоомын Шара-Хүбүүндэ халамда ерһэн юм ха. Сагаандаа үлэһэн дүү Дуһань харынхы (оюм харахагүй эжынгээ наһа барахала, Сагаан-Морин Долгор үнэгдэ ерһэн хэн, байн шотагай Шэмэд Улсевич Шабасвта халамда гараһан болоно.

(Үргэлжэ, элынь хожом гараха).

ХОНТОБОЙДО

(Дурсалга)

ногоон соо, булжамуурай уурхайнууд элбэг бэлэй. Тэрэмнай тиншээ агнадаг болоһон байха.

Тугалнуудаа хаагаад байдаг үргэн ехэ тээлһинг хургагуудаар барилданхай бэлэй, муурын үргэлжэ хорёо дамжан, хойноһоо ержэ ябахань харададаг хэн. Нэгэтэ эжы муурадаа зузаан бүдөөр дүрбэн гутал оёжо үмдэхүүлээд табиба. Тэрэнь энесэдтэйгээр хүлнүүдээ һээрээсэгэн, гуталнуудаа бэшүүрхэжэ, ябажа үгэбэгүй.

Тингэжэ муурын гэр, сарайнууд өөтэ аһалдахынь болюулха зорилгоной оёглоһон гуталнууд огтолон хэрнэгүй байба. Байгаалин табисуур хаана ошоходоо даа?

Үбһэнэй хаһын эхилхэдэ, зуһалаанда байһан малшадтай зариманинь (сэхиндээ эршүүл) үбһэндөө гаралад байһан юм. Баабай үргэлжэ Ута-Жалгада үбһэндэ гараха, тинхэдэнь бишы тиншээ дахалсададаг хэм.

Зуһалаандаа үлэһшүүлһын, малаа харалсажа байгаад, үглөөнинь эртүүр боложо үнсэдэ хаабал, мүн лэ үмсынөө хэды малда абалсангаа, зуһалаанда оромсоор тугалнуудай эдихэ үбһэ сабшаха даабаритай байгаа.

Таабаһаа зүүлжээ ноли зайгаад, Галдан дээгүүр, Бахын-Жалгада сабшадаг бэлэй. Унтажа садаад боложо, юу бэлдэд орхидог хэм, тэрэхиниень эдихэ абаад лэ, нара гаража халуун болоогүйдэ «штабтаа» сугларжа, «суглаагаа» үнэргөөд, үдэр соо тугалнуудай ууха уһа урда горхонһоонь хүнүүдээр зөөжэ, молон хорьсонууды дүүргэжэ даабария шамдажа дүүргэдэг ажалтай хэмди. Тэдэхэн хорьсонууды дүүргээд хаа саанадаа олоол юу хэхэ, хаана ошохо - манайл мэдэлэй бэлэй. Гэбэшы дан талаандаа бэшэ хэмди. Үбһэн ажалда ошодоггүй үндэр наһатай Жэмбын Сэбэг-Жаб тэбин, наадандаа дашуурбалнай, зонхилон хагад байдаг бэлэй. Тэрэ үсын Болдогой Зүүн зуһалаанда Сэбэг-Жаб тэбин Сэмжэд (Чимит, Юундэшыб хоёр

Манай наадан элил бэд даа, үдэрэй халуунда урда горхон соогоо үнжэхэш.

Гэрнүүдэймнай урдуур хорёолоотой, хорёоһоо саашаа горхон хүрэтэр, малнууд гэшхэжэ тиэрэхээр, үргэлжэ шабар болошонхой байха. Тэрэхэн шабараа оймоһоор, хүлнүүднэй хаб хара хаари - булгайр гуталтайнууд мэтэ болошохо.

Паарини хаха гантажа байха үсэр, хүлдэшини тараг түрхээд, гэр соо хуулгаха Оо-оо! Одоо ямарлар хордодог хэм?!

Манайхин Бахын-Жалгада сабшалгатай бэлэй. Заримдаа эжынгээ дахаад, тэндэнь ошолсодог хэм. Байраһаань зүүлээд, Нуудаа эрьюулгын оломоор гаража, зүүн эрилтүбэен тээ хойнонуур жалга соогуур үгэсэжэ сабшалгадаа ошодог хэмди. Нуудай зүүн эрьсэин хагад дардам захамал харгы Хуһан-Толгой тойроод зүүлэһэн байха. Юундэшыб, энэ харгы хараха бүхэндөө зосоом хүлгөөд, энэ наһанайм эгээл түрүүшын ехын харгы, намайе хайшааб даа, холын холо руу уряалһан мэтэ, үргэлжэ һэгнэдэг бэлэйб.

Сагаа Сагаан-Морин хоёрыс холбоһон энэл харгыгаар, абатаа мориндо хундалдаад, Сагаан-Мориндо ошожо, одоол гайхахын сэхээр гайхалан, яагаа олон тононууд гэрнүүд байдаг юм гэжэ түрүүшынхнэ хараһан байһааб...

Манайхинэй 1950 ондо намайе абаад, Сагаан-Морин соогуур алад гаража, Дабаанда малда байһан эгшэ хуряаһандаа ошожо буухаланы обёорхо ухан үгы яба даа гэшэ бээ. Тэрэ гэрээр лэ минин түлмэр наһан үргэлжэ хүдөө хууринуудаар үнгэрһэн юм даа.

Ойн захала сабшаглан мур үбһэн дээрэ унтабал унтаад лэ, түйсэтэй тарагаар даруулжа, ёшошхын хухархай (үнэһэн соо булажа болгоһон хабтагай, түхэрэн хилээмэн) элдэд лэ, тэрээн тойроноо шэнжэлжэ зайхаш.

Сабшалгын үсдэ газарта, хүбхэн соо үүрлэһэн зүгын гэр урбуулагдажа гарашаха, эжы гэрэнь хажуурайнгаа үзүүрээр үргэжэ холо болгоод, шодаргымни арада балынь шахажа үгэхэдэнь, амтаржа элидэг бэлэйб.

Тэрэ үндэрһөө Хонтобойгоо харахала гоё хэн даа. Болдогой саана харагдаашыгүй хаа, Зэмхын хушууһаа нааша нэмжнэн Хонтобойн ехэ хотогороор дүүрэн, хэн нэгэнэй зориуга тараан сасажархихан мэтэ, адуу, мал, хонид бэлшэжэ харагдаха. Хэшынь юм, моринтой хүн, Таха нуурай баруун оломоор Нуудыс гараад, бэлшэжэ ябаһан мал соогуур, малшадтай байранууд тээшэ ошожо харагдана.

Хэргиниё, хайшаанье яража байһыс ханадаггүйб, тэнилэн лэ саг байгаа гэшэ ха.

Юумэн тиншэнье хаа, элбэг гэхээр бэшэл байгаа. Хэн нэгэнэй агшажа гарабал, хүлээжэ ядахан, олзотой ерээбэлыс одоо нэгэ садахан.

Даниил ахатан (тинхэдэ) үшөө сэрэгэй албанд ошоогүй ябаа) бага калибрай буу баряад, уһанай шубуудыс хараха, ой соогуур ябуултаха.

ПРОГРАММА ТЕЛЕПЕРЕДАЧ

Понедельник, 3

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
08.00 Новости
10.15 «Семейные узы». Сериал
11.15 «Что? Где? Когда?»
12.30 Документальный детектив. «Вольская колесница». Дело 2000
13.00 Новости
13.20 Футбол. Ригин в комедии «Запасной игрок»
15.00 Новости
15.20 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Хорватии - сборная Мексики. Трансляция из Японии
17.30 «С легким паром!» В гостях у Еваджимовой
17.55 Жди меня
18.00 Вечерние новости
18.20 «Семейные узы». Сериал
18.20 Петр Вельяминов. Игорь в остросюжетном фильме «Милиционер»
20.00 Время
20.25 «Слабое звено». Игровое шоу
20.25 Независимое расследование
20.05 Детективный сериал «Ворожеский антиквар». 1-я серия
21.00 Ночное «Время»
21.20 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Италии - сборная Эквадора. Трансляция из Японии

ОРТ

07.40 Утро Бурятии
08.50 09.50 10.50 РЕСТИ-МОСКВА

08.00 09.00 10.00 РЕСТИ
08.10 «Православный календарь»
08.15 «Семейные новости»
08.25 «Дежурная часть»
08.30 «Афиша»
08.40 «Дорожный патруль»
08.50 Экзамен-2002. Сочинение (БГТРК)
09.10 «Экспертиза РТР»
09.20 «Национальный доход»
09.25 РЕСТИ-СПОРТ
09.30 «Семейные новости»
09.40 «Федерация»
10.10 «Дежурная часть»
10.15 «Хронограф»
10.30 «Афиша»
10.40 «Экспертиза РТР»
11.00 РЕСТИ
11.10 Т/с «Семейные тайны»
12.00 РЕСТИ
12.20 РЕСТИ НЕДЕЛИ
13.15 «Моя семья»
14.10 «Экспертиза РТР»
14.20 «Семейные новости»
14.30 Т/с «Сибилл» (США)
15.00 «Лодка любви». Телесериал
16.00 «Дикий ангел». Телесериал
17.00 РЕСТИ
17.20 Х/ф «Папа».
17.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Бразилии - сборная Турции (БГТРК)
20.00 Байгал
20.15 Прогноз погоды и рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.20 «Буряад орон». Художественно-публ. программа
20.55 «Трибуна». Время выбора
21.10 Спокойной ночи, малыши!

21.20 Подробно и обстоятельно
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и зурхай
22.00 Вести РТР
22.35 Вести-Бурятия РТР
22.55 ПРЕМЬЕРА РТР. «Футбольные войны». Док. сериал с участием Николая Сванидзе. 1-я серия
23.50 Детектив «Кобра. Замороженный транзит». Часть 1-я
00.45 «Дорожный патруль»
01.00 РЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ
01.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. РЕСТИ-МОСКВА
01.30 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Комедия «Сны»
03.05 Дневник чемпионата мира по футболу
04.05 «Торжественная церемония открытия XIII Открытого российского кинофестиваля». Трансляция из Сочи
05.45 «Дежурная часть»

Тивиком

07.00 «Лоск». Погода. Гороскоп. «Домашний зоопарк». Календарь работ от Кушнарева
08.00 Т/с «МЭШ»
08.30 «Метро»
08.45 Fex Kids на REN TV. Т/с «Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры»
09.10 Fex Kids на REN TV. М/с «Мир Бобби»
09.35 Fex Kids на REN TV. М/с «Икс-мен»
10.05 Fex Kids на REN TV. М/с «Инспектор Гаджет»
10.30 «24»
10.45 Фильм «Рзрыватель»
13.00 «Лоск». Гороскоп. Погода
13.30 «Маленькая политика»
14.30 Д/с «Канал истории. Лени Рифеншталь: режиссер фюрера»
15.30 «24»
15.45 Т/с «Остановка по требованию-2»
16.50 Fex Kids на REN TV. М/с «Инспектор Гаджет»
17.15 Fex Kids на REN TV. М/с «Икс-мен»
17.40 Fex Kids на REN TV. М/с «Мир Бобби»
18.00 Календарь работ от Кушнарева

18.10 Школьное ТР
18.30 «Муз. поздравления»
19.00 Т/с «Яго, темная страсть»
20.00 «Сейчас». Погода
20.20 «Лоск». Гороскоп
20.30 «МЭШ»
21.00 «Остановка по требованию-2»
22.05 «Гриффины»
22.30 «Сейчас». Погода. Гороскоп
23.00 Дэниэл Болдуин в боевике «Смертоносный рейс»
01.00 Ток-шоу «Успех»
01.15 Футбольный курьер
01.50 Ночной муз. канал

Ариг Ус

08.00 Сейчас
08.25 М/ф «Следствие ведут колобки»
08.50 Формула успеха
09.00 Х/ф «Старик Хоттабыч»
10.30 Сто чудес света: «Тигры за дверью»
11.30 Интернет-программа «Сеть»
12.00 Сейчас
12.10 Место печати
12.15 Сейчас
12.20 Свободное время
12.25 Автомоб. программа «АБС»
12.30 Сейчас
12.35 Назло
12.45 Сейчас
12.50 М/ф «Урок музыки»
13.00 Сейчас. Спорт
13.15 Е. Цыплакова и Е. Симонова в мелодраме «Школьный вальс»
Перерыв до 17.00
17.00 «Пестрая лента» с Сергеем Усуляком
17.50 Победоносный голос верующего
18.20 Музыкальный подарок
18.50 М/ф «Автомобиль кота Леопольда»
19.00 Айдан Шенер в сериале «Королек - птичка певчая»
20.00 Сейчас
20.20 То, что надо
20.25 Формула успеха
20.35 «Ничего кроме правды» - программа Р. Шендеровича
21.00 Восточный экспресс. Погода
21.15 То, что надо!
21.30 Общественная премия «Признание»
21.40 Т/с «Проклятие Дюран», 5 с.

22.40 Восточный экспресс. Погода
22.55 Фильм Е. Киселева «Рыцарь овального кабинета»
01.15 Ток-шоу «За стеклом». «Теперь ты в армии»

ОТБ

17.00 М/ф «Супермен»
17.30 М/ф «Битлджуз»
18.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
19.00 Первое свидание
20.00 Комедия на СТС: «Чарльз в ответе»
20.30 Т/с «Мастер на все руки»
20.55 Жизнь без риска
21.00 Ток-шоу «Окна»
22.00 Кино на СТС: «Красотки»

НТВ

07.40 Утро Бурятии
08.00 «Сегодня»
08.10 Утро на НТР
08.30 «Сегодня»
08.35 Утро на НТР
09.00 «Сегодня»
09.10 Утро на НТР
09.30 «Сегодня»
09.35 Утро на НТР
09.50 «Детектив «Сыщики»
11.00 «Сегодня»
11.25 «Намедни» с Леонидом Парфеновым
12.40 Куклы
13.00 «Сегодня»
13.20 Фильм
15.00 «Сегодня»
15.20 Погода на завтра
15.25 «Принцип «Домино». Ток-шоу
16.40 Криминал
17.00 «Сегодня»
17.30 Сериал «Американская история»
19.35 Криминал
20.00 «Сегодня»
20.20 Т/с «Черный ворон», 13 с.
21.30 Криминальная драма «По имени Барон...», 5 серия
22.35 Криминал
23.00 «Сегодня»
23.35 «Скорая помощь-3». Сериал (США), 13 серия
00.40 «Сегодня» с Татьяной Митковой
01.20 Гордон

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 • ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ •

Вторник, 4

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
08.00 Новости
10.15 «Семейные узы». Сериал
11.10 Жди меня
12.10 Независимое расследование
13.00 Новости
13.20 Георгии Жженов в программе «Взгляд замечательных людей»
13.50 Фильм «Мистер Джонсон»
14.35 Дисной-клуб: «Любимчик»
15.00 Новости
16.20 Царь горы
16.45 Елена Сафонова и Риталий Комин в сериале «Зимняя вишня». 1-я серия
17.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Японии - сборная Бельгии. Трансляция из Японии
18.00 Вечерние новости
18.15 Собачья радость в комедии «Скорый Бетховен»
19.00 Время
19.35 «Кто хочет стать миллионером?» Телеигра
19.55 Лубянка. «Заключенный № 35»
20.05 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Японии - сборная Бельгии. Трансляция из Японии
20.00 Ночное «Время»
20.30 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Японии - сборная Бельгии. Трансляция из Японии
20.15 Боевик «Операция «Медуза». 1-я серия

ОРТ

07.40 Утро Бурятии
08.50 09.50 10.50 РЕСТИ-МОСКВА
09.00 10.00 РЕСТИ
«Православный календарь»
«Семейные новости»
«Дежурная часть»
«Афиша»
«Экспертиза РТР»

09.20 «Национальный доход»
09.25 РЕСТИ-СПОРТ
09.30 «Семейные новости»
09.40 «Пролог». Часть I
10.10 «Дежурная часть»
10.15 «Колоссальное хозяйство»
10.30 Дорожный патруль
10.40 «Пролог». Часть II
11.00 РЕСТИ
11.10 Т/с «Семейные тайны»
12.00 РЕСТИ
12.20 Чеве Чейз, Деми Мур, Дэниэл Болдуин и Джон Кэнди в комедии «Одни неприятности» (США). 1991 г.
14.00 «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
14.30 Т/с «Сибилл» (США)
15.00 «Лодка любви». Телесериал
16.00 «Дикий ангел». Телесериал
17.00 РЕСТИ
17.20 Т/с «Друзья-09» (США)
17.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Китая - сборная Коста-Рики (БГТРК)
20.00 Байгал
20.15 Прогноз погоды и рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.20 Буряад орон» Хээрэлдэбди
20.35 Дела деревенские. Прямой эфир с министром сельского хозяйства и продовольствия П.М.Болоневым
21.10 Спокойной ночи, малыши!
21.20 Из золотого фонда БГТРК
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и зурхай
22.00 Вести РТР
22.35 Вести-Бурятия РТР
22.55 ПРЕМЬЕРА РТР. «Футбольные войны». Д/с
23.50 Детектив «Кобра. Замороженный транзит». Часть 2-я
00.45 «Дорожный патруль»
01.00 РЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ
01.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. РЕСТИ-МОСКВА
01.30 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Кореи - сборная Польши
03.40 Дневник чемпионата мира по футболу
04.35 «Горячая десятка»

Тивиком

ПРОФИЛАКТИКА ДО 15.00
15.00 Погода. «Лоск». Гороскоп. Календарь работ от Кушнарева
15.45 «Остановка по требованию-2»
16.50 Fex Kids на REN TV. М/с «Инспектор Гаджет»
17.15 Fex Kids на REN TV. М/с «Икс-мен»
17.40 Fex Kids на REN TV. М/с «Мир Бобби»
18.05 Календарь работ от Кушнарева
18.30 «Муз. поздравления»
19.00 Т/с «Яго, темная страсть»
20.00 «Сейчас». Погода
20.20 «Лоск». Гороскоп
20.30 «МЭШ»
21.00 «Остановка по требованию-2»
22.05 «Гриффины»
22.30 «Сейчас». Погода. Гороскоп
23.00 Комедия «Двое плюс одна»
01.05 Ток-шоу «Успех»
01.20 Иллюзион. Драма «Шум и ярость»

Ариг Ус

08.00 Грани. Спорт
08.35 Восточный экспресс. Погода
08.50 Формула успеха
09.00 Фильм - детям «Шаг с крыши»
10.20 Сто чудес света: «Рысь»
11.20 Т/с «Жизнь заново», 78 с.
12.20 Автомоб. программа «АБС»
12.30 Сейчас
12.35 Назло
12.45 Сейчас
12.50 Тушите свет
13.00 Сейчас. Спорт
13.15 Лев Дуров и Р. Талызина в дет. сериале «За тридевять земель», 1 с.
Перерыв до 17.00
17.00 Место печати
17.10 Программа «Публичные люди»
17.30 Свободное время
17.35 М/с «Болек и Лелик»
17.45 Победоносный голос верующего
18.15 Музыкальный подарок
18.45 Право знать
19.00 Т/с «Королек - птичка певчая», 2 с.
20.00 Сейчас
20.25 Формула успеха

ОПТОВО-РОЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР «БАЙКАЛ»

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'Бельевой трикотаж', 'Колготки х/б', 'Сапоги суконные', etc.

ул. Сахьянов, 6 «а», ост. «ПОШ», с обр. стороны Геолог. института, тел.: 33-43-86, ул. Галарина, 37, тел.: 26-30-87 (напротив магазина «Юбаминьин»), ул. Столичная, 1 (машзавод), тел.: 25-10-70. РАБОТАЕМ БЕЗ ВЫХОДНЫХ.

20.35 Публичные люди
21.00 Восточный экспресс. Погода
21.15 Программа «Смотрите, кто пришел»
21.35 Общественная премия «Признание»
21.45 Х/ф «Спрятаться негде»
23.30 Восточный экспресс. Погода
23.45 Тушите свет
00.00 Сейчас. Спорт
00.30 Ток-шоу «За стеклом». «Теперь ты в армии»

ОТБ

17.00 М/ф «Супермен»
17.30 М/ф «Битлджуз»
18.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
19.00 Т/с «Чудеса науки»
19.30 «Полное мамаду»
20.00 Комедия на СТС: «Чарльз в ответе»
20.30 Т/с «Мастер на все руки»
20.55 Жизнь без риска
21.00 Ток-шоу «Окна»
22.00 Кино на СТС: «Взрослая жизнь»

НТВ

07.40 Утро Бурятии. Байгал, Рек-тайм - время Вашей рекламы!
08.00 «Сегодня»
08.10 Утро на НТР

08.30 «Сегодня»
08.35 Утро на НТР
09.00 «Сегодня»
09.10 Утро на НТР
09.30 «Сегодня»
09.35 Утро на НТР
09.50 «Черный ворон». Многосерийный остросюжетный фильм
11.00 «Сегодня»
11.25 «Внимание. Розыск!»
12.20 Александр Буйнов в программе Павла Лобкова «Растительная жизнь»
13.00 «Сегодня»
13.20 Фильм
15.00 «Сегодня»
15.20 Погода на завтра
15.20 «Принцип «Домино». Ток-шоу
16.40 Криминал
17.00 «Сегодня»
17.25 «По имени Барон...». Криминальная драма
18.35 Боевик «Грязная работа»
19.40 Криминал
20.00 «Сегодня»
20.20 Многосерийный остросюжетный фильм «Черный ворон», 14 серия
21.30 Криминальная драма «По имени Барон...», 6 серия
22.35 Криминал
23.00 «Сегодня»
23.30 Герой дня
23.55 «Скорая помощь-3». Т/с
01.00 «Сегодня» с Татьяной Митковой
01.35 Гордон

Среда, 5

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.15 «Серебряный шар». Наталья Гончарова
11.00 «Кто хочет стать миллионером?» Телеигра
11.40 «С легким паром!» В гостях у Михаила Евдокимова
12.05 Лубянка. «Заклученный № 35»
13.00 Новости
13.15 Ирина Алферова и Алексей Булдаков в приключенческом фильме «Пароль знали двое»
15.00 Новости
15.20 Футбол. Чемпионат мира. Сборная России - сборная Туниса
17.30 «Большой футбол». Ток-шоу
18.30 Смехопанорама Евгения Петросяна
19.00 Вечерние новости
19.15 «Семейные узы». Сериал
20.15 Футбол. Чемпионат мира. Сборная России - сборная Туниса
22.00 Время
22.35 «Слабое звено»
23.25 «Последняя высота генерала Лебеда»
00.00 Д/с «Парижский антиквар». 2-я серия
01.00 Ночное «Время»
01.30 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Германии - сборная Ирландии
03.40 Боевик «Операция «Медуза». 2-я серия

РТР

07.30 Утро Бурятии
07.50 08.50 09.50 10.50 ВЕСТИ-МОСКВА
08.00 09.00 10.00 ВЕСТИ
08.10 «Православный календарь»
08.15 «Семейные новости»
08.25 «Дежурная часть»
08.30 «Афиша»

09.10 «Экспертиза РТР»
09.20 «Национальный доход»
09.25 ВЕСТИ-СПОРТ
09.30 «Семейные новости»
09.40 «Пролог». Часть I
10.10 «Дежурная часть»
10.15 «Москва-Минск»
10.30 «Афиша»
10.40 «Пролог». Часть II
11.00 ВЕСТИ
11.10 Т/с «Семейные тайны»
12.00 ВЕСТИ
12.20 Х/ф «Превратности любви»
14.30 Т/с «Сибилл» (США)
15.00 «Лодка любви». Телесериал
16.00 «Дикий ангел». Телесериал
17.00 ВЕСТИ
17.20 Т/с «Друзья-4» (США)
17.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная США - сборная Португалии

БГТРК

20.00 Байгал
20.15 Прогноз погоды и рек-тайм-время Вашей рекламы!
20.20 Спортивная программа «Тамир»
20.40 Программа «Человек»
21.05 Зурхай
21.10 Спокойной ночи, малыши!
21.20 Подробно и обстоятельно
21.30 Республиканские новости
21.50 Мир прессы
22.00 Вести РТР
22.35 Вести-Бурятия

РТР

22.55 «Футбольные войны». Д/с
23.50 Детектив «Кобра. Черная кровь». Часть 1-я
00.45 «Дорожный патруль»
01.00 ВЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ
01.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
01.30 Дневник чемпионата мира по футболу
02.25 КИНОАКАДЕМИЯ. Франка Потенте в фильме Тома Тиквера «Принцесса и воин»

Тивиком

07.00 «Лоск». Гороскоп. Погода. Календарь работ от Кушнарева
08.00 «МЭШ»
08.30 Ток-шоу «Успех»

08.45 Fox Kids на REN TV. Т/с «Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры»
09.10 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир Бобби»
09.35 Fox Kids на REN TV. М/с «Икс-мен»
10.05 Fox Kids на REN TV. М/с «Инспектор Гаджет»
10.30 «24»
10.45 Фильм «Двое плюс одна»
13.00 «Лоск». Гороскоп. Погода
13.30 Т/с «Пароль - вечность»
14.30 Д/с «Канал истории. Игрушки»
15.30 «24»
15.45 «Остановка по требованию-2»
16.50 Fox Kids на REN TV. М/с «Инспектор Гаджет»
17.15 Fox Kids на REN TV. М/с «Икс-мен»
17.40 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир Бобби»

18.05 Календарь работ от Кушнарева
18.30 «Муз. поздравления»
19.00 Т/с «Яго, темная страсть» (Аргентина)
20.00 «Сейчас». Погода
20.20 «Лоск». Гороскоп
20.30 «МЭШ»
21.00 «Остановка по требованию-2»
22.05 «Симпсоны»
22.30 «Сейчас». Погода. Гороскоп
23.00 Триллер «Талантливый мистер Рипли»
02.00 Ток-шоу «Успех»
02.15 Иллюзион. Гэри Купер в вестерне «Человек с равнины»

Ариг Ус

08.00 Грани. Спорт
08.35 Восточный экспресс. Погода
08.50 Формула успеха
09.00 Программа «Без протокола»
09.55 Сто чудес света: «Шагающие птицы»
10.55 Т/с «Жизнь заново», 79 с.
11.55 М/ф
12.05 Место печати
12.15 Сейчас
12.20 Свободное время

12.25 Автомобильная программа «АБС»
12.30 Сейчас
12.35 Назло
12.45 Сейчас
12.50 Тушите свет
13.00 Сейчас. Спорт
13.15 Дет. сериал «За тридевять земель», 2 с.
Перерыв до 17.00
17.00 Место печати
17.10 Программа «Публичные люди»
17.30 Свободное время
17.35 М/с «Болек и Лелек»
17.45 Победоносный голос верующего
18.15 Музыкальный подарок
18.40 Конкурс «Учитель года-2002»
19.05 Сериал «Королек - птичка певчая», 3 с.
20.00 Сейчас
20.25 Формула успеха
20.35 Программа «Публичные люди»
21.00 Восточный экспресс. Погода
21.15 «Смотрите, кто пришел!»
21.35 То, что надо!
21.45 Общественная премия «Признание»
21.55 Жан Рено и Патрик Брюэль в фильме «Ягуар»
23.45 Восточный экспресс. Погода
00.00 Сейчас. Спорт
00.30 Ток-шоу «За стеклом». «Теперь ты в армии»

20.30 Т/с «Мастер на все руки»
20.55 Жизнь без риска
21.00 Ток-шоу «Окна»
22.00 Кино на СТС: «Переходный возраст»

НТВ

07.30 Утро Бурятии
08.00 «Сегодня»
08.10 Утро на НТВ
08.30 «Сегодня»
08.35 Утро на НТВ
09.00 «Сегодня»
09.10 Утро на НТВ
09.30 «Сегодня»
09.35 Утро на НТВ
09.50 «Черный ворон». Т/с
11.00 «Сегодня»
11.25 «Криминальная Россия». «Фальшивомонетчики», 1 с.
11.55 Квартирный вопрос. «Шесть детей и одна гостиная»
12.30 Экологическая «Среда»
13.00 «Сегодня»
13.20 Фильм
15.00 «Сегодня»
15.20 Погода на завтра
15.25 «Принцип «Домино». Ток-шоу»
16.40 Криминал
17.00 «Сегодня»
17.30 «По имени Барон...», Т/с
18.35 Боевик «Грязная работа»
19.40 Криминал
20.00 «Сегодня»
20.25 Т/с «Черный ворон», 15 с.
21.30 Криминальная драма «По имени Барон...», 7 серия
22.35 Криминал
23.00 «Сегодня»
23.35 Герой дня
00.00 «Скорая помощь-3». Т/с
01.10 «Сегодня» с Татьяной Митковой
01.45 Гордон

ОТВ

17.00 М/ф «Супермен»
17.30 М/ф «Битлджус»
18.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
19.00 Т/с «Чудеса науки»
19.30 «Молодожены»
20.00 Комедия на СТС: «Чарльз в ответе»

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62

Четверг, 6

ОРТ

07.00 Телеканал «Доброе утро»
10.00 Новости
10.15 «Семейные узы». Сериал
11.10 Нонна Мордюкова и Михаил Ульянов в фильме «Простая история»
13.00 Новости
13.20 Док. детектив. «По следу Солоника». 2002 год
13.45 Фильм «Белые люди не умеют прыгать»
15.35 Дисней-клуб: «Переменка»
16.00 Новости
16.15 «Мышонок и его друзья». Мультсериал
16.45 Т/с «Зимняя вишня». 2 с.
17.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Камеруна - сборная Саудовской Аравии
20.00 Вечерние новости
20.15 Кетлин Тернер в комедийном боевике «Частный детектив Варшавски»
22.00 Время
22.35 «Русская рулетка»
23.25 Человек и закон
00.00 Д/с «Парижский антиквар». 3-я серия
01.00 Ночное «Время»
01.30 Пол Маккартни, Эрик Клэптон, Рикки Мартин и группа «Квин» в Букингемском дворце

РТР

07.40 Утро Бурятии
07.50 08.50 09.50 10.50 ВЕСТИ-МОСКВА
08.00 09.00 10.00 ВЕСТИ
08.10 «Православный календарь»
08.15 «Семейные новости»
08.25 «Дежурная часть»
08.30 «Афиша»
09.10 «Экспертиза РТР»
09.20 «Национальный доход»
09.25 ВЕСТИ-СПОРТ
09.30 «Семейные новости»
09.40 «Пролог». Часть I
10.10 «Дежурная часть»
10.15 «Открытая таможня»
10.30 «Афиша»
10.40 «Пролог». Часть II
11.00 ВЕСТИ

11.10 Т/с «Семейные тайны»
12.00 ВЕСТИ
12.20 Жан -Луи Трентиньян и Мирей Дарк в остросюжетном фильме «Путешественники»
14.00 «Что хочет женщина». Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
14.30 Т/с «Сибилл» (США)
15.00 «Лодка любви». Телесериал
16.00 «Дикий ангел». Телесериал
17.00 ВЕСТИ
17.20 Т/с «Друзья-4» (США)
17.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Дании - сборная Сенегала

БГТРК

20.00 «Байгал»
20.15 Прогноз погоды. Рек-тайм - время Вашей рекламы!
20.20 К 80-летию ИМБИТА. Хранители восточных рукописей
20.40 Мунха зула
21.00 Выбирая профессию. ИГА в Бурятии
21.10 Спокойной ночи, малыши!
21.20 Из золотого фонда БГТРК
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и зурхай
22.00 Вести РТР
22.35 Вести - Бурятия

РТР

22.55 «Футбольные войны». Д/с
23.50 Детектив «Кобра. Черная кровь». Часть 2-я
00.45 «Дорожный патруль»
01.00 ВЕСТИ-ПОДРОБНОСТИ
01.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
01.30 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Франции - сборная Уругвая
03.40 Дневник чемпионата мира по футболу

Тивиком

07.00 «Лоск». Гороскоп. Погода. Календарь работ от Кушнарева
08.00 «МЭШ»
08.30 Ток-шоу «Успех»
08.45 Fox Kids на REN TV. Т/с «Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры»
09.10 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир Бобби»
09.35 Fox Kids на REN TV. М/с «Икс-мен»
10.05 Fox Kids на REN TV. М/с

«Инспектор Гаджет»
10.30 «24»
10.45 Фильм «Дама с камелиями»
13.00 «Лоск». Гороскоп. Погода
13.30 Семейное кино «Монстр»
14.30 Д/с «Канал истории. Джим»
15.30 «24»
15.45 «Остановка по требованию-2»
16.50 Fox Kids на REN TV. М/с «Инспектор Гаджет»
17.15 Fox Kids на REN TV. М/с «Икс-мен»
17.40 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир Бобби»
18.05 Календарь работ от Кушнарева
18.30 «Муз. поздравления»
19.00 Т/с «Яго, темная страсть»
20.00 «Сейчас». Погода
20.20 «Лоск»
20.25 «Радар-спорт»
21.00 «Остановка по требованию-2»
22.05 «Симпсоны»
22.30 «Сейчас». Погода. Гороскоп
23.00 Фильм «Камышовый рай»
01.05 Ток-шоу «Успех»
01.15 Иллюзион. Ширли Темпл в комедии «Бедная маленькая богачка»

17.10 Программа «Публичные люди»
17.30 Свободное время
17.35 М/с «Болек и Лелек»
17.45 Победоносный голос верующего
18.15 Музыкальный подарок
18.45 Право знать
19.00 Сериал «Королек - птичка певчая», 4 с.
20.00 «Будни»
20.30 Формула успеха
20.40 Программа «Публичные люди»
21.00 Восточный экспресс. Погода
21.15 «Смотрите, кто пришел!»
21.35 Общественная премия «Признание»
21.45 То, что надо
22.00 Т/с «Экстрадиция», 1 с.
23.00 Восточный экспресс. Погода
23.15 Лев Пригунов и Ирина Алферова в детективе «Без видимых причин»
00.40 Ток-шоу «За стеклом». «Теперь ты в армии»

Ариг Ус

08.00 Грани. Спорт
08.35 Восточный экспресс. Погода
08.50 Формула успеха
09.00 Программа «Без протокола»
09.55 Сто чудес света: «Природа агрессии»
10.55 Т/с «Жизнь заново», 80 с.
11.45 Перепись-2002
12.00 Сейчас
12.10 Место печати
12.15 Сейчас
12.20 Свободное время
12.25 Автомобильная программа «АБС»
12.30 Сейчас
12.35 Назло
12.45 Сейчас
12.50 Тушите свет
13.00 Сейчас. Спорт
13.15 Дет. сериал «За тридевять земель», 3 с.
Перерыв до 17.00
17.00 Место печати

17.10 Программа «Публичные люди»
17.30 Свободное время
17.35 М/с «Болек и Лелек»
17.45 Победоносный голос верующего
18.15 Музыкальный подарок
18.45 Право знать
19.00 Сериал «Королек - птичка певчая», 4 с.
20.00 «Будни»
20.30 Формула успеха
20.40 Программа «Публичные люди»
21.00 Восточный экспресс. Погода
21.15 «Смотрите, кто пришел!»
21.35 Общественная премия «Признание»
21.45 То, что надо
22.00 Т/с «Экстрадиция», 1 с.
23.00 Восточный экспресс. Погода
23.15 Лев Пригунов и Ирина Алферова в детективе «Без видимых причин»
00.40 Ток-шоу «За стеклом». «Теперь ты в армии»

ОТВ

17.00 М/ф «Супермен»
17.30 М/ф «Битлджус»
18.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
19.00 Т/с «Чудеса науки»
19.30 Филимонов и компания
20.00 Комедия на СТС: «Чарльз в ответе»
20.30 Т/с «Мастер на все руки»
20.55 Жизнь без риска
21.00 Ток-шоу «Окна»
22.00 Кино на СТС: «Сладкая свобода»

НТВ

07.40 Утро Бурятии
08.00 «Сегодня»

СЕТЬ МАГАЗИНОВ ГАРАНТИЙНАЯ МАСТЕРСКАЯ СТРОЙАРСЕНАЛ
г. Улан-Удэ, ул. Гагарина, 20, тел: 21-25-52, 26-10-02, 26-07
инструмент бензоинструмент оснастка лодочные моторы мотоагротехника, запчасти к ней и навесное оборудование
НОВЫЙ магазин Стройарсенал «Инструмент»
ПРОДАЮ, КУПИТЬ КВАРТИРЫ. ТЕЛ.: 21-40-40.

Пятница, 7

СПОРТ

Телеканал «Доброе утро»
Новости
Кетлин Тернер в комедийном
«Частный детектив»
«Русская рулетка»
человек и закон
Новости
Ролан Быков в
фильме
«Последняя реликвия»
Новости
Футбол. Чемпионат мира.
Швеция - сборная Нигерии
«Сами с усами»
Большая стирка
Вечерние новости
Однако
«Семейные узы». Сериал
Док.детектив. «Последний
«Дело 2002 года»
Поле чудес
Время
Футбол. Чемпионат мира.
Аргентина - сборная Англии
Сильвестр Сталлоне в фильме
Жан Габен и Ален Делон в
драме «Двое в городе»

СПОРТ

Утро Бурятии
08.50 09.50 10.50 ВЕСТИ-
09.00 10.00 ВЕСТИ
«Православный календарь»
«Семейные новости»
«Дежурная часть»
«Афиша»
«Экспертиза РТР»
«Национальный доход»
ВЕСТИ-СПОРТ
«Семейные новости»
«Пролог». Часть I
«Дежурная часть»
«Мусылмане»
«Афиша»
«Пролог». Часть II
ВЕСТИ
Т/с «Семейные тайны»

12.00 ВЕСТИ
12.20 Детектив «Верьте мне,
люди». 1964 г.
14.30 Т/с «Сибил» (США)
15.00 «Лодка любви». Телесериал
16.00 «Дикий ангел». Телесериал
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Волчица». Х/ф
17.50 Футбол. Чемпионат мира.
Сборная Испании - сборная
Парагвая

БГТРК

20.00 «Сагай суурьян».
Информационно-аналит. программа
20.20 Прогноз погоды и рек-тайм -
время Вашей рекламы!
20.25 «Уянгын шурэ». Музыкальная
программа
20.40 «Троичное слово»
20.55 «Ваше право». Ответы на
вопросы телезрителей
21.05 Радио для всех
21.10 Спокойной ночи, малыши!
21.20 Подробно и обстоятельно
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и зурхай
22.00 Вести РТР
22.35 Вести-Бурятия

РТР

22.55 Авторская программа
Аркадия Мамонтова «Обратная
сторона. Чужие»
23.40 Х/ф «Живая мишень»
01.25 Дневник чемпионата мира по
футболу
02.25 Х/ф «Яды, или Всемирная
история отравлений»

ТИВИКОМ

07.00 «Лоск». Погода. Гороскоп.
«Радар-спорт» Календарь работ от
Кушнарева
08.00 «МЭШ»
08.30 Ток-шоу «Успех»
08.45 Fox Kids на REN TV. Т/с «Пауэр
рейнджерс, или Могучие
рейнджеры»
09.10 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир
Бобби»
09.35 Fox Kids на REN TV. М/с «Икс-
мен»
10.05 Fox Kids на REN TV. М/с
«Инспектор Гаджет»
10.30 «24»
10.45 Фильм «Камышовый рай»
13.00 «Лоск». Гороскоп. Погода
13.30 Семейное кино «Монстр»

14.30 Д/с «Канал истории:
Похищение инопланетянами»
15.30 «24»
15.45 «Остановка по требованию-2»
16.50 Fox Kids на REN TV. М/с
«Инспектор Гаджет»
17.15 Fox Kids на REN TV. М/с «Икс-
мен»
17.40 Fox Kids на REN TV. М/с «Мир
Бобби»
18.05 Календарь работ от
Кушнарева
18.30 «Муз. поздравления»
19.00 Т/с «Яго, темная страсть»
20.00 «Сейчас». Погода
20.20 «Лоск». Гороскоп
20.30 «МЭШ»
21.00 «Остановка по требованию-2»
22.05 «Симпсоны»
22.30 «Сейчас». Погода. Гороскоп
23.00 Боевик «Операция «Сокол»
01.05 «Метро»
01.20 Триллер «Кинопроба»

АРИГ УС

08.00 Грани. Спорт
08.35 Восточный экспресс. Погода
09.50 Формула успеха
09.55 Сто чудес света: «Песня
пустыни»
10.55 Т/с «Жизнь заново», 81 с.
11.45 Все о ребенке, начиная в
пеленки
12.00 Сейчас
12.10 Место печати
12.15 Сейчас
12.20 Свободное время
12.25 Автомоб. программа «АБС»
12.30 Сейчас
12.35 Назло
12.45 Сейчас
12.50 Тушите свет
13.00 Сейчас. Спорт

13.15 Дет. сериал «За тридевять
земель», 4 с.
Перерыв до 17.00
17.00 Место печати
17.10 Программа «Публичные
люди»
17.30 Свободное время
17.35 М/с «Болек и Лелек»
17.45 Победоносный голос
верующего
18.15 Музыкальный подарок
18.45 Музыкальный антракт
19.00 Т/с «Королек - птичка
певчая», 5 с.
20.00 Сейчас
20.25 То, что надо
20.45 Музыкальный капитан
21.00 Восточный экспресс. Погода
21.15 Формула успеха
21.25 Общественная премия
«Признание»
21.35 «Лебедь». Фильм Светланы
Сорокиной памяти Александра
Лебеда
22.35 Т/с «Экстрадиция», 2 с.
23.00 Восточный экспресс. Погода
23.45 Тушите свет
00.00 Сейчас
00.30 Х/ф «Четыре листа фанеры»
02.20 Ток-шоу «За стеклом».
«Теперь ты в армии»

ОТВ

17.00 М/ф «Супермен»
17.30 М/ф «Битлджус»
18.00 Т/с «Удивительные
странствия Геракла»
19.00 Т/с «Чудеса науки»
19.30 «Скрытая камера»
20.00 Комедия на СТС: «Чарльз в
ответе»
20.30 Т/с «Мастер на все руки»
20.55 Жизнь без риска
21.00 Ток-шоу «Окна»

22.00 Кино на СТС: «Последний
девственник Америки»
00.05 Добрый вечер с Игорем
Угольниковым

НТВ

Бурятское ТВ
07.40 Утро Бурятии. Байгал, Рек-
тайм - время Вашей рекламы!
Новости
НТВ
08.00 «Сегодня»
08.10 Утро на НТВ
08.30 «Сегодня»
08.35 Утро на НТВ
09.00 «Сегодня»
09.10 Утро на НТВ
09.30 «Сегодня»
09.35 Утро на НТВ
09.50 «Черный ворон».
Многосерийный остросюжетный
фильм
11.00 «Сегодня»
11.25 «Совершенно секретно»
12.20 Служба спасения
13.00 «Сегодня»
13.20 Фильм
15.00 «Сегодня»
15.20 Погода на завтра
15.25 Автоостопом по Европам.
«Продолжение следует...» с Юлией
Меньшовой
16.20 Пепси-чарт
17.00 «Сегодня»
17.30 «По имени Барон...»
Криминальная драма
18.40 «Внимание. Розыск!»
19.40 Криминал
20.00 «Сегодня»
20.25 Боевик. «Мерцающий»
22.25 «Профессия-репортер»
23.00 «Сегодня»
23.20 Герой дня
23.45 «Криминальная Россия»:
«Фальшивомонетчики», 2 серия
00.25 Сериал. «Полицейские»
02.10 Все сразу
02.45 «Пинк Флойд: Стена».

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Суббота, 8

СПОРТ

Михаил Боярский в
комедии «Выше радуги»
Новости
«Незнайка на Луне»
Следствие ведет Колобков
Слово пастыря. Митрополит
Играй, гармонь любимая!
Новости
Смехопанорама Евгения
Смак
В мире животных
Здоровье
Борис Щербаков и Владимир
в фильме «Мой лучший друг
Василий, сын Иосифа»
Дисней-клуб: «Утиные
Новости (с субтитрами)
Филипп Киркоров, группы
«Премьер - Министр» и
в программе «Песня года»
Футбол. Чемпионат мира.
Италия - сборная Хорватии.
Вечерние новости (с
Шутка за шуткой».
«Кто хочет стать
миллионером?» Телеигра
Время
Что? Где? Когда?
Джон Траволта в комедии
Пирс Броснан в детективе

09.50 «Диалоги о рыбалке»
10.20 Приключенческий сериал
«Повелитель зверей» (Канада-США)
11.12 00:41 Прогноз погоды
11.15 «Военная программа»
Александра Сладкова
11.30 «Золотой ключ»
11.50 «Здоровье и жизнь»
12.20 «Доброе утро, страна.»

БГТРК

12.45 Детское время. Мультфильм
13.05 ТВ-фонд представляет
«Крестьянская застава»
13.20 Концерт лауреатов
радиоконкурса «Оюун Бэлиг»
13.45 УФСБ представляет: «Наша
версия. Под грифом «Секретно»
14.25 «Родники». К
Республиканскому фестивалю «Играй
гармонь, звени частушка»
14.50 Гороскоп
14.55 «Шепот Земли и молчание
Неба. « Из цикла «Люди XXI века»
15.20 Рек-тайм - время Вашей
рекламы!
15.25 Зурхай
15.30 Примите поздравления

РТР

17.00 ВЕСТИ
17.20 Футбол. Чемпионат мира.
Сборная Южной Африки - сборная
Словении. Трансляция из Южной
Кореи
19.30 ПРЕМЬЕРА. Мария Аронова,
Василий Седых и Валентин Самохин
в комедийном сериале «Юрики»
20.00 «Моя семья»
20.55 «Аншлаг»
22.00 ВЕСТИ
22.25 ЗЕРКАЛО
23.00 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. ПРЕМИЯ
«ОСКАР». Ким Бесинджер. Кевин
Спейси,
Рассел Кроу и Денни Де Вито в
остросюжетном фильме «Тайны Лос-
Анджелеса» (США). 1997г
01.25 Футбол. Чемпионат мира.
Сборная Бразилии - сборная Китая.
Трансляция из Южной Кореи
03.35 Дневник чемпионата мира по
футболу
04.30 Чемпионат мира по
автомобкам в классе «Формула-1».
Гран-при
Канады. Квалификация. Трансляция
из Монреаля

ТИВИКОМ

07.50 «Лоск». Погода. Гороскоп.
Календарь работ от Кушнарева
08.15 «Канал истории. Игрушки»
09.15 «В гостях у Тофика»
09.30 Fox Kids на REN TV. М/с
«Русалочка»
10.00 Fox Kids на REN TV. М/с «Тик-
герой»
10.30 Fox Kids на REN TV. Т/с «Джин
Джин из страны Пандаленд»
11.00 М/с «Гриффины»
12.00 «Щедрое лото»
12.40 «Мир спорта глазами
«Жиллетт»
13.00 Т/с «Пароль - вечность»
14.00 Д/ф «Удивительные люди»
14.30 «Лоск». Календарь работ от
Кушнарева. Погода
14.45 Прикл. фильм «Тихая Одесса»
16.35 «Очевидец»
17.15 Муз. поздравления
18.00 Fox Kids на REN TV. М/с
«Человек-паук»
18.55 Семейное кино. «Монстр»
20.00 «Домашний зоопарк».
Календарь работ от Кушнарева
20.20 «Лоск». Погода
20.30 Комедия «Никаких проблем»
22.50 Комедия «Без чувств»
00.55 «24»
01.10 Т/с «Мутанты Икс»
02.10 Ночной муз. канал

АРИГ УС

09.00 Сейчас. Спорт
09.40 Формула успеха
09.50 Е.Проклова, Е.Коренева в
фильме «Сентиментальный роман»
10.30 Сто чудес света: «История
приливов: гиена и илгийский прыгун»
11.30 Т/с «Жизнь заново», 82 с.
12.20 М/с «Болек и Лелек»

12.30 Дет. сериал «За тридевять
земель», 5 с.
13.04 Х/ф «Алеша Птицын
вырабатывает характер»
14.15 М/ф «Земляничный дождик»
14.25 Автомобильная программа
«АБС»
14.55 Ток-шоу «За стеклом».
«Теперь ты в армии»
16.00 Сейчас
16.30 Путеводитель
17.00 М/ф «Сказка для Наташи»
17.15 Звезды дискотек
17.30 Жизнь в слове
18.00 Музыкальный подарок
18.35 Просто собака
18.55 Т/с «Королек - птичка
певчая», 6 с.
19.50 Формула успеха
20.00 Сейчас
20.25 Т/с «Экстрадиция», 3 с.
21.25 Программа «Смотрите, кто
пришел!»
21.45 То, что надо
22.00 «На ночь глядя»
22.50 Чарли Шин в триллере
«Заложники»
23.35 «Один день» с К.Набутовым
00.05 Максим Суханов в боевике
«24 часа»
01.45 Ток-шоу «За стеклом».
«Теперь ты в армии»

ОТВ

09.00 «Удивительные странствия
Геракла»
10.00 Музыка на СТС
10.30 М/с «Ква-ква гвардия»
11.00 «Джунитор». Детский блок
12.30 Т/с «Зак и секретные
материалы»
13.00 Кино на СТС: «Охотники за
древностями»
14.00 Т/с «Горячая зона»

15.00 «Мировой реслинг»
16.00 Т/с «Зена - королева воинов»
17.00 Первое свидание
18.00 Т/с «Московские окна»
19.00 Музыка на СТС
19.30 Осторожно, модерн-2
20.00 Кино на СТС: «Джо Кидд»
22.00 Кино на СТС: «Дневной свет»
00.30 Осторожно, модерн-2
01.00 Кино на СТС: «Камера»

НТВ

07.50 Анонс дня
07.55 Детское утро на НТВ
08.35 Ох, уж эти дети!
09.00 «Сегодня»
09.15 Сериал «Гостя из Будущего»
3 сер.
10.20 Доктор Бранд. «Без рецепта»
11.00 «Сегодня»
11.20 «Чистосердечное признание»
11.50 Никита Высоцкий. «Женский
взгляд» Оксаны Пушкиной
12.25 Квартирный вопрос
13.00 «Сегодня»
13.25 Наше кино. «Молодая жена»
15.25 Путешествия натуралиста
16.00 Своя игра
17.00 «Сегодня»
17.25 «Профессия-репортер»
17.50 «Продолжение следует...» с
Юлией Меньшовой
18.55 Сериал «Неизвестная
планета»
20.00 «Сегодня»
20.45 Детектив «Сыщики», 9 серия
21.55 «Свобода слова» с Савиком
Шустером
23.30 Все сразу. Ночные
развлечения
00.00 Триллер. «Милосердие»
02.25 Окончание трансляции

ОАО «СУДОСТРОИТЕЛЬНЫЙ ЗАВОД»
Номенклатура сельхозмашин, агрегатов, запасных частей к ним
ПРЕДЛАГАЕТ:
1 СЕНОКОСИЛКА
1.1 Башмак сенокосилки КНГ-2.1
1.2 Прижим ножа КН-2027, КС-2.1
1.3 Рычаг поджима полотна К-2017
1.4 Пластина противорезающая КС-2.1/00-02
1.5 Сегмент ножа без насечки
1.6 Эксцентрик ВКН-310 КС-2.1
1.7 Головка/корпус подшипника/ КНБ 255А
1.8 Головка/корпус подшипника/ КНБ 022 ИА
1.9 Головка КНБ-310 КС-2.1
1.10 Полоса ножевая КЛ 5401
1.11 Шатуны КДП-34А
1.12 Шестерня Z-42, м-4 КРН-2.103 611А
1.13 Шестерня Z-49, м-4 КРН-2.103 607А
1.14 Шестерня Z-42, м-4 КРН-2.103 608А
1.15 Вал с ротационной косилкой КРН-2.103 604Б
1.16 Вал с ротационной косилкой КРН-2.103 603А
1.17 Шестерня коническая Z-20, м-5 КРН-2.103 606
1.18 Шестерня коническая Z-28, м-5 КРН-2.1
1.19 Ось с ротационной косилкой КРН-2.1
2 ГРАБЛИ
2.1 Зубообразная пластина
2.2 Грабли ГВР-Б
2.3 Зуб грабеляный ГПР-Б
2.4 Втулка ГВК 006
2.5 Палец наружный ГВК 627
2.6 Палец внутренний ГВК 603
2.7 Каркас палецевого колеса
3 ЗЕРНОУБОРОЧНЫЕ КОМБАЙНЫ
«ЕНИСЕЙ - 1200»
3.1 Вал с КПП «Енисей -1200»
3.2 Фланец вала КПП
3.3 Втулка вала КПП
3.4 Комплект вала КПП
3.5 Диск вариатора ватки
3.6 Шпиль моторный
3.7 Кожух вентилятора
3.8 Лопасть вентилятора (комплект) 5 шт.
3.9 Прижим ножа КЛ 2005
3.10 Пластина противорезающая
3.11 Сегмент ножа с насечкой
3.12 Вал КИС 0216
3.13 Шестерня Z-30, м-3.5
3.14 Шестерня Z-17, м-4.25
3.15 Шестерня Z-32, м-4
4 СЕРЬЖИ
4.1 Колесо зубчатое СУЛ-102Б, Z-30, м-5, к СЗП-3.6
4.2 Колесо зубчатое СУЛ-103Б, Z-36, м-5, к СЗП-3.6
4.3 Колесо зубчатое СУЛ-109А, Z-26, м-5, к СЗП-3.6
4.4 Колесо зубчатое СЗГО08А, Z-25, м-6, к СЗП-3.6
4.5 Колесо зубчатое СЗГО019, Z-30, м-6, к СЗП-3.6
4.6 Колесо зубчатое СЗГО0121, Z-17, м-6, к СЗП-3.6
4.7 Втулка СЗГО011В к СЗП-3.6
4.8 Втулка из зарполона
5 ТРАКТОРА ТИПА «БЕЛАРУСЬ», ДТ-75, Т-150, К-701
5.1 Шестерня Z-21, м-4, КПП Т-25
5.2 Шестерня Z-34, м-4, КПП ДТ-25
5.3 Шестерня Z-21, КПП Т-20
5.4 Вал муфта сцепления на трактор ДТ-75
6 АГРЕГАТЫ
6.1 Культиватор КПЗ-3.8
6.2 Коток выравниватель КВ-4
6.3 Грабли конные поперечные КГ-1
6.4 Садовый культиватор
7 ЗАПЧАСТИ К АГРЕГАТАМ
7.1 Нож пластореза СТЗ-4
7.2 Нож пластореза СТЗ-6
7.3 Реставрация лоп сошкина
7.4 Болт нейлоновый с гайкой М-12 дл 50
7.5 Болт М-12 дл 40
7.6 Палец, конический
7.7 Подшипниковый вал на АВ 4 - 1.1.3.1
7.8 Свадренные детали по ремонту тракторов
7.9 Реставрация патяных рессор
8 ТОВАРЫ НАРОДНОГО ПОТРЕБЛЕНИЯ
8.1 Пельмени
8.2 Картина детская
8.3 Набор столовый
8.4 Стол
8.5 Табурет
8.6 Контейнер для мусора
8.7 Урна «Птичка»
8.8 ДИТБЕ
9.1 1.1 цветное литье (лучше)
9.2 1.1 чугунное литье
9.3 1.1 цветное литье
9.4 1.1 стальное литье
Адрес: 670000, Россия, Республика Бурятия, г. Улан-Удэ, ул. Кордабелая, 32.
(3012) 21 33 55 - служба маркетинга, сбыта и коммерции.

Воскресенье, 9

ОРТ

07.35 Михаил Боярский в музыкальной комедии «Выше радуги». 2-я серия
09.00 Новости
09.10 Служу России!
09.40 Дисней-клуб: «Тимон и Пумба»
10.05 Утренняя звезда
11.00 Новости
11.10 «Непутевые заметки» с Дм. Крыловым
11.30 Пока все дома
12.00 Спасатели. Экстренный вызов
12.25 Клуб путешественников
13.05 «Право на радиацию». Спеурепортаж
13.25 Юмористическая программа «Сами с усами»
13.55 Умницы и умники.
14.30 Дисней-клуб: «Микки Маус и его друзья»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.20 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Мексики - сборная Эквадора. Трансляция из Японии
17.30 «Планета Визбора»
18.15 Приключенческая комедия «Джордж из джунглей»
20.00 Вечерние новости (с субтитрами)
20.20 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Японии - сборная России. Трансляция из Японии
22.30 «Большой футбол». Ток-шоу
23.00 Времена
00.15 КВН-2002
02.30 Фильм Романа Поланского «Ребенок Розмари»

ОРТ

08.30 К ДНЮ РОЖДЕНИЯ А.С. ПУШКИНА. Иннокентий Смоктуновский, Наталья Сайко и Владимир Вихров в фильме-сказке «Осенние колокола». 1978г
09.45 К ДНЮ РОЖДЕНИЯ А.С. ПУШКИНА. «И с вами снова я...». «Осень»
Мультфильмы

10.50 «Русское лото»
11.40 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу»
12.20 01:15 Прогноз погоды
12.25 «Сладкий родник». Мультфильм
12.35 «Доброе утро, страна.»
13.10 «Сам себе режиссер»
14.10 «Ха». Маленькие комедии
14.25 «Диалоги о животных»
15.20 «Вокруг света»
16.15 «Парламентский час»
17.00 ВЕСТИ
17.20 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа
17.50 Футбол. Чемпионат мира. Сборная Бразилии - сборная Китая
18.00 Жерар Депардьё, Роберто Бениньи, Кристиан Клавье, Летиция Каста в комедии Клода Зиди «Астерикс и Обеликс против Цезаря» (Франция-Италия-Германия). 1999г
22.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ
23.10 «ТВ Бинго новости»
23.15 «Аншлаг»
00.20 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. ПРЕМЬЕРА. Кевин Костнер в острозоветном фильме «Почтальон» (США). 1997г
03.40 Дневник чемпионата мира по футболу
04.35 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Канады. Трансляция из Монреаля

Тивиком

07.50 Погода. «Лоск». Календарь работ от Кушнарева
08.15 «Канал истории. Лени Рифеншталь: режиссер фюрера»
09.15 «В гостях у Тофика»
09.30 Fox Kids на REN TV. М/с «Русалочка»
10.00 Fox Kids на REN TV. М/с «Тикгерой»
10.30 Fox Kids на REN TV. Т/с «Джин Джин из страны Пандаленд»
11.00 М/с «Симпсоны»
12.00 «Щедрый миг»
12.45 «1/52»
13.00 «Мутанты Икс»
14.00 «Военная тайна»
14.30 «Лоск». Погода

14.45 Прикл. фильм «Ненависть»
16.15 Муз. поздравления
17.00 Т/с «Агентство»
17.40 Муз. канал
18.00 Fox Kids на REN TV. М/с «Человек-паук»
18.55 Семейное кино «Монстр»
20.00 «Мы и наш город»
20.20 «Лоск». Погода. Календарь работ от Кушнарева
20.30 Комедия «Божьи коровки»
22.30 Сильвестр Сталлоне в боевике «Судья Дредд»
00.45 «24»
01.00 «Секретные материалы»
02.00 Т/с «Альфред Хичкок представляет»
02.30 Ночной муз. канал

Ариг Ус

09.00 М/с «Летающий дом»
09.25 С утра пораньше
10.00 Дачники
10.50 Формула успеха
11.00 Х/ф «В отрыв»
12.50 Сто чудес света: «Страна гризлы»
13.50 В. Лановой, Г. Юматов в фильме «Петровка, 38»
14.35 Ток-шоу «За стеклом». «Теперь ты в армии»
15.35 М/ф «В зоопарке ремонт». «Здесь водятся тигры»
16.00 Детская развлекательная передача «Страна чудес»
17.30 Благая весть
18.00 Крестьянская застава
18.35 Музыкальный подарок
19.05 Прекрасное далеко
19.20 Т/с «Экстрадиция», 4 с.
20.20 Ток-шоу «В нашу гавань заходили корабли»
21.45 Не болей
22.10 Бизнес-экспресс
22.25 Формула успеха
22.35 Программа «Ничего кроме правды»
23.00 Э. Херли, Ш. Пен в острозоветном фильме «Вес воды»
01.00 Музыкальное шоу «Земля - воздух»

ОТБ

09.00 «Один в кубе»

09.30 «Отражение»
10.00 Музыка на СТС
10.30 Т/с «Утки в городе»
11.00 «Джуниор». Детский блок
12.30 Т/с «Зак и секретные материалы»
13.00 Т/с «Охотники за древностями»
14.00 Т/с «Горячая зона»
15.00 Давайте жить отлично
15.30 Знай наших
16.00 Полное мамаду
16.30 Сделай мне смешно
17.00 Молодожены
17.30 Шоу-бизнес с Анфисой Чеховой
18.00 Т/с «Московские окна»
19.00 Музыка на СТС
19.30 Осторожно, модерн-2
21.00 Кино на СТС: «Убийство в Саншайн Менор»
22.00 Кино на СТС: «Боксер»

НТВ

07.50 Анонс дня
07.55 Детское утро на НТВ
09.00 «Сегодня»

09.15 Детское утро на НТВ. «Голос из будущего», 4сер.
10.20 Пепси-чарт
11.00 «Сегодня»
11.15 Детектив «Сыщики»
12.15 Программа Павла Лободы «Растительная жизнь»
13.00 «Сегодня»
13.20 Фильм
15.10 Вкусные истории
15.25 Служба спасения
16.05 Своя игра
17.00 «Сегодня»
17.20 «Профессия-репортер»
17.40 «Я и моя собака». Док-шоу
18.35 Светлана Немоляева «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной
19.15 «Очная ставка»
19.45 «Шоу Елены Степаненко» Юмористическая программа
20.50 Детектив «Сыщики» серия, заключительная
22.00 «Намедни» с Леонидом Парфеновым
23.15 Куклы
23.35 Боевик. «Избыточная доза»
01.30 Сатирический фильм
03.25 Окончание трансляции

Магазин «Автомобиль» предлагает
1. Мотоциклы «ИЖ-Юпитер», «ИЖ-Планета» с коляской, с грузовым модулем, дорожные мотоциклы «Сова», «Чапман»
2. Легкие резиновые, моторные ассортименты.
3. Легковые моторы: «Венз», «Вихрь».
4. Автоприцепы Курганского производства.
5. Велосипеды в ассортименте
6. Повинья сезона - снегоход «Бурял».
7. ТСУ.
8. Автомобили «УАЗ», «ВАЗ», «Москвич».
Адрес: г. Улан-Удэ, ул. Октябрьская, 1"а", факс/тел.: 21-62-62
Режим работы: с 10 до 18 часов. Без перерыва.

• ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 • ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ •

«Радио Бурятии - радио для всех!»
Тел.: 21-41-84.
Бурятское радио
(с 3 по 9 июня 2002 г.)

3, понедельник

6.10 - Радиожурнал «ЗЕМЛЯ РОДНАЯ». 6.37 - СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА. 6.45 - 7.00 - АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ. 7.10 - ОБЪЯВЛЕНИЯ. 7.20 - Программа «АНФАС». 7.40 - 8.00 - Радиостудия «БИРАКАН». 8.50 - 9.50 Розыгрыш экзаменационных пакетов для выпускников школ - прямой эфир. 13.00 13.10 - Дневной выпуск новостей «КОРОТКОЙ СТРОКОЙ». 19.10 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на бур. яз.). 19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ. 19.30 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на рус. яз.). 19.45-20.00 Передачи из фондов радио.

4, вторник

6.10 .00 - Программа «УТРО БУРЯТИИ». 7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА. 7.30 - НАРОДНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: СЕГОДНЯ, ЗАВТРА. 7.45- 8.00 «ОРЬЕЛ» - «ВЕРШИНА». 13.00 13.10 - Дневной выпуск новостей «КОРОТКОЙ СТРОКОЙ» 19.10 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на бур. яз.). 19.27 ОБЪЯВЛЕНИЯ. 19.30 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на рус. яз.). 19.45- 20.00 - РАДИОБИБЛИОТЕКА

5, среда

6.10 - 7.00 - Программа «УТРО БУРЯТИИ». 7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА. 7.30 - «ВЫБОР». 7.45 - 8.00 - «ГУЛАМТА». 13.00 13.10 - Дневной выпуск новостей «КОРОТКОЙ СТРОКОЙ». 19.10 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на бур. яз.). 19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ. 19.30 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на рус. яз.). 19.45- 20.00 АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ.

6, четверг

6.10 - 7.00 - Программа «УТРО БУРЯТИИ». 7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА. 7.30 - РАЗГОВОР НА АКТУАЛЬНУЮ ТЕМУ. 13.00 13.10 - Дневной выпуск новостей «КОРОТКОЙ СТРОКОЙ». 19.10 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на бур. яз.). 19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ. 19.30 - РЕСПУБЛИКАНСКИЕ ИЗВЕСТИЯ (на рус. яз.). 19.45- 20.00 - Передача из фондов радио.

7, пятница

6.10 7.00 - Программа «УТРО БУРЯТИИ». 7.10 - НОВОСТИ, СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА. 7.30 - Программа «ВСТРЕЧИ». 7.45 - 8.00 - «ГУЛАМТА». 13.00 - 13.10 - Дневной выпуск новостей «КОРОТКОЙ СТРОКОЙ» 13.10-14.00 - «ЧАС ВАШЕГО ПИСЬМА» Музыкальная программа. по заявкам радиослушателей. 19.10 20.00 Информационная программа «ВЧЕРА. СЕГОДНЯ. ЗАВТРА»

8, суббота

7.10 - 8.00 - Информационная программа «ВЧЕРА. СЕГОДНЯ. ЗАВТРА». 9.10-10.00 - Программа «МЭНДЭ АМАР, МИНИИ БУРЯД ОРОН». 13.10 - 14.00 - МУЗЫКАЛЬНАЯ ВОЛНА РАДИО БУРЯТИИ. 19.10 - 20.00 - Радиожурнал «СТЕПНЫЕ МЕЛОДИИ».

9, воскресенье

7.10 СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА. 7.20- 8.00 - Программа «СЛЫШУ ПЕСНИ, СКАЗКИ, ЛЕГЕНДЫ». 9.10 10.00 - Программа для школьников «СТАРШЕКЛАССНИК». 11.10- 12.00- Литературно-художественная программа «АЛТАРГАНА». 13.00 - 14.00 - Программа для молодежи - «ВОСКРЕСНИЙ ПОЛДЕНЬ».

ВАКАНСИИ ТРЕБУЮТСЯ
Улан-Удэнское ПАП-2 объявляет набор водителей 1-2 класса с категориями «Д». Тел.: 22-24-40.
Набор сотрудников. Тел.: 213-117.
Строители. Тел.: 22-95-75.
Срочно требуются в бизнес серьезные люди, желателен владение компьютером. Тел.: 25-56-57.
Разнорабочие. Тел.: 22-81-61.
Продавщицы в киоск «хот-догов» от 20 лет. Тел.: 41-18-03 (с 8.00 до 11.00).
Торговые представители с л/а (продукты). Тел.: 42-19-22.
Строительная организация приглашает на долевое участие в строительстве 12-квартирного элитного дома по ул. Павлова, Тел.: 33-18-25.
Лепщицы полуфабрикатов. Тел.: 21-17-75.
Бухгалтер с высшим бухгалтерским образованием, стаж не менее 3 лет. Тел.: 222-741.
Для работы в Монголии требуется педагог начальных классов. Тел.: 26-22-87.
ИЩУ РАБОТУ УСЛУГИ
Стоматологический кабинет гостиницы «Бурятия» приглашает пациентов. Современные технологии лечения зубов. Предварительная запись по телефону: 21-38-02.
СУПЕРПОХУДЕНИЕ. Тел.: 22-44-07. (Лиц. № 510).
Учебный комбинат объявляет набор на курсы парикмахеров, закройщиков, портных. Тел.: 21-65-95.
Курсы продавцов, поваров - обучение 4 месяца. Ускоренные курсы продавцов, поваров - 72 часа. Тел.: 33-70-40 (Лиц. 042 МНО РБ).

АВТО ПРОДАЮ
А/м «ИЖ-2715», 1987 г/в. Тел.: 23-14-67 (после 20 часов).
Микроавтобус «Истана», 1998 г/в. в отличном состоянии. Тел.: 45-73-64.
СУПЕР КРАЗ-лесовоз и трактор трелевочный ТТ-4. Тел.: 26-00-92, 64-25-96.
Маршрут. Тел.: 23-16-27.
А/м «Газель», 7 мест, 1998 г/в. Тел.: 42-65-27.
Микроавтобус с маршрутом. Тел.: 33-21-29 (вечером).
А/м «РАФ». Тел.: 21-26-36.
КУПЛЮ
Кузов 2103, 2106. Тел.: 25-15-70.
РАЗНОЕ
Арендую маршрут. Тел.: 44-93-80.
Продам маршрут. Тел.: 23-16-27.
СУПЕРМАРКЕТ РАЗНОЕ
Продаю итальянскую кухню и «Консультант плюс». Дешево. Тел.: 26-33-98.
Кирпич очень дешево. Тел.: 44-93-79.
Картофель с доставкой. Тел.: 374-240.
Мука алтайская 1 с, ГОСТ. Срочно продам 1 вагон. Тел.: 26-02-44.
Мука, Алтай, 1 сорт - 4,6 р. Тел.: 26-52-28.
КУПЛЮ
Деревообрабатывающее оборудование, компрессор. Тел.: 21-15-87, 21-77-21.
Автоклав, шкаф пекарский. Тел.: 44-22-52.
Помещение. Дом. тел.: д. 26-93-24, раб. тел.: 33-65-81.
Контейнер на «Годли». Тел.: 34-86-85, 34-02-40.
Э/станцию ЭСБ-4-ВЗ-М-1 4,6 кВт. Тел.: р. 37-37-10.
Двигатель RFT на запчасти. Тел.: 26-08-43.
Электродвигатель 75 кВт, 1500 об./мин; пилорама РТ-40 б/у. Тел.: 34-00-19.
«Консультант плюс» (версия проф.) и деловые бумаги. Дешево. Тел.: 26-33-98.
Итальянская кухня со встроенной техникой «Ariston», 50 тыс. руб. Тел.: 26-33-98.
Алюминиевые теплицы. Недорого. Тел.: 26-33-98.
Свадебное платье. Тел.: 45-94-83.

МЕРЬ
ЗЕМЛЯ
Улан-Удэ 34-34-04
ДЛЯ ВСЕХ

Ура!!!
ПИКНИК
ТОВАРЫ ДЛЯ ДЕТЕЙ
Яркий сказочный мир
детских товаров и игрушек
в новом магазине
по адресу: ул. Терешковой, 11. Тел.: 33-41-41
БОЛЬШОЙ
ДЛЯ ВЫБОРА
МАЛЕНЬКИЙ
ЛЮДЕЙ

Манай редакцин хаягаар бэшгүүд орожол байдаг. Бэшгүүдые абахада, ехэ урматтай, баяртай. Илангаяа үхибүүдэй туршалгануудтай бэшгүүд ердээ. Нимэ бэрхэ эдир зохёолиодтоо найшиие хүргөөд, бүтээлиүүдые нь дурадхал.

ТООНТО НЮТАГНИ

Тоонто шотагни,
Тунгалаг сэдэр Хурбэлми
Сэсэгүүд халбаран ургана.
Ехэ олон модотой,
Ой дүүрэн эжэмстэй,
Огторгойн сэдэр агаартай
Мини найхан шотагни!

ШИРАБАЙ БАЯР

Хабар болобо,
Хуһан модон ногоорбо.
Наран дулаанаар шаргажа,
Наранай туяа шаангарба
Шүбүүдэй шидэн ерэхэдэ,
Шираб хүбүүн баярлаба.
Соёл Дашинамасев,
с.Тохорюугта, 4 класс.

ТОХОРИЮУГТА

Тоонто шотаг, түрэл шотагни
Тохорюугта гэжэ нэртэй.
Тунгалаг сэдэр уһантай,
Таламтай элдэб сэсэгтэй,
Тохорюун олон шүбүүдтай,
Тэсөөн баян шотаг юм даа!
Хабар, хабар ерһи даа
Халуун удэр болһи даа.
Шүбүүд наашаа шидэн даа
Шаг шуужагаа асарын даа.
Сарюна Нимасева,
с.Тохорюугта, 4 класс.

ДҮҮМНИ

Би дүүгээ эсдэхэлдээ абаад ябахаб
Би дүүгээрүүлжа, ябуулжа нургахаб.
Дүүми намда хүндэрэнгүй ябах
Дүүми үгэм дуулаад ябах.
Баира Лхамдиева,
с.Кункур, 4 а класс.

ХАБАР

Хүйтэн үел үнэржэ,
Дулаан хаар ерөө.
Хуууд тэмтэн хубсаһаа умдажэ,
Дулаан паранда баярлана.
Хольш ашһаа шүбүүд бусажа,
Дуугаа дуулажа эхлэнэ.
Соёлма Жапова,
с.Кункур, 4 а класс.
Зураг дээрэ: Соёлма дүү хүбүүнтэй.

ЧУДО ОЗЕРО

Я живу в селе Кункур. Оно находится в местности «Хэнхэр» Агинского округа. Рядом течет река Онон. В наших степях есть много маленьких озер, но есть у нас знаменитое лечебное озеро Горбуника, о котором я хочу рассказать. К нам каждое лето приезжают люди, чтобы искупаться в озере с целебными пиявками. Здесь лечат суставы, кожные заболевания и многое другое. Я люблю здесь отдыхать. Обмажьешь себя грязью и будешь похож на негра. А как смоешь ее, кожа становится гладкой и мягкой. Мы гордимся этим озером и бережем ее запасы. Приезжайте к нам лечиться!
Балдан Цыбенжапов,
с.Кункур, 5 б класс.

ДАВАЙТЕ ПОМЕЧТАЕМ...

(И в шутку, и всерьез)
Через много-много лет, а точнее через 20 лет какими будут нынешние первоклассники? Своё первое сочинение на

эту тему написали ученики 1 б класса школы №2 г. Улан-Удэ. Кем они будут, что для этого надо, о «конечной» цели учебы размышляют ученики.

ДИНОЗАВРЫ - ЭТО НЕИЗВЕДАННОЕ

Однажды летним вечером вот так, сидя на лестнице у себя на даче, обратила свой взор Даша Извекова на то далекое, неизведанное... И пришла ей мысль в голову: «Через 20 лет я буду палеонтологом, буду откапывать кости динозавров».

СЭСЭГНОКА ВЫБИРАЕТ

Сэсэ Тумутова хотела бы стать врачом, профессия учителя тоже привлекает. Но в любом случае ей нравится учиться, она «хочет стать умной».

КАСКАДЕРЫ, УЛЫБНИТЕСЬ!

Саши Аносов не через 20 лет (это же так долго?!), а через 10 лет станет каскадером. К тому времени начнутся съемки на территории Бурятии крупного боевика, со всеми гонками, преследованиями, нападениями. В этом боевике Саши Аносов будет выступать без дублера, один на один... Это будет зрелище!

СЕРВИС НА ВЫСШЕМ УРОВНЕ

По самым красивым местам будет возить Рома Афанасьев гостей нашего города, потому что Рома через 20 лет будет «умным таксистом».

ЧТО НАМ СТОИТ ДОМ ПОСТРОИТЬ

Алеши Шудунов считает, «что надо учиться, чтоб ум развиваться». Коле у него развитая, «через 20 лет он будет строителем».

УЧЕБА - РАБОТА - УЧЕБА

Надо учиться, чтоб хорошо знать работу, считает Нохин Цыбенцов. А пока она рада стараться учиться, «чтобы развеселить бабушку и дедушку».

Рома Слюсаренко: «Через 20 лет я буду археологом».

Подготовила Е.ЦЫБЕНОВА

ШКОЛА! ПЕРЕД НАМИ ПИВОЦЫ.

ПОЗВОЛЬ СМЕРЕННО ПРЕКЛОНИТЬ КОЛЕНА!

Моя малая родина - это село Байтог Эхирит-Булагатского района Иркутской области. Раскинулось это село на прекрасной, богатой, гостеприимной долине реки Куды, в паре известной как «долина сватов». С четырех сторон окружают это святое для меня место, горы и леса, которые славятся своими богатейшими дарами природы. В этой долине - Худайн голый эхиндэ, живут гостеприимные, открытые и добрые душой люди. Много дорошого, доброго, дорогого можно сказать о моей родине, но сегодня я хочу рассказать о главной достопримечательности моего села - о школе.

Неполная средняя школа в Байтоге была основана в 1942 году Александром Никифоровичем Степановым, который и стал ее первым директором. С тех пор эта дата считается точкой отсчета образования школы в Байтоге. Это время II мировой войны. Суровые годы, связанные с этой войной, оставили тяжелый

отпечаток. Благодаря энтузиазму, рвению первых ее учителей школа выстояла. В воспоминаниях учеников тех лет написано: «Было очень трудно всем нам. Но именно, эти трудности рождали в нас желание учиться, пройти все испытания и хоть чем-то помочь Родине». Наступила долгожданная Победа! Сколько было слез радости и счастья. Возвращались воины-победители-односельчане. Вернулся и прославленный выпускник нашей школы. Герой Советского Союза Василий Харинаевич Хантаев, имя которого носит школа. С тех пор прошло много лет, но до сих пор школа помнит своих учителей Аграфену Васильевну Башнову, Валентину Францевну Михайлову, Александра Никифоровича Степанова, Сергея Иннокентьевича Хадалова, Надежду Кондратьевну Ханхасеву и многих, многих других. Школа гордится и своими выпускниками. Среди

них: Д.О.Онтосев - доктор геолого-минералогических наук, К.А.Никифоров - академик, член-корреспондент РАН, М.В.Хамсеев - доктор технических наук, П.И.Хадалов - кандидат философских наук, монголовед-тибетолог, Д.С.Барнакова - кандидат технических наук, заслуженный деятель РБ, Р.И.Балдуев - кандидат физико-математических наук, дни современности? Каковы проблемы? Чем она живет? А живет она тем, что в ней продолжают трудиться прекрасные люди, знатоки своего дела, сильные учителя: Е.Г.Борхонова, А.Г.Ханхасаева, Н.А.Хамнаева, А.Б.Иванова, С.В.Харбапова, И.И.Хангаева, С.Д.Ханхасеев, Г.В.Басхаев, Б.Б.Хадалова и другие. Именно их стараниями, из года в год выпускники Байтогской средней школы становятся студентами различных вузов. Это ли не победа учителя? Школьники с радостью посещают секции вольной борьбы, волейбола, тенниса, баскетбола, шахмат. С уверенностью участвуют и побеждают в различных соревнованиях, олимпиадах, конференциях. В этом году, на районном конкурсе «Ученик года» нашу школу представлял ученик 10-го класса Сергей Цуканов, который достойно защитил честь школы. Нельзя обойти вниманием такого учителя, как В.И.Таршинаев, который всю свою жизнь отдал

школе. Выйдя на заслуженный отдых, он, не переставая делиться своими запасами знаний, остается одним из самых уважаемых и любимых учителей. Ну, и, конечно, нельзя ничего не сказать о человеке, благодаря которому школа переходит на новый уровень развития, достигает новых успехов в таких трудных условиях сегодняшней жизни. Это - директор Эльвира Петровна Павлова. Именно ее стараниями школа оснащается компьютерами, производится ремонт и благоустройство школы, как внешне, так и внутренне. Конечно, многое предстоит еще сделать, но я верю, что вновь наступят времена, когда каждый будет с гордостью заявлять: «Да, я выпускник Байтогской средней школы!»

Гордимся своими добрыми учителями

В.А.Маркусеев - кандидат технических наук, А.Б.Бутуханов - кандидат сельскохозяйственных наук и многих других заслуженных работников, которые прославляют свою малую родину - Байтог. Их имена внесены в «золотую летопись - истории школы». Ныне нашей школе исполняется 60 лет. Немного, но и немало. Что же сегодня представляет школа в

Ирина МОЛОТКОВА, студентка II курса факультета филологии и журналистики ИГУ.

Буряад Республикын, Россин Федерациин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Буряадай гүрэнэй шангай лауреат, Хүндэлэлэй орденото мэдээжэ уран зохёолшо Цэрэн Раднаевич ГАЛАНОВАЙ түрэнхөөр 70 наһанай ойдо

БҮРЯАД ТҮҮЖЫН ЭЗЭН

Уран зохёол шэйжэлэгшэ элитэ эрдэмтэ Цэрэн-Анчик Дугар-Нимаев буряад уран зохёолнуудыг шэйжэлэһиний элитэ. Саһаа урид мордохон эрдэмтын архиваа 1982 ондо Цэрэн Галановай 50 наһанай ойдо зорюулжа бэшэһэн статья наһанайн хани Х.Рыгзенова хэблэгдэ бэлдэбэ. Бидэ гэр бүлөөрөө ханилан, нүхэсэһэн байнабди.

Цэрэн Галанов 1932 ондо түрэнхэн. Хэжэнгын аймагай Ушхайта нотагта тоонтоотой, зунай эхин нарада 70 наһанайн ойн баяр болохонь. Нургуулида нуража ябаханаа эхилээд, шүлэг, зохёолнуудыг бэшэжэ эхилэн. Сэрэгэй албанда ябажа эрээд, 1953 ондо Москвагай М.Горькийн Литературна институтта республикынгаа уран зохёолшодой холбооной зүгһөө эльгээгдэжэ, амжалтанайгаар нураад, 1958 ондо дүүргэжэ аспирант байгаа. Нэгэ байрада байдаг, нэгэ бага аха хадаа бага сага нурагал зааханаа гадна дүү шэнгээр хандажа, дахуулжа, юрынш байдалда туһатай хүн байгаа.

Буряад Республикын Гүрэнэй шанга хүртэһэн, Хүндэлэлэй орденээр шагнагдан, Россин Федерациин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Цэрэн Раднаевичэ түрэнхэ үдэрөөр амаршалнабди!

Эхэ эсэгын буянгаар энэ наһандаа жаргалтай, унтраарин зоолонөөр шоргаяа жэгнүүлжэ, эдэгэнэй зоолонөөр хотоёо эльбүүлжэ, үгын зоолонөөр сэдхэлээ баясуулжа, буянгаа эдлэжэ, багашуулаа тойруулжа, сээжэ һонор, сэдхэл ариуун, ута наһатай, энхэ элүүр ябыт даа! Алтан гуурһанитай үшөөл хурдан, хурса боложо, дала наһанай жаргал танай наһа шэмэлэг.

Алтан дэлхэйн бүхы һайнише үрэнэбди.

ЦЭРЭН-АНЧИГАЙ бүлэ.

1979 оной май нарада Хэжэнгын аймагта буряад совет уран зохёолой үндэһэ һуури табишга Хоца Намсарасвай ерэн жэдэй оёе үнгэргэлсэхөө Буряадай уран зохёолшодой холбооной зүгһөө бүлэг уран зохёолшод Цокто Номтоев, Цэрэн Галанов, Доржо Эрдэнеев, Георгий Дашабылов гэншэд ошожо, тэрэ түлөөлгшэдэй тоодо бише оролсожо ябааб. Аймагай түбтэ түсэлгэдэһэн хэрэгтэ дүүгээд, Хоца Намсарасвай тоонто нотагта оршодог совхозой түб Эдэрмэг ошожо, мүн лэ ойн баярай хэрэг үргэлжэлүүлжэ байгаабди. Үглөөгүүр эртэ Хэжэнгэһээ гаража, голоо үгсэн, Эдэрмэг орохо харгыдаа Бургаһата нотагта тогтободди, түлөө һайн абанан хонишонойдо уулзалга болобо. Бидэ гэртэ удаан һуунгүй, газаргуур хонишоной байдал, хото хорёо үзэбди. Цэрэн Галанов, Георгий Дашабылов хоёрнай хотонһоо үзүүлжэ эли харагдажа байһан хуушан буусанууд, гэрэй һууринууд тээшэ шэглэг ябааб. Уданһингүй сэдхэлээ хүдэлһинүү, үгтэй дуутай болоһон Георгий Дашабыловнай хоёржэ эхилэнэ, энэ газраар уриадан, барилдан үдэһинээ, жаргалтай хибүүн наһаа. Тээ урагшань заажа, холо бэшэһэн Добомнай байнагэнэ. Тиихэдэнь миний сэдхэлдэ тэрэнэй бэшэһэн «Добын долоон хубүүд» гэжэ эхэ урин сэдхэлээр бэшэгдэһэн, томохон шүлэг зохёол наһагдажа, саашань өөрмө бага наһан хаалин фермэ дээрэ үнгэрһэн тула миний үзэһэндэһни адли байдал зураглалан байһыень хадуужа абанан, үлгы наһанай бодолнуудыг сээжэдэ һэргээһэн мүнүүдэнь сэдхэлдэ оруулаад орхибод:

**Добомнай шууятай,
Добомнай хүүсэтэй,
Найхан баруун хаялгалань
наалин гүүртэ суурятай.
Нүүрээр бодоог гүйлдэһэн
Үгэсшэдэй абяан.
Үбһэндэ ошохоёо яараһан
намгадай шууян.
Үгэшин нарангаар
Унай гашуун утаан.
Һүнэй олон машинань
Һүртэй жэгдэ хүүсэн.
Добомнай шууятай,
Добомнай хүүсэтэй.**

Табин жэдэй саана 1932 ондо зунай сагта Цэрэн Галанов түрөө юм. Цэрэн Галанов Добо нотаганынгаа аинуудта болоһон үзэгдэлүүдэ ажаглажа, ажабайдалан амисхаал танижа эхилэ. Илангаяа дайнай үедэ болоһон хубилалтанууд тэрэнэй сэдхэлдэ хадуулдан ороо. Нэгэнь шадалтан бүһтэй-шүүлгүн, үншэрһэн шэнги Добо нотагай байдал, саашаа болоходоо, ажалнадай дугалдан дээрһээ тэрэ нотагай бригадыг бэшэ бригадануудай дунда хубаарилхадань, айлуудайн бүгдэ зөөжэ, сонхонуудын хадажархиян гэрнүүд, хоохон хорёогүй үдэһэн уйдхартай шарайтай болоһон Добо нотаг бүрише сэдхэлынь үбэдхэһэн байгаа. Энэ тухай тэрэнэй зохёолнууд соо хэлэгдэдэг.

Цэрэн Галанов нотаг дээрэ нургуулида 1941 ондо орожо, дунда нургуулинуудта Улаан-Үдэ, Нарһатада нуража дүүргээд, сэрэгэй албанда ябажа эрээ. 1953 ондо Москвагай Литературна институтта республикынгаа уран зохёолшодой холбооной зүгһөө эльгээгдэжэ нураад, 1958 ондо дүүргэһэн байна. Институтта нуража байхандаа, элитэ эхэ уран зохёолшо К.Паустовскийн семинарта эхэ дурагайгаар нураһан байна, ушар юуб гэхэдэ, өөрөө лирическэ проза бэшэлсэхэ дуратай тула баһадаа, тэрэнэй лирическэ зохёолнуудта анхаралтайгаар хандадаг байгаа.

Институтта дүүргэжэ эрээд, Ц.Галанов республикын радиокомитеттэ табан жэлдээ үлүүтэй хүдэлжэ, 1974 онһоо хойшо Уран зохёолшодой холбоондо залуу бэшэгшэдыг хүмүүжүүлжэ консультантгаар ажаллана. 1961 ондо Коммунист партиин гэшүүн болон абтаа.

Цэрэн Галанов буряад литературата туужа, рассказ бэшэлгын шэнээр үргэдэн бодохо үедэ, табиад оной хоёрдохон хахадһаа мүн лэ рассказ, туужануудыг бэшэжэ оролсоо. Олон ондо жанрай зохёолнуудыг хэдэнь бэшэһэн наань, Цэрэн Галановай уран зохёолшо замтай голын туужын жанр болодог байна. Энэ тобшолол бэшэһэн зохёолнуудайн тоо баримта тооложо, удха уудалжа үзөөд хэлэгдэнэ. Хаража үзэе.

Табиад оной һүүдэ рассказуудай хоёр ном («Эсэгын хубүүн», 1957, «Харгы», 1960) хэблүүлээд, удаан нэгэ нэгэ туужа, хэдэн рассказуудыг оруулан мүн лэ хоёр ном

(«Дулмаадай», 1962, «Этигэл», 1963) бэшэжэ гаргаба. Харин тэрэнэй һүүлээр хоёр туужаһаа бүридэһэн «Мүнхэ хабар» (1966), «Рэгэмаа» гэжэ томо туужыг амяараа ном болгожо (1970) хэблүүлэбэ. 1972 ондо хоёр туужаһаа бүридэһэн «Тайгын эзэн» ном, харин 1979 ондо «Саран хүхы» гэжэ мүн лэ томо туужа хэблэгдэбэ. 1982 ондо тэрэнэй бэшэһэн шэнэ туужануудыг оруулаһанан, урдань бэшэһэн туужашы хабсаруулан, хамта дээрэ табан туужаһаа бүридэһэн «Алирһанай улайха хаһа» гэжэ ном хэблэгдэһэн.

Цэрэн Галановай хэблүүлһэн номууд соохи зохёолнуудайн жанр харахада, одоол туужа бэшэлгын шуудан харгыда жараад оной эхилһээ, рассказ бэшэлгээ ханажа, ороод ябана гэжэ бата хэлэхээр.

Гэбэшь, Цэрэн Галановай зохёолшо зам рассказһаа туужада оролго гэжэ сэхэ хэлэжэ болохогүй. Тэрэ ондо жанрай зохёолнуудыг туужануудай забһараар бэшэлсэн ябаа юм. Тэрэнэй үсын уран зохёолшод соо гурбан харгын бэлшэр дээрэ байһан онтохоной баатар шэнги, шүлэгшэ бурьялуулаха, прозооршэ таталуулаха, зүжэгшэ урлаха шадалтайбди гэжэ янза бүриин зохёол бэшэхэ «налхин» залуушуулай хормойдо хабнуулан байна. Тэднэй дунда үнэн дээрэ олон янзын зохёол

үндэр хэмжээндэ бэшэхэ уран зохёолшод бии, жэшэнь Николай Дамдинов гурбан янзын зохёолнуудыг урагшатай бэшэхэ шадалаа харуулаа, харин тиихэдэ тэднэй дунда һажаалдахын тэдыдэ бэшэһынше зариман бии ха гэлтэй. Цэрэн Галановше зүжэг бэшэлгээ хоёрдахин оролсоһон байна, 1966-67 онуудта «Жаргал», 1968-69 онуудта «Намарай гурбан үдэр» зүжэгүүдын Хоца Намсарасвай нэрэмжэтэ буряад драмын гүрэнэй академическэ театрта табидаһан байна.

Гэбэшь, драма бэшэлгэ хажуу тээшэ прозоһоо хазагайрһан шэнги байбашы, удхынгаа талаар, темынгээ талаар тэрэнэй прозотой, туужануудайн удхатай нягта холбоотой. Жэшэнь, «Жаргал» гэжэ зүжэгшын удха «Этигэл», «Өөдэнь хаяһан шулуун» гэнэн туужануудтайн удха үргэдэһэн байдаг.

Уран зохёолшын ажалыг тоо бодолгын журамаар толгой бүридхэжэ таарахагүй гэжэ мэдэгдэнэ, нэгэ туужа нүгөөдэгтэй бэшэ долоон туужа нэгэнһээшэ доротоходоо болохо, долоон туужа, долоон романһашы үлүү байхандаа болохо, нэгэ рассказ туужаһаашы шанартай байхандаа болохо гээд манай урдаһаа хэлэжэ болохо. Тиимэһээ Цэрэн Галановай зохёолнуудай удха тухай хоёрлэдэ.

Цэрэн Галановай зохёолнууд гол зэргэ гурбан темэ барижа бэшэгдэнхэн. Түрүүшын зохёолнуудын мүнөө үсын байдал тухай, шэнэ мэргэжэлтэй ажалшадай ажахыда оролсожо, ёһотой ажалшан боложо хүдэржэжэ байһан тухай зохёолнууд байгаа. Тэдэн сооһонь сууда гараһан зохёолынь «Дулмаадай» туужа ба рассказууд болоно. Энэл туужаараа түрүүн сууда гараа гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Гэбэшь, «Уһанай урасхал» туужань бүри түрүүн һайшаагдаа.

1961 ондо Улаан-Үдэдэ болоһон РСФСР-эй уран зохёолшодой холбооной секретариатай нүүдэл суглаан дээрэ Цэрэн Галановай һаяхан хэблэгдэһэн «Уһанай урасхал» туужа тухай Н.Балданогой табиһан гол элдхэл соо, үгэ хэлэһэн уран зохёолшо Г.Кунгуровай үгэ соо һайшааһан һанамжанууд хэлэгдэһэн байна. Энэ суглаанда эржэ шадаагүй элитэ уран зохёолшо Гумер Баширов хэлэхэ үгээ статья болгон «Отрадные явления» гэжэ нэртэйгээр «Литературная жизнь» газетэдэ (1961 оной июлин 28 үдэр гараһаң 89 номерой 1-хи ноеурта) хэблүүлэбэ. Тэрэ статьядань Б.Мунгонов, А.Бальбуровай романуудыг дурдаад, ехэнхидээ Цэрэн Галановай туужа тухай бэшэһэн «Уһанай урасхал» (ород оршуулгаараа «Зрелость не приходит в дар») тухай бэшэгдэнхэй.

Мүнөө үсын байдал зураглалан темэдэ бэшэгдэһэн зохёолнуудын саанадаа бүри үргэдэжэ ябаа. «Дулмаадай», «Тайгын эзэн», «Саран хүхы» гэхэ мэтэ ушнагшадта эли мэдэжэ зохёолнуудыг дурдатан. Хэрбээ «Дулмаадай» дээрэ хэлэгдэһэн «Уһанай урасхал» туужада гол бодо-

лоороо - залуу мэргэжэлтэй ажалда дадалга - адлирхуу байһан наань, «Тайгын эзэн» туужа соо уран зохёолшын һаяхан «зобоһон» баһа нэгэ ехэ удаа шанартай хараа бодол бичэ болон. Тэрэ мүнөө үсын хүнүүдэй байгаалиг хэрэгшэ байгаалиг гамнаха, байгаалиг һэргээжэ гэнэн бодолнууд.

Уран зохёолшо хада «Түрүүшын саһан» гэжэ рассказ үнхэн, табиад оной һүүдэ бэшэһэн юм, сууда гараһан рассказ байгаа. Уран зохёолшоше тэрэнэй зохишодог байжа болоо, юуб гэхэдэ тэрэнэй «Харгы» (1960), «Этигэл» (1963) номуудтаа оруулаад орхидог байгаа. Энэ рассказ үнэхөөрөө һонин зохёол байһан юм. Үе наһан соогоо горадо үдэһэн, одоол гоёор хэлэхэдэ өөхэн соохи бөөри шэнгэ үнжэгэн Галина басага хүдөөгэй малшанай хубүүн Гармада хадамда гараһан байһан амаралтын үедэ хадам элэ сэгэһэндэ ошохо болоно. Зохёол соохи үйлэ хүгжэлтэдэ болоһон ушарнуудыг харуулахада, та ондоо дэлхэй руу орожо ябаһан юмэ шэнээр ажаглаһан һонирхожо ябаһан Галины нодөөр хаража ябаһан шэнгээр зураглагдадаг байгаа. Хүдөөгэ ажабайдал, мал, байгааһан агнуури, ангиуд тухай шяг хүдэ Гармынгаа урдань хөөрэхэ дэнэ, хэды ойлохо гэжэ оролдоһынше, тэдэ үгэнүүдын толгой соонь тогтодоггүй бэлэ. Харин хадамуудтаа эржэ, бүхэ хөөрэдэг юмынь өрынөөр нодөөр хаража үзэбэ ха юм. Тиигээд зохёолой түгэсхэлдэ Гая имэтэ тобшолол хэдэг бэлэ «Кинодоше отго харадагтэ юмэнүүдээ ондэ харахан даа!»

Рассказай гол дүрэн Галин дүрэ болодог байгаа. Тиихэдэ энэ дүрын һайшаалтай талаан иимэ байгаа. Галина бэриг гансал һонирхожо хаража ябаһы уран зохёолшо зурагла бэшэ. Хүдөө үбэлжөөндэ хонин хаража байһан хадамуудтаа айлаһан ерэнгэн, малшанай ажал ямаршы дүйгүй, тэндэхи бүхэ ажаһуудатай танил бэлэ байбашы, Галина гэртээ газар ажалда оролсохо бодолтой боложо, хадам эжыг тээ ажалда хамһалсажа эхилэ. Тэрэнэй һайн сэдхэлтэй һайхан бодолтой хүн байһы шынэ эли харагдана.

Энэ рассказан һуури дээрэ «Тайгын эзэн» гэжэ зохёол туужа бэшэгдэ. «Тайгын эзэн» туужын гол героинь мүнөө Галинатай зэргэ Гармын эсэ Найдан үбгэнэй дүрэ болоо. Бэшэ дүрэнүүдын (Галины, Гармын, Цэдэнжабай) нилээн дэлгэрэнгэ боложо бэшэгдэһэн Шэнэ дүрэ - Гармын хүтнэн эхэ Хаңда хүтнэнэй дүрэ шэнээр бүтээгдэ.

Найдан үбгэнэй сэдхэл абарһан, бодол зураглалгада уран зохёолшо ехэ анхаралаа табиһан тула, шэнээр бэшэгдэһэн зүйлүүд баралсан энэ дүрэдэ хабаатай. Найдан үбгэн ажал бэрхэ, юмэ хуу яралгүйгөө ухаалдижа бододог, зүгөө үсөө үгэтэй, сэхэ ябадалтай, хүндэ туһалха сэдхэлтэй һайн үбгэн Тэрэнэй сэдхэл, зан абарһан тон эли харуулан ушарнуудыг хараад үзэе.

САХЗЭЛЭ

ОДУГУДАЛ СИГАПИЦА

ТОЧКИ ДОЛГОЛЕТИЯ ИЛИ ИЗЛЕЧЕНИЕ ОТ 100 БОЛЕЗНЕЙ

Этих точек у человека четыре: ле-цюэ, хэ-гу, вэй-чжун и цзу-сан-ли. Сегодня речь о последней.

В 1843 году на торжественном открытии нового моста в Токио 242-летний Мампа, жене которого к тому времени исполнился 221 год, сыну - 201 невестке - 193, а внуку - 153, поделился секретом семейного долголетия: "Я и моя семья всю жизнь 8 дней каждого месяца, начиная с первого дня новолуния (а еще лучше с Сагаан Сар), делаем себе прижигание (моксе) в точке цзу-сан-ли".

Берется шарик высушенной полыни или папироса, или сигара, начиненная сухой полынью, которой и прожигается, не касаясь тела, эта точка в течение 5 минут. Через час прижигание повторить. Ни в коем случае не касайтесь кожи, иначе она получит ожог.

В Бурятии этой полыни, как говорится, завались. Но эта не та бледная полынь, что произрастает у вашего дома или на огороде (хотя и она полезна), а та зеленая, с пурпурно отливающимся стеблем, которая растет в поле и именуется "Нэгва авротанум". В народе ее называют еще "турецким чаем" или "божьем даром".

Способы выявления точки цзу-сан-ли:

1. Она находится сантиметров на 9 ниже края коленной чашечки.

2. Сядьте на стул. Не отрывая пятки от пола, потяните носки на себя. Нащупайте бугорок, образовавшийся ниже колена. Определите самое высокое место - наложите на него палец и

опустите носки в исходное положение. Ваш палец окажется на точке цзу-сан-ли.

3. Положите ладонь на колено так, чтобы пальцы были прижаты к колени, и кончик среднего пальца придется на эту точку.

Советы доктора Попова

ЧЕСНОК И ЛАВАНДА ПРОТИВ ЧЕСОТКИ

Чесотка требует самых решительных лечебных мер. Врачи прописывают в данном случае необходимые лекарства. При лечении чесотки вам могут пригодиться и советы бабушек. Готовится отвар: 3 зубчика чеснока на поллитра воды. Этим отваром обмываются пораженные места. Результат хороший - зудение не выносит запаха чеснока.

Еще одно средство от чесотки. Надо смешать с водой масло (эссенцию) трех ароматных растений: лаванды, лимонной мяты и герани. Хорошенько взболтать этот лосьон перед употреблением и протирать им пораженные места.

ПОЛПАЧКИ СОЛИ - И ВЫ ЗДОРОВЫ

Когда атмосферное давление понижается, здоровый человек этого даже не ощущает. Но есть люди, которые в такие дни испытывают недомогание, головную боль, легкое головокружение, слабость.

Как избавиться от этих ощущений? Я советую вам принять ванну с приятной теплой водой и добавить в воду полпачки обычной поваренной соли. Когда через 10-15 минут вы выйдете из ванны, то почувствуете, что все неприятные ощущения ушли. Настроение тоже

Жизнь любого

человечка, наверное, сопровождается неприятностями в отношениях с близкими, друзьями, коллегами. Если идти по пути обострения этих отношений, помня все нынешние и прошлые обиды, жизнь станет просто невыносимой. Работа над собой поможет сохранить вам нервы, доброе расположение к людям.

А, может быть, не надо тратить драгоценную энергию на людей неприятных, нетерпеливых, непорядочных, суетливых, выстраивать такую дистанцию, которая страхovala бы от их вмешательства?

улучшилось, и вам захочется улыбнуться.

Процедура эта чрезвычайно проста, всем доступна, но очень ценна. Попробуйте ее!

МЕЛ, КОТОРЫЙ ВЕЗДЕ ПОСПЕЛ

Мел - одно из самых древних лекарств, которым издавна пользуется человечество и относится к нему с неизменным доверием. Общеизвестно, что беременные женщины применяли мел, чтобы восполнить недостаток кальция в организме.

Существует также очень действенный и в то же время простой метод для лечения мастопатий и различных уплотнений, оставшихся после воспалительных процессов.

Нужно взять мел, размять его, добавить чуть-чуть кефира - чтобы получилась кашка. А теперь положите эту кашку на капустный лист и приложите к больному месту. Результат вас просто удивит.

Лечение это абсолютно безвредно - оно дает только положительный результат.

Николай Ш.

ЗУБНАЯ БОЛЬ

* При воспалении надкостницы рекомендуют горячие полоскания раствором соды, настоем шалфея или ромашки. Щеку надо держать в тепле. Большую десну раза два смазывают йодом.

* При зубной боли и воспалении десен 8 чайных ложек сухой измельченной травы мелиссы лекарственной настаивают 4 часа в 2 стаканах горячей воды. Этим настоем полощут рот.

* При зубной боли, воспалении десен возьмите 1-2 столовые ложки травы тимьяна ползучего (чабреца) на стакан кипятка. Применяйте в виде полосканий.

* При воспалении надкостницы на больное место прикладывают табак, смешанный с кислым молоком, или чеснок, толченный с порошком.

* При флюсе отвар листьев шалфея и дубовой коры подслащивают медом и применяют в теплом виде как полоскание.

* При подзубном флюсе и вообще при опухолях и нарывах десны лекари русской народной медицины часто применяют такое средство: наливает на дно маленькой кастрюли примерно полсантиметровым слоем жидкий липовый мед. Берут очень старый, заржавленный гвоздь. Раскалив

докрасна, кладут его в мед. Вокруг гвоздя образуется черное вещество, похожее на деготь. Этим черным веществом смазывают десну, лучше перед сном. Нарыв десны обычно скоро прорывается, опухоль быстро опадает. Гвоздь обязательно должен быть старым и сильно заржавленным. Ржавчина обладает лечебным свойством, поэтому при нагревании гвоздя не дуйте на него и не прикасайтесь к нему, чтобы сохранить ржавчину.

* А этим способом снимают зубную боль, но не лечат зуб. Попросите больного человека снять шапку, ботиночки и носки. Заметьте, какой руки (с правой или левой) он начинает снимать ботинок и носки. Попросите его несколько раз снять и надеть все с непривычной стороны (противоположной той, с которой он обычно это делает). Зубная боль совершенно исчезнет. Это произошло потому, что временное изменение привычек повлечет за собой перемещение мозговых полушарий, и человек перестанет ощущать зубную боль.

Хорошо натирать зубы листьями подорожника, предварительно немного разжевав их. Это успокаивает зубную боль.

ПОЛЕЗНО ЗНАТЬ

Для осветления зубов очень хорошо время от времени протирать их мякотью свежей клубники. Хорошо отбеливает зубы и сода, особенно если добавить в нее несколько капель лимонного сока. Почистив этим составом зубы, тщательно прополощите рот водой комнатной температуры.

Не разгрызайте орехи, не ешьте очень горячую или очень холодную пищу, не перекусывайте нитки, ковыряйте в зубах иголкой, так как ею можно повредить не только слизистую оболочку десны, но и эмаль зуба, вызвав развитие кариеса. Лучше пользоваться деревянной или костяной зубочисткой.

Перед сном всем советуем останавливать биологический процесс старения тела, тормозить старение клеток. Для этого нужно как бы свертывать время назад. Лежа в постели вы должны вспомнить свой прошлый день до мельчайших подробностей, но только в обратном порядке - от вечера до утра. И обязательно перед сном попросить прощения у всех тех, кого обидели вы, и простить тех, кто обидел вас.

Проснувшись утром, произнесите глядя на себя в зеркало: "Я самая(ый) красивая, я самая счастливая, у меня будет все хорошо. День мой пройдет прекрасно. Я все успею и сумею сделать правильно."

Можете в эту формулу добавить все, что хотите. В конце дня, когда вы возвращаетесь с работы, не спешите бросаться в домашние дела. Найдите пять минут, пообщайтесь с водой. Став под душ или лежа в ванной, произнесите и прочувствуйте состояние растворения в воде, вода, я сливаюсь с духом воды. Омой меня, вода, смой все ненужное". Постарайтесь мысленно представить, как вода омывает вас снаружи и изнутри, промывает каждый орган. И сразу почувствуете себя бодрой, усталость уйдет, и вы сможете сделать намного больше в вечернее время.

Упражнения с шариками ци гун помогают добиться уравновешенности и укрепляют весь организм.

Чтобы они проявили свое оздоровляющее действие, их нужно перекатывать в руках. При этом возбуждается ладонь как особая область тела и как рефлексная зона.

БЕСПЛАТНОЕ ПРИРОДНОЕ ЛЕКАРСТВО

После 35-40 лет с того момента, когда большинство людей переходит к антиприродному образу жизни, становится малоподвижным, питается по обязательному калорийному грехразовому (не дай бог - пятиразовому) графику независимо от желания организма (проголодался или нет), то в нем начинают накапливаться токсичные вещества, завалы в желудочно-кишечном тракте, камни в печени, надпочечниках, желчном пузыре - основы будущих многочисленных и разнообразных болезней в теле и на теле.

Эффективно избавиться от них помогают чай, отвары и настои из сотен видов местных трав, растений и натуральной шелухи. Но люди инертны, зацелены на модных лечебных и нездоровом образе жизни, кроме индийского чая, врача, дорогостоящих лекарств, а в последние годы - целителей-экстрасенсов, ничего знать не желают. А многие бедны. Поэтому всем без исключения (поскольку вы потенциально больны) предлагаю апробированное на себе и моих друзей бес-

платное лекарство, всегда имеющееся под руками и на сто процентов не имеющее противопоказаний.

Рецепт: ежедневно утром натощак (именно на голодный желудок) пить 1 стакан обыкновенной воды (большинство желательнее прокипяченную, горячую, но не обжигающую, только некоторым - холодную) в течение 20 дней. Затем сделать перерыв 7 дней, после чего снова продолжить цикл. И так в течение всех 6-7 месяцев осенне-зимнего сезона (время ИНЬ), когда организм ваш отдыхает одновременно с природой, требует очищения до весеннего пробуждения (время ЯН) и новой деятельности.

Только, пожалуйста, не ленитесь и не забывайте первым делом пить воду сразу после пробуждения, а затем до завтрака делайте другие свои дела. Результат вас ошеломит уже через месяц: вы начнете избавляться от всех прямых и косвенных болезней, вызванных вашими зашлакованным организмом, посвежете и помолодеете.

ВРАЧУЕТ КАРТОФЕЛЬ

Несколько рецептов использования картофеля при распространенных заболеваниях.

При отеках рук и ног очистите картофель, натрите его на терке, приложите кашицу к отечным местам и держите 15-20 минут. Хорошо обмотайте компресс хлопчатобумажным полотном или марлевым полотенцем.

При гипертонии после очистки 4-5 картофелин хорошо промойте, залейте 0,5 л воды, прокипятите в течение 15 минут, охладите, процедите. Пейте отвар по стакану за полчаса до еды. Полезно есть также печеный картофель "в мундире".

При остеохондрозе обезболивающим действием обладает компресс из тертого сырого картофеля с медом. Этот компресс держите на больном месте не менее часа.

Свежий картофельный сок принимают при изжоге, тошноте, гастрите, хронических головных болях. Пейте картофельный сок по 1-2 стакана 2-3 раза в день: первую дозу - натощак, вторую - за полчаса до обеда, третью - за час перед сном. После двухнедельного лечения делайте перерыв на 6 дней и повторите курс лечения, но пользуясь уже половинной дозой сока.

Сок сырого картофеля хорошо очищает организм. В смеси с лимонным соком и соком сельдерея он отлично справляется со шлаками. 3-4 ложки сока сырого картофеля ежедневно помогают при нервных расстройствах.

А. СТЕПАНЕНКО, врач-диетолог.

Женские проблемы КАК ПОМОЧЬ СЕБЕ

Одна из основных причин варикозно-расширения вен - малоподвижный образ жизни. Предрасполагают к нему также болезни сердца и печени

душки стопами ног. При тучности очень важно снизить свой вес, который усугубляет варикозный застой.

Безусловно, чрезвычайно важна и диета. Избегайте сладкого и жирного. Особенно полезны продукты, содержащие витамин Р (рутин), которого много в гречневой крупе, в белой части кожицы апельсина и их корках, в лимоне, грейпфруте, черноплодной рябине, черной смородине, в вишне, в хрене и в петрушке, в капусте и моркови, но особенно в черной редьке и морской капусте. Полезен и яблочный уксус, которым наряду с морковью так увлекаются американцы. В стакане воды размешивают 2 чайные ложки уксуса и пьют 1-2 раза в день.

Помогают от застоя венозной крови в голених и такие водные процедуры, как контрастный гидромассаж: топанье ногами в двух больших емкостях с водой, причем в одной емкости находится очень теплая вода (60-70), а в другой - холодная. Потопав вперед, через 1-2 минуты разворачиваетесь и топаете назад так, чтобы голени все время были то в горячей, то в холодной воде.

А если уж начались атрофия кожи и подкожной клетчатки и изъязвление - нужны компрессы.

Наиболее эффективным для смазывания кожи является мумие (раствор в пропорции: 2:40, то есть 2 г мумие на 40 мл сока алоэ). А компрессы можно делать и с мазью из корней лопуха на подсолнечном масле (40 г на 100 мл), листьев подорожника, сельдерея, с вытяжкой из семян конского каштана, из которого делают известные препараты эскузан, венитан. Полезен и чеснок, даже в натуральном виде, - по 1/2 дольки 2 раза в день на закуску. Он способствует рассасыванию тромбов и профилактики атеросклероза.

В. СЕРГЕЕВА.

ЧЬИ "НОЖКИ" ЛУЧШЕ?

В стране развернулась очередная дискуссия на тему: "Вредны ли для здоровья куриные окорочка, любовно называемые в народе "ножки Буша"?"

Наши куры, в отличие от американских, экологически чистые. Никакой "химией" их не кормят. Так что лучше покупать наших... Все вредные вещества, которые есть в окорочках или ножках, уйдут, если курочку хорошо проварить или прожарить.

Это достаточно распространенное заблуждение, что при длительной термической обработке исчезают вредные вещества. Выварить их невозможно. Более того, многие химические компоненты "равнодушны" к высоким температурам. Обычно вредные вещества концентрируются в костной и жировой ткани. Прежде всего с курицы нужно убрать всю кожу и видимый жир, особенно с нижней части брешка. Не стоит варить бульон из куриных ножек. Ноги кур - это работающие мышцы, а именно там скапливается молочная кислота. Для диетического бульона больше подойдет грудка.

Говорят, что американцы импортируют нам "ножки Буша" потому, что в них темное куриное мясо. Сами же они едят только белое, полезное - грудки.

Что полезнее - белое куриное мясо или темное, - вопрос спорный. Самым главным витамином, который содержится в курином мясе, - это В6, именно он снижает риск возникновения сердечной коронарной недостаточности. Так вот в 100 граммах куриной грудки содержится 0,18 мг В6, в курином бедрышке - 0,19 мг, а в темном мясе, то есть в ножке - его больше всего - 0,31 мг. В то же время в ножке больше холестерина - 58 мг на 100 г продукта, в грудке меньше - 52 мг. Поэтому для лечебного питания рекомендуется белое куриное мясо.

СОЛЕННЫЙ ОГУРЧИК ПЕРЕД БАНЕЙ

Иногда после бани ощущается какая-то вялость, разбитость. "Перегрелся", - думаете вы. На самом же деле вместе с потом мы теряем в бане очень много соли. От этого солевого дисбаланса и наступает упадок сил, вялость. Могут даже появиться неприятные ощущения в области сердца. Как избежать всего этого? Перед посещением бани нужно съесть чего-нибудь солененького - немного соленой рыбы, или соленый огурчик, или соленых орешков. Словом, чуть-чуть наполнить организм солью. И тогда, потев, вы не лишите себя необходимого количества соли. А после бани будете чувствовать себя великолепно - легко, бодро, полным сил.

Ну а в бане можете пить и чай, и квас, и пиво. Все это пойдет вам на пользу.

Мужские проблемы

ПОПРОБУЙ РАЗОБРАТЬСЯ

Представление о том, что импотенция начинается с головы и виноват в ней неправильный эмоциональный настрой долго владело умами. Теперь слабость сильного пола все чаще объясняется всевозможными неполадками и сбоями в работе внутренних органов.

О каких же недугах может сигнализировать импотенция? Лидируют в списке нелады с психикой, невротические расстройства, депрессии. Частые причины сексуальных расстройств - сахарный диабет, алкоголизм, наркомания, нарушения обмена веществ. При этих заболеваниях страдает рефлекторная дуга, обеспечивающая эрекцию.

Проблемы с потенцией иногда появляются после травм или заболеваний спинного и головного мозга. Нередко нарушение эрекции - первый симптом инфекционного поражения, травмы, опухоли, эпилепсии или болезни Паркинсона.

Заметно снижается половое влечение на фоне недостаточности мужских половых гормонов либо при избыточности женских.

Атеросклероз и другие болезни сосудов тоже грозят импотенцией. Дело в том, что подобные расстройства препятствуют нормальному притоку крови к кавернозным телам полового члена. На эрекцию влияют лекарственные препараты, антидепрессанты, транквилизаторы, препараты, которыми лечат гипертонию, и те, которые понижают желудочную секрецию.

За сексуальными неудачами иногда скрываются

воспалительные заболевания предстательной железы, уретры, мочевого пузыря и яичек.

Как разобраться в причинах импотенции?

Чтобы исключить урогенитальные заболевания, нужна консультация уролога или андролога, УЗИ, сдача анализов крови и спермы, взятие бактериологических мазков. Если есть подозрение, что ваша проблема связана с гормональными нарушениями, обратитесь к врачу-эндокринологу. Лабораторная диагностика может установить уровень того или иного гормона в крови.

Современные методики позволяют определить количественные и качественные показатели кровоснабжения полового члена. Для этого же цели назначаются функциональные пробы. В кавернозные тела полового члена вводят сосудорасширяющие лекарства.

Исключить заболевания спинного и головного мозга, а также периферических нервов поможет врач-невролог.

Оценить психическую составляющую сексуального расстройства должен психотерапевт, сексолог или психиатр. Для этого используется беседа с пациентом, различные методики психологического тестирования.

В 90% случаев эрекцию можно восстановить.

Сексуальные неудачи - не обязательное приложение к возрасту.

Медицина способна помочь даже тем, кому за восемьдесят. Поэтому к половому бессилию надо относиться как к недугу временному и излечимому.

ЖИТЬ ПО ЗАКОНУ - ЧЕМ СТАРШЕ, ТЕМ МОЛОЖЕ

Да, надо жить. И постараться это делать с удовольствием, наслаждаясь отпущенным для этого временем, сознавая, что лекарство от всего находится в нашей душе, которую можно закабалить, а можно и освободить. Если сумеем выпустить на волю нашу духовную энергию, то сможем направить ее на высокие цели собственного создания, психологического здоровья. Свободной душе будет легче принять себя со всеми слабостями и недостатками, а значит, и других. Все начинается с себя. И жить надо сегодня, сейчас.

Самомассаж для долголетия.

Ежедневно выполняемый, он смягчает мышцы и увлажняет тело, укрепляет здоровье, служит косметическим целям и замедляет процессы старения организма. Его эффективность зависит от следующих условий:

- полное расслабление и ощущение покоя во время массажа;
- точное воздействие на определенные участки тела;
- движения должны быть мягкими, плавными, медленными и естественными;
- дыхание - легкое, раскрепощенное, вдохи и выдохи мягкие, медленные, ровные и длительные. Начните с 9 движений на каждое упражнение, затем постепенно увеличьте их до 36.

В начальный период массаж выполняется посредством прямого контактного воздействия на участки тела. Когда придет умение, прикосновение могут быть предельно легкими ("прикосновение как будто есть и словно его нет"), либо массаж выполняется движениями руки без контакта с кожей.

Начинается массаж с "сухого умявания". Выполняется утром, сидя на кровати, сразу же после пробуждения открытыми ладонями снизу вверх. Затем приступают к комплексу.

Самомассаж внутренней части рук. Разверните левое предплечье наружу и выполните серию растираний правой ладонью, направляя движение

вверх. Выполните то же самое, используя другую руку.

Самомассаж внешней части рук. Разверните левую руку ладонью вниз

и выполните серию растираний правой ладонью, начиная движение от шеи и направляя его сверху вниз.

Самомассаж грудной клетки и живота. Расположите правую ладонь между ног и выполните серию растираний груди и живота, плавно передвигая ладонь двумя движениями сверху вниз. Выполните то же самое, используя другую руку (левой - по часовой стрелке, правой - против).

Самомассаж ног. Соедините

руки большими пальцами на левом бедре и выполните серию растираний, плавно передвигая ладони от бедра до ступни. Затем выполните то же самое, но уже на другой ноге.

После окончания самомассажа нужно лечь на бок и выполнять круговые движения языком, продуцируя тем самым образование слюны, которую следует проглотить тремя маленькими глотками.

Юрий РАЖЕВ.

МУДРЫЕ ЗНАНИЯ О ВРЕДЕ ИЗЛИШЕСТВ И СТРАСТЕЙ

В китайском языке слово "здоровье" имеет много смыслов, один из которых - жизнечность. Вот какие рекомендации дает нам древняя китайская медицина.

ДЕСЯТЬ ИЗЛИШЕСТВ, ВРЕДЯЩИХ ЖИЗНЕННОСТИ:

- чрезмерная ходьба вредит ногам;
- долгое стояние вредит костям;
- продолжительное сидение вредит крови;
- избыточный сон вредит кровообращению и телесному здоровью;
- постоянное рассматривание семян и духу;
- долгое слушание вредит почкам;
- долгие разговоры вредят дыханию;
- тягостные размышления вредят селезенке и желудку;
- обильная еда вредит сердцу;
- сексуальные излишества вредят спинному мозгу, укорачивают жизнь.

СЕМЬ СТРАСТЕЙ, ВРЕДЯЩИХ ЖИЗНЕННОСТИ:

- сильная радость вредит производящей силе;
- гнев вредит сердцу;
- печаль - печени;
- жадность - легким;
- чрезмерный страх вредит почкам и желчному пузырю;
- любовная страсть - духу;
- сильное желание - желудку.

Подготовила Дарима ЭРДЫНИЕВА.

болоо лэн. Залуу хүбүүнэй эрдэм тургуулняа үргэлжлүүлхыс хүсэхэдэнь, колхозой хүтэлбэрлэлгшэд түрүүшээр тэрэниие табиха дуррагүй байба. Энэньшье таи-халтай бэшэ ойлэй. Эрхим бэрхэ ажалшанаа хэн табиха дуратан байхаа даа? Ажакын хамтын суглаан дээрэ олонхиин дуугаар тэрэниие табихыс шийдхэбэ.

Шираб Будаевич дурсан хооронг. БУРЯАДАЙ дуу, хатаран оркестрэй артистаар хүдэлхэеэ ороо лэн. Ансамбль түрэл арадайнгаа дуу, хатаран оронойнгоо бүхы газар шотагуудай арад түмэниие танилсууладаг байгаа. Тэдэ жэлүүдтэ Буряад ороной искусствын түлөөлэгчид Алас-Дурна дүгэй хизаар, область, олон автономитэ респу-бликануудаар, Казахстан ба Дуида Азини союзна рес-публикануудаар гастрольдо ябаа лэн. Тиин 1959 ондо Москвада үнэргэгдэһэн Буряадайн литература ба ис-кусствын II декадада ансамбль эдэбхитэйгээр хабаадаба. Энэ амжалтада хубитаяа оруу-лалсанынгаа түлөө Цыбен-Шираб Будаевич БМАССР-эй Верховно Советэй Прези-

Аха нүхэр тухай үгэ

вичин хүдэр томо бэстэй, түхэрэи сагаан шарантай, ялаалхан хурса шодотэй, үнэн сэхэ зантан, уян зөөлөн сэдхэлтэй, хонш хурса үгтэй, зондо тунахаха гэжэ ябадаг хүн юм даа. Нимэ хүниие зонойл хүн даа гэжэ хэлсэдэг гэшнэ. Зүүн СИБИРИЙН соелон институтда гурахадаа, арад театруудай режиссероин мэргэжэл шудалжа Уран найханай дээдэ эрдэмтэй болонон мэргэжэлтэ бүхы Буряад орон соогуураа ябажа, зоной байдалтай, ажал хэргүүдтэй бүри дүтөөр танилсахыс хүсөө лэн. Тиигэжэ 1971 оной намар «Буряад үнэн» сонинной фотокорреспондентээр хүдэл-жэ захиалба. Хурса хэрхо хараса, гоё найханые ойлогохо мэдэрэл, гэрэл зурагай байгуулга, шэнэ юумэ бэдэрэлгэ - эдэ бүхы шэн-

хуудануудта барлагдаа, теловидеонээр харуулагдаа, түүхэдэ мүнхэлэн габын Х.Намсараевай нэрэмжэ буряад драмын академич театрай гастролээр Москва ошоходонь, Монгол орон аяншалхадань, Цыбен Будаевич эдэ бүгэдэниһөө репортажидыс хээ лэн. Улаан-Батор МНРП-гэй ЦК-гай Генерал-секретарь Юмжагийн Цеден-түрүүтэй бүхы Политбюро гөшүүдэ зүжэг наада харгалхалуунаар угтахан байгаа. Буряад Республикын соёл үдэрнүүдэй Украинада үнэргэгдэлгэ, Совет ороной тийна ба совет хүтэлбэрлэгшэдэй, Россин түрүү президент Борис Ельцин Улаан-Удэдэ ерэлгэ, ехэ суглаанууд, хайндэрнэ Буряад орондо хабаатай

АЛТАН ТООНОТОО ДУРДУУЛЖА ЯБАНАМ

ЖЭВХЭЭНЭН буураа баабан ташаа гэнэ. Хөлгө хатан эхэ үргэсэн Шэгэ мөжын Хөлгын аниматан Түрөбхэйн шотага тоонтоон, харгана угтай Будын Цыренжабтан зон нүүхэдэ хүндтэй айлбанхан юм. Эбтэй эсгэн энэ малша бүдэ турбан эрдэнийн тоогоор үхиюүдтэй болоо лэн. Цыбен-Шираб гэжэ нэрэ тэй хоёрдохн хүбүүниинь 1932 ондо, бишнэ жэлдэй нага хада гараад байхада, алтан дэлхидэ мүнхэлэн намтарган.

Ц-Ш Цыренжапов Улаан-Удын хүтэжэмэй үнэмшида гурахаан ороо лэн. Хүтэжэмэй үгэ бэйнтгэ гураагүй, ноогонше мэдэхгүйн хүбүүндэ гурахаан хүнэр хүндэ бааб даа. Хэды ядалдаанше наа, тэрэ үсэд нэгтэрүү зантан, зориг эхэгэй байханаа харуулажа, багшанарай туналамжа, дэмжэлгэдэ хүртэдэг лэн. Арадан инстру-ментүүдээр заадаг багшань Сергей Сергеевич Архипов хуууе гэртээ дууджа, шэнэ материал шудалхадань тунадаг багшаа. Хүтэжэмэй багшанар Сергей Лазаревич Балдаев, Ардан Федорович Зонхов, хүтэжэмэй үнэмшини директор, чуваш ябанан Екатерина Дмитриевна Прозорова гэгшэд энгэрхи дулаахан үгөөрөө, туналамжа дэмжэлгэртэ залуу хүбүүнэй саананхи хуон зяандаа эхэ нүмэ үзүүлэн юм. Бүдүүн аяатай духовон инструмент болохо фагот дээрэ наададаг лэн. Ушамшицаа дүүргэхэдэ, оркестрэй артист болобо. Түрэлхидын үнэсгэ худалдажа, фагот абажа үгөө бэлэй.

диүмэй Хүндэлэн грамотаар шагнагдхан байгаа. Эндэ тэрэ гэрэл зурагуудыс буулгалтан арга шадабарнда гураажэ, саашадаа энэ мэргэ-жэлэйнгэ абьяас охинодо аоглан байгаа бшуу. Энэ шунал абьяасын булжа, 1963 ондо Ц-Ш Цыренжапов Улаан-Удын телестудияа хүдэлхэеэ ороод, оператораар, режиссероин ассистентээр, кинофото-репортажероо ажаллахадаа, шэнэ апаратурануудыс шудалжа, гэрэл зурагуудыс абаха, киносюжедуудыс буулгаха талаар мэргэжэл шадабарна улам мүнхэн, нарыжуулан байха.

Манай аха нүхэр хүн бөөр хүдэр, хүндыс гэжэ нонор, ухаан бодол түгэс гэшнэ даа гэжэ дүмэр нүхэдэнь хэлсэдэг юм. Үгэхооронше, Цыбен Будаевич республикын хүтэлбэрлэгшэд фотожурналистын ажалыс үндэрөөр сэнгэжэ, ТАСС-ан фотокорреспондентээр дэбжүүлэ лэн. Эндэ Цыбен Будаевич Буряад Рес-публикага бүхы оронойнгоо арад түмэндэ тобиносо харуу-лан байгаа һүүлэрнэ тэрэ республикын томо эхэ сонин-нуудта - «Правда Бурятии», «Бурятия» газетэнүүдтэ фото-корреспондентээр хүдэлхэдөө, ябаагүй газар шотагуудын хомор байха. Бүхэсоюзна бариманууд болохо БАМ-ан, Гусиноозерскын ГРОС-эй бариманууд дээрнээ Цыбен Цыренжапован буулганан фоторепортажнууд, ажалан багшануудан, соелон ба искусствын ажал ябуулагшадан аадарта хэргүүд тухан фотоочеркнууд газетэнүүдн

жэ шанарнуудан ашаар Цы-бен Будаевич Цыренжапован буулганан гэрэл зурагууд үнэн зүй, тодо нонор, ами бүхы мэргэжэлэй ажал-шадые, соелой ба искусствын ажал ябуулаг-шадые тобиносо харуулажа шададаг гэ-шнэ.

Хоёр жэлнээ үлүү саг соо «Бу-рьяад үнэн» хүдэлжэ, оорос маягтан, онсо оорын харса-саган, бусаднаа шамгарма тухэл шижэгэйгэрү зурагуудыс буулгахадань,

Хэдн жэлн урда тээ доор үбшөлжэ, нага баран найханашага нүхэр - багш ажалан ветеран Роза Икентьевнатыа хамта Цыбен Будаевич алтан шагай Аркадин хууууэ томо болохо дээдэ нурууны дуургуулаа Мунсо Цыбен Будаевич хүбүүн Алдшооо үргэс харалсажа багдэг.

Алтан тоонтоо дурауу-эхэ, эсэгынгээ нангин галыс сахижа ябадаг Цыбен Шираб Будаевич эдэ үдэрнэ 70 наһанайнгаа дабаа даба Тиймээс аха нүхэртөө сарг-сэбэр ябахыень хүсэхэ, ута-удан жаргал эдэхыень үр-байнабди.

үйлэ хэргүүд Цыбен Будаевич фотообъективтэ оро-рогдонгүй үлөөгүй бай-Зохёохы ажаалдаа амжа-туйлаһанайнгаа түлөө со-журналистикын ветеран Цыбен-Шираб Будаевич ме-медальнуудаар, Хүндэлэн гра-грамотануудаар шагнагда-гадна, «Буряадай АССР» со-соелой габыята хүдэлмэ-лэгшэ, «Россин Федератив-соелон габыята хүдэлмэ-лэгшэ» гэгшн хүндэтэ нэ-нэргэнүүдтэ хүртэлэн алдар-Ажабайдалдаа олоно бүхы юумэни алтан дэлх-үргэмжөөр, арад зоной дэ-жэлгээр, аба, эжын буяны туулагдаа гэгдэ нагашаб, а-аха нүхэрнэй дурсана.

Мэдэжэ фотожурна-ажалан ветеран Цыбен-Ш Цыренжаповай буулганан фотозурагуудай «Түрэл Бур оронойн» гэгшн худонин вы-кэ мүнөөдэр хүдэри 3 с Ц.Самшилован нэрэмжэтэ зураган музейн тапхим нэгдэхэ.

Бата-Мүнхэ ЖИГЖИ журн-ЗУРАГУУД ДЭЭ Ц-Ш.Б.Цыренжапов; СССР Министрнүүдэй Совет Түрүүлэгшэ Н.И.Рыков (зүүн гарһаа хоёрдохон) республикын хүтэлбэрлэгшэдэй дунда; Буряад уран зохиолшодой делегат Ц.А.Жимов; Ц.Б.Цырендорж; Ц.Б.Цыренжапов КНР-ниссэл Пекин хотын тал дээрэ.

Мэдэжэ фотожурна-ажалан ветеран Цыбен-Ш Цыренжаповай буулганан фотозурагуудай «Түрэл Бур оронойн» гэгшн худонин вы-кэ мүнөөдэр хүдэри 3 с Ц.Самшилован нэрэмжэтэ зураган музейн тапхим нэгдэхэ.

Мэдэжэ фотожурна-ажалан ветеран Цыбен-Ш Цыренжаповай буулганан фотозурагуудай «Түрэл Бур оронойн» гэгшн худонин вы-кэ мүнөөдэр хүдэри 3 с Ц.Самшилован нэрэмжэтэ зураган музейн тапхим нэгдэхэ.

Мэдэжэ фотожурна-ажалан ветеран Цыбен-Ш Цыренжаповай буулганан фотозурагуудай «Түрэл Бур оронойн» гэгшн худонин вы-кэ мүнөөдэр хүдэри 3 с Ц.Самшилован нэрэмжэтэ зураган музейн тапхим нэгдэхэ.

Мэдэжэ фотожурна-ажалан ветеран Цыбен-Ш Цыренжаповай буулганан фотозурагуудай «Түрэл Бур оронойн» гэгшн худонин вы-кэ мүнөөдэр хүдэри 3 с Ц.Самшилован нэрэмжэтэ зураган музейн тапхим нэгдэхэ.

Мэдэжэ фотожурна-ажалан ветеран Цыбен-Ш Цыренжаповай буулганан фотозурагуудай «Түрэл Бур оронойн» гэгшн худонин вы-кэ мүнөөдэр хүдэри 3 с Ц.Самшилован нэрэмжэтэ зураган музейн тапхим нэгдэхэ.

XVII ЖАРНАЙ УЯН ХАРА МОРИН ЖЭЛ

ЗУНАЙ ЭХИН ХҮХЭГШЭН МОГОЙ НАРА

Буряад литэ	23	24	25	26	27	28	29
Европын литэ	3	4	5	6	7	8	9
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабаа Нара понед.	Мягмар Марс вторник	Лагда Меркури среда	Лурдэ Юпитер четверг	Баасан Солбон пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран воскр.
Үнгэ Үдэр	хара бар	харагшан туулай	хүхэ луу	хүхэгшэн могой	улаан морин	улаагшан хонин	шара бишэн
Мэнгэ	8 сагаан	7 улаан	6 сагаан	5 шара	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара
Луудал	модон	хиц	гал	шорой	түмэр	огторгой	улан

Гарагай 4-дэ хуушанай 25 (июнин 5) Хандамаанарай үдэр.

Хүхэ луу, 6 сагаан мэнгын, галда хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, бурхан, сахюуса, тэнгэри, лусууд тахиха, Аюушын нахил хүртэхэ, замда гараха, нүүхэ, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, үзэгтэ хураха, зурхай шудалха, наһа утадхагын ном уншуулаха, эм найруулаха, тараг бэрхихэ, айраг халааха, үрэнэ таряа гэр бариха, хубсаһа эсхэхэ, охсо, шэмэг гоболтынь хэхэ, дайсание болон ада шүдхэр номгодохо, нүгэлөө наманшааха, наһа барагшые хүдөөлхэ (луу үдэрэй заһал хуудалда) мотын үйлэнүүдтэ һайн. Зүгөөр далаага абаха, шэрдэг бүрихэ, онгосо, тала дархалха, хүүргэ, модон тээрмэ

бариха, шуһа ханаха, төөнхэхэ, хүниие тулааха, мал үүсэхэ, ном оршуулаха, юумэ бузарлаха, хүниие үзэн ядаха мотын үйлэнүүдтэ муу. Бэри тухай дасанһаа асууха гэнэ.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, нюсэһэй хараа муудаха.

Гарагай 5-да хуушанай 26 (июнин 6).

Хүхэгшэн могой, 5 шара мэнгын, шоройдо хуудалтай үдэр. Номлол хэхэ, тэрэниие шагнаха, бурхан, сахюуса тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, лусууд тахиха, дасан (дуган), сэргэ бурхан арамнайлаха, ном оршуулаха, тангаригаа болуулаха, эльбэ, ада шүдхэр, һаад тодхор дараха, тараг бэрхихэ, айраг халааха мотын үйлэнүүдтэ һайн. Гэбшые замда гараха, үхэр худалдаха, андалдаа хэхэ,

хубсаһа эсхэхэ, шэрдэг бүрихэ, газар малтаха, модо отолхо, гэрнээ хэрэглэл гаргаха, гүрэм уншуулаха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, хэрүүл үүсхэхэ, газар хахалха, үрэнэ ногоо тариха, шулуу шорой хуудалгэхэ мотын үйлэнүүдэ хорюултай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, зол ушарха.

Гарагай 6-да хуушанай 27 (июнин 7).

Улаан морин, 4 ногоон мэнгын, түмэртэ хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, үргэл үргэхэ, бурхан, сахюуса, лусууд, тэнгэри тахиха, бурхан бүтээхэ, арамнайлаха, замда гараха, номлол хэхэ, далаага абаха, хубсаһа эсхэхэ, эм найруулаха, үгэлгэ үгэхэ, шуһа ханаха, төөнхэхэ, буян үйлэхэхэ, урлалгын эрдэмдэ хураха

мотын үйлэнүүдтэ һайн. Гэхэ зуура эд хүндэ үгэхэ, мал үүсэхэ, хони хурьга хүндэ үгэхэ, худалдаха, үхибүү хүндэ оруулаха, бага хүүгэдые гэрнээ холо эльгэхэхэ, бэлбэлэн хүнэй гэртэ орохо, үһсэе угааха, хубүүдые сэргэгтэ үдэхэхэ, сангарил хураха, маани сахиха, бэри буулгаха, хурим түрэ хэхэ мотын үйлэнүүдэ сэргэй. Наһа барагшые хүдөө табиха асуудалаар дасанда хандаха гэнэ.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, амгалан тэнгэри байдлага һайн.

Гарагай 7-до хуушанай 28 (июнин 8).

Улаагшан хонин, 3 хүхэ мэнгын, огторгойдо хуудалтай үдэр. Лусууд буудалтай үдэр. Могой нарада хонин үдэр ушархадаа, тон муу, модон хойи үйлэнүүдэ. Иймэ үдэр алибаа һайн үйлэ үйлэдэлтэй, муу хойшолонтой байха гэдэг. Илангаяа бэри буулгаха, наһа утадхаха, үрэнэ таряа тариха, адууһа мал абаха, нэрэ солодо хүртэхэ, гэр балгааһа бодхоохо мотын үйлэнүүдые онсо сээрлэхэ шухала.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хэрүүл шууян, тэмсэл болохо.

Гарагай 1-дэ хуушанай 29 (июнин 9).

Шара бишэн, 2 хара мэнгын, уһанда хуудалтай үдэр. Могой нарада бишэн үдэр тудахадаа, тэрсүүд гэхэ гү, али тон муу, харша үдэр гэгдэдэг. Иймэ үдэр ямар нэгэ һайн үйлэ үйлэдэжэ болохогүй, тон муу хойшолонтой байха гэдэг. Илангаяа шэнэ гэр барижа, бэри буулгажа, дасан (дуган) барижа, замда гараха, үрэнэ таряа тариха, нэрэ алдар олохо, мал адууһа сутлуулжа, хэшэг далаага абажа болохогүй.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, хүнэйһэн зайлажа төөрхөхэ.

ТҮҮХЫН ХУУДАНА ИРАҺАНДАЛ

Буряад нотагайниин соелой гуламта шэ Буряад драмын театрта «Хойто шадда уулахабди» гэрэн зүжэгые хэ, зүрхэ сэдхэхэни эхэ хүдэлөө һэн. Хэдэмни баяр, жаргалшые халая. Ерээд түрэл арадтаа, түрэнэ дайдаа шаджа эрхэдэ, хамагай түрүүн «Дамдин» хараад, түүхын хуудана иража шэнгэни болоо һэм. Тэрэниһээ хойшо шаджага табиган олон зүжэгые харааб «Тайшаагай ташуур», «Чингис хаан» мэтэ зүжэгүүдые харааха, тэрэ сэг байдал эли тодоор харуулагдана. Арал тэмсэлэй, жаргалай аргагүй эхэ үжэл олгоно. Ондоо зүжэгүүдынь эдэ эхэ эсэгэ, үри хүүгэдэй гэхэди харилсаа холбоо, инэг дуранай гэхэ хайра харуулан байдаг.

Иолон дурдахада, «Толдойн хүбүүн» «Хүгшэд хадамда гаран алдаба», «Хэ наран» гэхэ мэтэ зүжэгүүд соо хүн гэрэнэй амидаралтай холбоотой хуудал бии. «Төөригдэһэн хуби заяан», «Тө нанандаа уулахабди» гэрэн зүжэгые харааха, хоридохи зуунай гал соо буряад арад нимэ зоболонго сэг үүсэхүүдэ гэхэ ойлгохоор байна. Гүрэн хатуу шэрүүн байдалһаа боложо, шэлжэ төөрһөн, үри үндэһөөрөө шаджа үүсэхэлэн зоболонгой тамые үзэжэ буряад арад өөрыгөө зоригжуулжа адууниин «Наян Наваа» гэрэнэ ааб байдалһан зүжэгүүдэй зохёолуудынь гэрэнэ һаа, мүнөөнэйхи шэнгэ сэдхэхэ могой һэм.

Эрэгдэһэн хуби заяан, хойто наһандаа шаджа гэрэнэ тохёолдохол байна ха мүнөө сагта төөрһөн хуби заяатай, эсэгэ алдаһан, уг гарбалаа мэдэхгүй, хэ, тулижа үндэһэн зон олон. Энэ яра, наһа боложо, уг гарбалаа, ёһо заншалаа, маргана гэжэ ханахаар. Жэйхэни хүнэй абари зан бурхан сэдхэлтэй шотой.

Энэ гэрэнэ ганса эрдэм мэдэхэдэ хураад, болошохо бэшэ. Дүрбэн тэгшэ байха мотой, ямаршые хүндэ шанарай асуудал шаджа. Бүхэ буряад нотагайниин соёл үүсхэлгын ажалтан нэгэн зорилгоор гэрэнэ түрэл хэлэн, ёһо заншал дээрэ үүсхэлэн ябал гэхэ хэлэхэ байнаб. Иймэй нүхэд һайхан удха шанартай наадажа, үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ гэрэнэ туһа хүргэнэ. Театрай табиган үүдэтэ ходо ошобол, үгышые һаа театрай гэрэнэ урижа, хэшээл соносожо бэри ашагтай байха байна.

БАТАЖАРГАЛАЙ СЭРСЭГМАА.

Үнгэрһэн зун Зэдын аймагай Дээдэ-Үшөөтэй тосхондо ажаһуудаг нагасымни хүбүүн Аюушев Амурай (Александрай) Ариона басаган хадамда гараха боложо, түрэ хуримда ошожо, найр нааданда хабаадалсаһан, үни холын уулаагүй олон түрэл түхэмүүдтэйгээ, үетэн нүхэдтэйгөө золгожо, зоргон соогоо сэнгэжэ ерһэн гэршэб. Нэгэ ноһиниин гэхэдэ, хээлитэй, түрэхээ дүтэлжэ ябаһан Арионамнай түргэн зуураар больницада орожо, бэригүй хурим болошоо һэн даа.

ЬОНИН УШАР

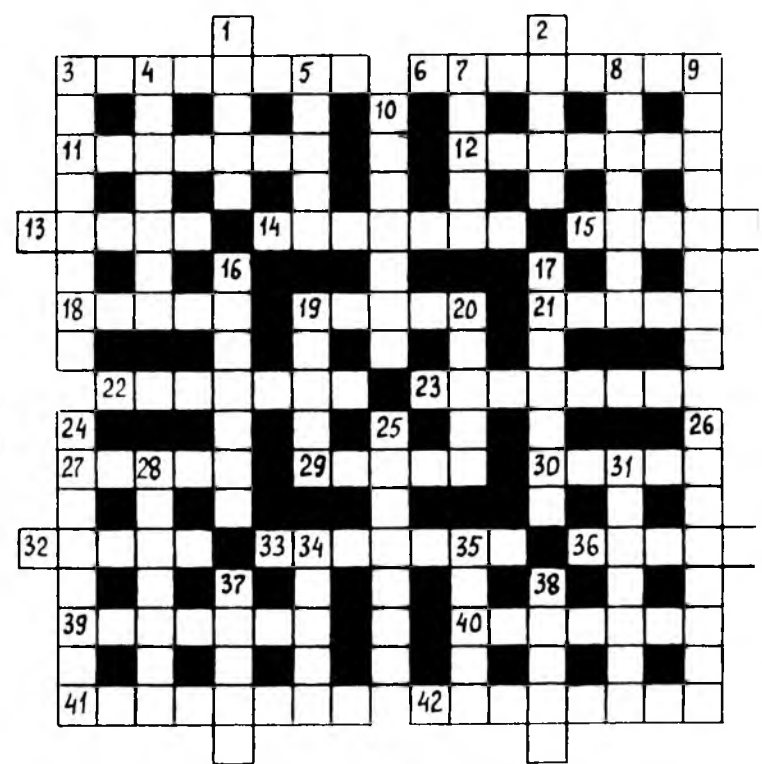
Үнэн дээрэ би энэ хурим-хутаар тухай бэшэ, харин һүүдэнь тохёолдохон ондоо һонин ушар гухай бэшэхэ ханаа һэм. Хуримай һүүлээр, үнишые болонгүй, Арионамнай басага түрэхэ, тэрэнэ Сарюуна гэжэ гоёхон нэршые олгодобо. Зүгөөр гайхалтай, энэхэн заахан басаганмай хамта дээрэ... 26 хургануудтай байшаба! Хүлүүдтэ - 14, гарнуудтаа - 12. Иймэ юумэ гэршые хэн хаана, хэзээ хаража үзөө юм?! Яалтай? Ехэтэ ханаа үнөөн боложо байһан Сарюунамай эжи аба, зарим нэгэн түрэлхидынь һаян сагуудта тэрэнэй үлүү хурганууды абхуулаха гэжэ шийдэбд хаш. Магад зүбшые шийдэ. Хэдэ аймшагтайшые һаань, баарһан, нарай нялха басаганай ерээдүй тухай һанаагаа зобоол юм бээ. Али буруу, хэрэггүй юумэ хэхэ байна гүбди гэжэ баһа гэмшэнэ.

Энэ басаган минн, юрэнхы хүн бэшэ, саанаһаа, огторгойн бурхадүүдһаа үгтэһэн нэгэ захая - тэмдэгтэй гэхэ гү (Буддын шажанай бурханууды дуурьяһан гэе даа), энэ газар дайдаа мүнхэлшэһэн хаш гэжэ хэлэхшые хүнүүд бии. Хэн мэдэбэлэй, хэн мэдэбэлэй... Иймэ хадань, би энэ олоной мэдэмжэдэ гэжэ, «Дүхэриг» газетэдэ бэшэхэ гэжэ шийдэбэб. Мэдэмээрэ бэшэжэрхибэ бэшэб. Хэрэггүй, болохогүй юумэ олон зондо дуулгажа байна гэршэ гүб гэжэ һанахашые ушар болоо. Үнэхөөрөшые, багахан Сарюуна нэгэ удхатайханаар лэ олон хургануудтай байшахадашые болохо. Тэрэнэй аба эжи талһаа үндэр - үндэр зиндаануудтай ламанар олон байһан байна. Дээрэ дурсагдаһан түрэн боложо байхада Байр хүргэнэй эсэгын түрэнһэн аха болохо, Зэдэ голдоо, мүн республика соогошые олоңдо мэдэжэ Санжежаб лама худа урагынь түрүү зэргэдэ эгээ дээдэ захата һуужа байгаа һэн. Сарюунада мяхан түрэлэй хүн болохо Санжежаб ламаһан мүн лэ 20 хурганууд дээрэ тогтоогүй, үшөө үлүү хургануудтай хүн юм гэжэ мэдэгшэбди. Тиймэһээ, Сарюуна, угаа дахажа, нимэ һонингой басаган түршэбэ гү?

Сарюуные минн юрэнхы хүн бэшэ гэжэ заримашуудай хэлэхэдэ, бишые, юундэб даа, манай талһаа байһан, дуулаһан олон тоото ламанары һанаандаа оруулаб. Али нэгэ зариманайнь шуһан, хүнэйһэн гү, али эли-шэди угаа дахалдажа ябаагүй юм бээ гэжэшые бодогдоно. Нэн түрүүн Арионын эсэгэ Амур бидэ хоёрто уг гарбалаараа тон дүтын байһан, үнгэрһэн зуун жэлэй гуша гаран онуудаар орон нотагаа орхижо Түбэд орон руу ошоһон, аграмба зиндаатай (иигэжэ манай нотагта хэлсэдэг һэн) Самбу ламые һанаандаа оруулаб. Тэндэһээ, Түбэдһөө һүүдэ нэгэ дахин амиды мэндэ ябаһан тухайгаа Цагаантай нотаг руугаа мэдэ тэмдэг үгжэ шадаһан байна. Тийгээд лэ дүүршөө, тийшээ тагаала болонһон юм бээ. Энэ мэтэшэлэн бодохо болоо һаа, олон юумэ толгойдо орохо байна даа.

А.АЛЫДЕНОВ.

КРОССВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 3. Совокупность материальных и духовных ценностей человечества. 6. Вечнозеленое травянистое растение с голубоватыми цветами. 11. Сочетание признаков, характерное для какой-нибудь болезни. 12. Торжественное прохождение. 13. Бахчевое растение. 14. Штат США. 15. Древнее название Трои. 18. Отличительный знак на предмете. 19. Укрепляемое на мачте судна полотнище. 21. Задор, увлечение. 22. Столица Гвинеи. 23. Звание высшего командного состава военно-морского флота. 27. Гидрид мышьяка. 29. Тропический плод. 30. Река в Закавказье. 32. Древнерусский крестьянин, земледельец. 33. Исламский пророк. 36. Средневековый монастырь в Армении. 39. Серная кислота, содержащая в растворе окислы азота. 40. Юноша, унесенный на небо Зевсовым орлом (миф.). 41. Один из основоположников советской кинематографии. 42. В царской армии: военнослужащий некоторых отборных пехотных танков.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Большое стадо овец. 2. Рыба семейства сельдевых. 3. Областной центр в России. 4. Беспозвоночное отряда десятиногих ракообразных. 5. Литературный жанр. 7. Курорт в Бурятии. 8. Рассказ, небольшая повесть. 9. Укрепленное место с оборонительными сооружениями. 10. Самая мелкая птица. 16. Тропическая степная равнина. 17. Младший медицинский работник. 19. Плавающее сооружение для перевозки пассажиров и транспортных средств. 20. Воздушное ... - то же, что самолет. 24. Древнегреческий философ, ученик Ксенофана. 25. Умеренный музыкальный темп. 26. Как называли Александра Македонского на Востоке? 28. Областной центр в России. 31. Великий древнегреческий математик. 34. Лист бумаги с печатным заголовком учреждения. 35. «Гараж» самолета. 37. Известный польский композитор, пианист. 38. У греков - Гера, у римлян - ...?

Составил Мартин МЕЛТОНЯН.

ЗАНДАН-ЖУУ БҮРХАН

Манай Буряад-Монгол болоод Зуун дүгнэ арал түмний шүтэх, мургэх гайхамшатаа үндэр эхэ илгээртай, үнэртүүхийн Хүшөө хадаа "Зандан-Жуу" бурхамнай болоно.

Хэдэн жилий урда Национальна библиотекын залсао Зандан-Жууда зориулалт хуралдаан болоо бэлэй. Хүн зонийн олон суглараа хэн Бурхан багшийн Зандан-Жуу энэ дэлхийд дээрлээ буулгаһан гухай, хэнэй юуны буряад дайндаа мориулан гухайн хөөрлөөн болоо бэлэй.

Манай буряад арал зон мүнөө сагта энгэ эхэ эрдэмтэды, зохиолшоды, үндэр шидатан эхэ ламанары түүхэд оруулжа, нэрнүүдынь мунх гэж байна. Жэшэнь: минин түрлэй нотата «Нюуса тобшын» автор Мархаанын дооромбодо Судьимов Доржо Норбасамшиловичтай ударидалаар, нотатай зоний хүсөөр томохон субарга бүтээлдэ юм. «Нюуса тобшо-Зерцало мудрости» гэшы эхин шатын хурашадай программада оруулжа, хурашадые балшар бага наһанһаань заабар - заншалда хургаа һаа, хэды һайн байха юм.

Даширабдан Батожобан «Төөриндэһэн хуби заяан» соом Туваан хамбань хадаа Агван Доржиевай прототип юм. Энэи гухай Батожобаньше, философийн эрдэмт доктор Василий Цыренович Найдиков байһал хүтэйгэ һэн. Агван хамба хадаа Россин түрлэй тала баригһан эрдэмт багша, политик байна гэжэ. Тиймээ мүнөө манай буряад арал нэр түрөөрн өмгөрхөж, үржэ дурсжа, музейнше бүридэжэ байхадань, бидэ баясажа, өмгөрхөжол байнаби.

Мүнөө саг ондоо болоо. Минин бодоходо, энгэрт эмсэмийн хон ямаршы яһанай, ямаршы түрлэй һаа, бүгдэл бурхантай, буянтай болоод! Манай Буряадай залуу хүри - хургуули, училиш, дээдэ университетшынше хурадан, хуудал, басгалт маанһаа үзүү хүтэйгэ болонхон байна.

Би мүнөө бүхэ арал зондо хандихал жэбодоо. Буряадтаһан хүндэй Хамба лама Дамба Аюшевсэгэ, Президент болоод Правительстада, соелой министр Евдокья Будожобан Радаевада, Улаан-Удмын мэр Геннадий Архипович Айдасвада, Буряад оронгойнмай нэгэ байхан Ярууна нотатай бүхэ зондо болоод Яруунын бүхэ лама, хубарануудта ханданаб: «Энэ дэлхэ дээрхи гансахан «Зандан-Жуу» гэрэ холын зах Ярууна нотатаһан залжа, республикынаа түб Улаан-Удэ зөөлгөө һаа, дээрэ бэйгэ юм гү! Мүнөө барихаа байһан ордон гэрынь Улаан-Удэ дээрэ буряад-монгол мая гайһаар, хаана яһаһаа бэрхэ уран дархашуулые урижа,

үгсэхэни гоёор, бүхөөр барихагүй гү? Энэ город дээрэ харууһанше бага һайн байхал! Тийгээл, бүхэ дэлхэи хүн зонь залбарха, мургэхэ болоно.

«Газар дэлхийн галай гуламта Гаутама Буддын хүлэй гшхүүр - Сүмбэр эхэ уулын хүүхэн дээрэ, Сүлгэ далайн олтирог дээрэ Хурмаста гшн эрийн хүйнэ болонхон Хуби паата Гушан гурбан гшнэрибээ Морн гэжэ ерлэн Зандан-Жуу бурханые Монгол, буряад нотатага «Залаһан», - гэд.

Даширабдан Батожобан «Зандан-Жуу бурхан морилоо» гэжэ «Төөриндэһэн хуби заяанай» дүрбэдэхи бүтээг соо 449-дэхи хуудалан дээрэ бэйгэ һэн.

Д.О.Батожобан нүхэр Цыденов Доржо дама 1996 ондо уран зохиолын 75-най юбилей дээрэ 100 доллартойгоор, сагаан һайхан аюуша хадгалгайгаар намда «Зандан-Жуу гай» тон гоо дүрэ уран бэйгэ баря юм.

Энэ ушанһаа-шүнэй бурхамын намайеним юумэбшүүдээ гэхдэ болохо. Наяанай «Зандан-Жуу» бурхан үдэр һүнишые сула һандантам ороно.

Гоо, бүхэ ордон баригһада дэлхэи хүн зон хаана яһаһаа гухалхал байха. Гыва, Монгол, Хальман, буряад арал бүхы оорон ородохо шотон гээд болоно!

Үгсэхэни һанхын үндэр гоо Хүшөө ордон болохон бо нотой!

Һамасуу Батожобан.

Цэрэн Галановой түрэхөөр 70 наһанай ойдо

Эрдэмт ДАРНИА ЗАРГОВ

ХУРЬГАД, БУРГААСТАЙН УНА ОЙМОЖО...

«Буряад туужын эзэн» алдартнай Бүхы орон нотагаар суурхаа. Булгата уран хурса зохиолнуудтай Бултанай зүрхэ эзэлжэ шадаал.

«Хүн шубуун» гү, «Саран хүхи» Хужарлан ушаналди дахин-дахин, «Хүгжэм» рассказыетнай шудалхадаа уяран, Хүшгэн Балмые хүндэлнэбди дохин.

Эсэгын дайнай шэрүүн жэлүүдтэ Эдир наһаа Добоодо үнгэргөөт. Эжэл нүхэр Дашабылов шүлэглэнтэй Эндлээл хонулан далижан ургаат.

Далан наһанай дабаанай оройһоо Дахяад гэдэргээ эрьсэжэ харабалтнай.

Долоон нүхэр хубүүдтэй бултадаа Добооо һануулан ходоодо байхал да!

Ушхантын хургуулида эрдэм шудалхаа Урилдан гүйдөөлта үхибүүн хадааа

Хэшээлүүдэй һүүлээр бусаха замдаа

Хүршэ артелиин хубүүдээр наншадаад,

Эсэһэнхэй, һалиржа гэртээ өрхөдэтнай

Эжнэртнай таандаа энхэрэн таалаад,

Аарса, замбаагаа урдтайн табихадань,

Амтархан эднэрхөөд, ажадаа яарахат,

Бургаһан хүлгээ зайдалан унаад, Бургаастайн наагуур,

Таряанай газараар хоолоо ойн захидахи сутлуулжа,

Таран шардайса гүйдэдэг бэлэйт. Хадын саагуур наранай хороходо Хармаанаа орооһоор

дүүргэжэрхөөд, урматай Харайдажа гэртээ

оромсоороо яаралтай Хууража тэрэнээ эдидэг һэмнэйт

Юран лэ буряад бүлгэдэ үндэжэ, Юндэн булагай аршаһаа

ундалһан, Хурьгад, Бургаастайн

уна оймжо, Хэжэнгын татуурта садатараа шунһанан,

Үхибүүн гэрэ наһаа дурсжа, Уяран мүнөө хөөрөжэ һуналта

Уржа ябаа «улаан бургаһадта» Урданайнгаа хургаал дабан хэлэнгэ!

ТИНЛЭЙ БАГША ЗАЛАРХАНЬ

Үндэр түрэлтэ Тинлэй багша апрель һарада Энэдхэгһээ бусаһан майн 10-һаа Омск, Новосибирск, Эрхүү, Кызыл хотонуудта ажаһууһан шабинартаа ном табижа байна. Июньин 9-дэ Тинлэй багша Буряа ороной нийслэлдэ лекцинүүдээ уншажа эхилжэ.

Данзан-Дондов

ЗУУН НАНА НАНАЛАНХАЙ

Байгаалин ба ажабайдалай эрхэ байдалай хоорондоо хэдыньшье эхэ илгаатай болболын, манай Зэдын голдо үндэр хадата канкасайхидһаа дутуугүй наһанай дээдын дабаанда гараһад ажаһуудаг. Алцаг ба Дээдэ-Тори нотагуудаар хоёр хүгшэд үнгэрһэн зуун жэлэй эхиндэ дэлхэй дээрэ мундлөөд, шлэгэ зуун жылые үри хүүгэд дундаа угтаад байнаб.

Ринчин Бадмаевна Сабсаева Алцаг тосхондо ажаһуудаг. Наһанай ашаанда дарагдажа, шэхэнинь лэ нэгэ бага хатуурхаһаа бэшэ, ухаан бодолоороо һонор зандаа юм. Ажабайдалайн гаталһан зам, намтар зугааһан шагнахада, юрын лэ манай буряад нотагуудай эрхэтэнэйл намтар. Гэбэшые, нэгэ багахан илгаа биһа; нэгдэхээр, угай табисуур (гены предков), хоёрдохеор, хэр багаһаан хойшо эхэнэрэй, эрын гэжэ илгаагүй хара ажадаа хүдэржэн бэе. Тийгээд энэ эршээ алдангүй, бүхы наһан соогоо бээ һула табингүй, урэгһаа наһатай ябалга. Гурбадхяар, дүтнэгөө хүнүүдэй, гэр булынгөө амгалан байдалан түлөө ороодолго, түбшэн тэнюун абари зантай ябалга үндэр наһанай түшгэ тулгуури болоо гэжэ һанамаар.

Ринчин Бадмаевна 1902 ондо Захааминэй аймагай Дээдэ-Хамнида таряанай Дансаран Самбиловыйда түрэжэ, гэрий 8 үхибүүдэй 3-дахи үрншэ байгаа.

Хори наһанандаа Алцагһаа баруун хойшоо хубишэ талгаар дамжан, хоолохон оршодог Удалха гэжэ багахан тосхондо ажаһуудаг Цырен-Доржо Доржиевта хадамда гараа.

Улаан Сарьдаг нэгдэлэй Торнин аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой бүридэлдэ өрөөд байхадань, дайн эхилжэ, Цырен-Доржо нүхэрншэ дайнда мордоо һэн. Дайнай жэлүүдтэ Ринчин Бадмаевна хээрн стан дээрэ, газар хахаалга, үбһэ хураалга, модо бээдээг гэхэ мэтэйн ажалнуудта ябалсаа. Тобшоор хэлэхэдэ, энэ наһандаа хүйтэн, халуунынь яһалаа үзэгһэн хүн.

Нэгэ ахамни, хоер дүү хубүүдн дайнда ошоод гэдэргээ бусаагүй. Үшөө тийхэдэ нэгэ олоомни лама юм һэн, Монгол оомно ябатаргаа партизануудта буудуулжа алуудһан. Дүү басаганайн нүхэр Сосор гэшэ баһал дайнда хосоржо, улаан

сурба хүүгэдншэ үншээрэ байһа Тийгээжэ хоер гэрийн хүүгэдншэ тэжээхэ, хургаха гэжэ Алцагта нүүжэ эрээ бэлэйбди. - гэжэ хүгшэн хөөрэнэ.

1943 ондо нүхэр тухайдаһан дайнда унаба гэрэн саарһа мэдээсэл эрээ. Тээд ажабайдал нэгэл янзаараа байдаггүй, элдэ хубилааланууд боложол байһа ха юм даа. Нэгэ хэды болоод Ринчин Бадмаевна нүхэрншэ алдажа, хубүүнтэй үншээрэ үлэхэн Жамьян Сабсаевтай хамтаржа, шэнэ бүлэгтэй болоо. Энэ үхэртэйгөө 1945 ондо хойшо арбаад жэлдэ Торнин промкомбинатта избөөсөө гаддагһаар ажаллаһан байна. 50-яад онуудаар малаа дахаад, өрхө хүдөөгөөр ябаашамнан дээрэ гэлсэжэ, колхоздоо мэдүүн үгэжэ, малдээрэ гарабад. Тийгээ наһанайнгаа амаралта болоотро мал ажалтай ябаа.

Зуун наһатай хүгшэн мүншэ Алцагтаа Тамара басагантаа абуу, амгалан һайн ажаһууһан. Ехэ хубүүн Буда Цырендоржиев хоёрдохи хубүүн Бато Сабсаев хоёр түд бүридөө олон үхибүүд эсэгэнэр болоод, үри һадааһа нуудыншэ жэл бүри олоһорхой байдаг. Энэ наһандаа Ринчин Бадмаевна олон аша гушанартай гадна дүрбэн дүшнээрншэ нодоорноо хараа. Бата хүүтэй нэһигэ Батожоб хубүүхэнишэ жэл 7 һаратайһаань гэртэ абаашажа, хүдээрншэ гаргаһа гадна, айл бүлэ болгожо табигһан байна. Тамара басаганайнгаа үхибүүд ашанарынь үргэсөө М. РАДНАЕВА

Зэдын аймаг.

ВНИМАНИЕ!

Подведены итоги конкурса «Секреты выпечки от «Пышки» опубликованных в газете «Бурятия», №47, от 15.03.02 г., «Бурятия» үнэн - Дүхэрэг», №№ 12, 13, от 21, 28.03.02 г., «Бизнес Олоо» №№ 12, 13 от 22, 29.03.02г. Победительницей стала жительница г.Улаан-Удэ МАДУЕВА Оюна Гармаевна. Поздравляем победителя и приглашаем к приёму по адресу:

г. Улаан-Удэ, ул. Каландаршвили, 23.

ГУП «ИД «Буряад үнэн», отд. реклам, каб. № 1.

АРБАДАХИ ВЫПУСКЫН БАЯР

Арбан жэлэй саана манай Галтайн хургуули арбадахи класс дүүргэгшэдые түрүүшыхээ гаргажа, дунда хураасалай зэргэтэй болоо бэлэй.

Майн 25-най намжаа дулаан үдэр хургуулидамнай һүүлдншэ хонхо жэнгиржэ, баяр ёһолоо болоо. Директор Галина Пурбаевна, завуч Светлана Намсараевна, 10-дахи классай хүтэлбэрилэгшэ Нима Чингисович, Калининкын хүдөөгэй захиргаанай гудвагай орлогшо Буянга Дамбаевич Цыдыпов гэшэд амаршалгын үгсүүдые хэлээб.

Хургуули эрхимээр дүүргэгшэдтэ, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхтэйгээр хабаадагшадта Хүндэлэй грамотанууд баруулагдаа. Арбадахи выпускдэ, һүүлдншэ хонхын баярта зориулагдан хэмжээ ябуулганууд нотагтамнай эрхимээр үнгэрөө.

10-дахы выпускын түрэлхид.

Врач-тибетолог кандидат медицинских наук Баян Уула лечит:

- кожные заболевания;
- ревматоидные артриты и болезни суставов;
- сердечно-сосудистые заболевания;
- гинекологические и внутренние болезни;
- детские болезни;
- малокровие;

Часы приема: с 9 до 16 ч. Суббота: с 9 до 12 ч. ул. Пирогова, 30 а.

Госпиталь участников и ветеранов войн (территория республиканской больницы).

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директорэй - ахамал редакторай уяла дүүргэни Б.М.Ж. БАЛДАНОВ.

Хариусалгата секретарь Д.Д. ЭРДЫННОВА.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: А.ДАН АРХАЕВ (генеральна директор - ахамал редактор), В.Е.ГУЛГОНОВ, В.В.ХИНГЕЛОВ (Буряад Республикын Правительство), Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамал редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (секретариатад хүтэлбэрилэгшэ - генеральна директорэй орлогшо), таһагуудые даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, Л.Л.Н.ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Н.А.ГОНЧИКОВА, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.

Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй - ахамал редакторай - 21-50-96, приёмный - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дэхи орлогшо - ахамал редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамал редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-50-52; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соелой болон түүхийн - 21-60-21, «Морин хуур», «Вершинь» журн.лануудтай - «Буряад Республикын Хуулига шинлэхбэринүүдэй суглуулбарин» редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутадтай ажабайдалай болон олонингийн хүдэлмэрини, «Одон» журналай редакци - 21-54-81, мэдээлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламын - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97; компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерини - 21-23-67.

Редакция ороһон материалнууд шүүмжлэхдэдэггүй, мун авторнуудтань бусагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүншэ, шототэй нэр тү үдэй бичлэгшэ халсагтруулан ушарта авторнуудын харуусалгатай. Редакциин һанамжтай авторайхитай адли бэйгэ байжа магад.

Манай адрес: 670000, Улаан-Удэ хото, Каландаршвилини үйлэс, 23, Хэблэлэй байшан "Буряад үнэн". E-mail: unen@buryatia.ru.

Газетэ хэблэни 5 хуудалан хэмжээтэй. Индекс: 73877. Хамтын хэбнэ - 55.200. Хэблэлдэ тушаалдан саг - 17.00.

"Республиканска типография" гэрлэн АО-до газетэ 7600 хэблээр хэблэгдэ. Директорэйнь телефон: 21-40-45. Б-0165-дахы номертой оор бүридхэлдэ абтанхай.